

Lagrådsremiss

Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 1 april 2026

Elisabeth Svantesson

Linda Bolund Thornell
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

För att underlätta och förbättra Skatteverkets kontroller samt effektivisera arbetet mot skatteundandragande, fusk och arbetslivskriminalitet föreslås i lagrådsremissen följande ändringar i regelverken för skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik samt i regelverket för personalliggare:

- En utförare ska i en begäran om utbetalning ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik.
- Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.
- Skatteverket ska under vissa förutsättningar få använda tredjemansföreläggande vid kontroll av en utbetalning eller begäran om utbetalning.
- Skatteverket ska få genomföra kontrollbesök för ett nytt ändamål.
- Vissa ytterligare uppgifter ska registreras i personalliggaren.
- Uppgifter i en elektronisk personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket.
- Det införs en möjlighet till efterbeskattning om det föranleds av ett beslut om återbetalning i ett ärende eller mål enligt förfarandelagarna för skattereduktion för hushållsarbete eller installation av grön teknik.
- Kostnadsränta på ett belopp som Skatteverket beslutat att utföraren ska betala tillbaka, ska beräknas till och med den dag beloppet återbetalas.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	14
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik	17
3	Ärendet och dess beredning	20
4	Skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik	20
5	Det finns behov av förbättrad kontroll	22
5.1	En skyldighet att ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats	24
5.2	Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete	28
5.3	En möjlighet till tredjemansföreläggande	30
6	Personalliggare	34
7	Det finns ett behov av att effektivisera regelverket för personalliggare	35
7.1	Effektivare kontrollbesök – nytt syfte och nya befogenheter	37
7.2	Uppgifter om arbetsgivare för inhyrda personer	42
7.3	Det bör inte införas krav på elektroniska personalliggare i alla verksamheter	45
7.4	Elektronisk överföring av uppgifter i elektroniska personalliggare	48
7.5	Regelbunden överföring av uppgifter i personalliggare	53
7.6	Oförändrade kontrollavgifter	54
8	Några frågor om förfarandet vid skattereduktion	56
8.1	En möjlighet att ompröva beslut om skattereduktion efter beslut om återbetalning	57
8.2	Ett nytt sätt att beräkna kostnadsränta	62
9	Personuppgiftsbehandling	64
10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	68
11	Konsekvensanalys	70
11.1	Offentligfinansiella effekter	70
11.2	Effekter för företag	71
11.3	Kostnader och konsekvenser för enskilda	74
11.4	Effekter för Skatteverket	75
11.5	Informationsinsatser	76

12	Författningskommentar	77
12.1	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	77
12.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	87
12.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.....	91
Bilaga 1	Sammanfattning av slutbetänkandet Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare (SOU 2024:61)	96
Bilaga 2	Slutbetänkandets lagförslag.....	106
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	118
Bilaga 4	Sammanfattning av Skatteverkets promemoria Några frågor om förfarandet vid skattereduktion	119
Bilaga 5	Promemorians lagförslag.....	120
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna	124

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),
2. lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,
3. lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244)

dels att nuvarande 39 kap. 11 a–11 c §§ ska betecknas 11 b–11 d §§,

dels att 7 kap. 1 §, 33 kap. 6 a §, 39 kap. 1 och 11 §§, de nya 39 kap. 11 b och 11 d §§, 39 kap. 17 §, 42 kap. 8 och 8 a §§, 50 kap. 3 och 4 §§ och 66 kap. 27 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 39 kap. 11 a och 12 a §§, och närmast före 39 kap. 12 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §¹

Skatteverket ska registrera

1. den som är skyldig att göra skatteavdrag,

2. den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter,

3. den som är betalningsskyldig enligt mervärdesskattelagen (2023:200), med undantag för den som är betalningsskyldig bara på grund av

a) förvärv av sådana varor som anges i 3 kap. 2 eller 3 § den lagen, eller

b) felaktigt debiterad mervärdesskatt enligt 16 kap. 23 § samma lag,

4. den som i annat fall än som avses i 3 har rätt till

a) avdrag för ingående mervärdesskatt enligt 13 kap. 6, 9, 10 eller 11 § eller 21 kap. 10 eller 11 § mervärdesskattelagen, eller

b) återbetalning av ingående mervärdesskatt enligt 14 kap. 49 § samma lag,

5. den som gör sådant unionsinternt förvärv som är undantaget från skatteplikt enligt 10 kap. 50 § mervärdesskattelagen,

6. en beskattningsbar person som är etablerad i Sverige och tillhandahåller tjänster i ett annat EU-land som förvärvaren av tjänsten är betalningsskyldig för i det landet i enlighet med tillämpningen av artikel 196 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt,

7. den som är skyldig att justera ingående mervärdesskatt enligt 12 kap. 27–31 §§ eller 15 kap. mervärdesskattelagen,

8. den som är skyldig att använda kassaregister enligt 39 kap. 4–6 §§,

9. den som enligt 39 kap. 11 b § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personal-

9. den som enligt 39 kap. 11 c § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personal-

¹ Senaste lydelse 2024:549.

liggare kan föras på en byggarbets- liggare kan föras på en byggarbets-
plats, plats,

10. den som betalar ut ersättning som är underlag för statlig ålders-
pensionsavgift enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift,

11. en koncernenhet som avses i 1 kap. 3 § lagen (2023:875) om
tillägsskatt, och

12. den som är skyldig att betala egenavgifter för avgiftspliktig inkomst
som avses i 3 kap. 6 § socialavgiftslagen (2000:980).

Om den som ska registreras enligt första stycket har en företrädare enligt
5 kap., ska dock företrädaren registreras i stället.

Andra stycket gäller inte för en koncernenhet.

33 kap.

6 a §²

En fysisk eller juridisk person som hör hemma i en annan stat och inte
bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige ska lämna särskilda
uppgifter om

1. vilken verksamhet som bedrivits i Sverige,

2. under vilken tid verksamheten bedrivits i Sverige, och

3. övriga förhållanden som behövs för bedömning av skattskyldigheten
enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

Uppgiftsskyldighet enligt första stycket gäller endast den som inte
lämnar inkomstdeklaration och som

1. är godkänd för F-skatt,

2. ska göra skatteavdrag från ersättning för arbete, eller

3. enligt 39 kap. 11 b § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att
en elektronisk personalliggare kan föras på en byggarbetsplats.

3. enligt 39 kap. 11 c § är skyldig
att tillhandahålla utrustning så att
en elektronisk personalliggare kan
föras på en byggarbetsplats.

39 kap.

1 §³

I detta kapitel finns bestämmelser om

– definitioner (2 och 2 a §§),

– generell dokumentationsskyldighet (3 §),

– dokumentationsskyldighet som avser ansökan om återbetalning av
eller kompensation för punktskatt (3 a §),

– dokumentationsskyldighet som avser beräkning av skatt på över-
intäkter från el (3 b §),

– dokumentationsskyldighet för betaltjänstleverantörer (3 c §),

– dokumentationsskyldighet som avser ansökan om återbetalning av
arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift (3 d §),

– dokumentationsskyldighet som avser kassaregister (4–10 §§),

– dokumentationsskyldighet som avser personalliggare (11–12 §§),

– dokumentationsskyldighet som avser torg- och marknadshandel
(13 §),

² Senaste lydelse 2020:954.

³ Senaste lydelse 2025:1340.

- dokumentationsskyldighet som avser leverans av investeringsguld (14 §),
 - dokumentationsskyldighet som avser avropslager (14 a §),
 - dokumentationsskyldighet som avser internprissättning (15–16 f §§),
- och
- föreläggande (17 §).

11 §⁴

Den som bedriver restaurangverksamhet, fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet, kropps- och skönhetsvårdsverksamhet eller tvätteriverksamhet ska föra en personalliggare.

Skyldigheten att föra personalliggare gäller dock inte för

1. enskild näringsverksamhet där bara näringsidkaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma, eller

2. fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag där bara företagsledaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma.

I personalliggaren ska nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren dokumenteras. I personalliggaren ska även nödvändiga identifikationsuppgifter löpande dokumenteras för de personer som är verksamma i en sådan verksamhet eller i en annan verksamhet som näringsidkaren bedriver i samma verksamhetslokal.

Om en personalliggare ska föras, ska även nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som avses i andra stycket löpande dokumenteras i personalliggaren.

11 a §

I personalliggaren ska nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren dokumenteras. I personalliggaren ska även nödvändiga identifikationsuppgifter löpande dokumenteras för de personer som är verksamma i en sådan verksamhet som anges i 11 § första stycket eller i en annan verksamhet som näringsidkaren bedriver i samma verksamhetslokal.

Om en personalliggare ska föras, ska även nödvändiga identifika-

⁴ Senaste lydelse 2018:243.

tionsuppgifter för de personer som avses i 11 § andra stycket löpande dokumenteras i personalliggaren.

Om en verksam person har en annan arbetsgivare än näringsidkaren, ska även uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet.

11 a §

Den som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där byggherren har tillhandahållit utrustning enligt 11 b § ska föra en elektronisk personalliggare och i denna dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren och löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är verksamma i näringsverksamheten.

11 b §⁵

Den som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där byggherren har tillhandahållit utrustning enligt 11 c § ska föra en elektronisk personalliggare och i denna dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren och löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är verksamma i näringsverksamheten.

Om en verksam person har en annan arbetsgivare än näringsidkaren, ska även uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet.

Personer som under kortare tid bara lastar eller lossar material, varor eller hjälpmedel ska inte dokumenteras i personalliggaren.

11 c §

Det som sägs i detta kapitel om byggherre ska i stället gälla en näringsidkare som har fått i uppdrag att självständigt ansvara för arbetets utförande, om byggherren och näringsidkaren skriftligen har

11 d §⁶

Det som sägs i detta kapitel om byggherre ska i stället gälla en näringsidkare som har fått i uppdrag att självständigt ansvara för arbetets utförande, om byggherren och näringsidkaren skriftligen har

⁵ Senaste lydelse av tidigare 11 a § 2014:1474.

⁶ Senaste lydelse av tidigare 11 c § 2014:1474.

avtalat att byggherrens samtliga skyldigheter enligt 11 b och 12 §§ samt 7 kap. 2 a och 4 §§ ska fullgöras av näringsidkaren vid utförandet av uppdraget.

avtalat att byggherrens samtliga skyldigheter enligt 11 c och 12 §§, 12 a § första stycket och andra stycket 1 och 7 kap. 2 a och 4 §§ ska fullgöras av näringsidkaren vid utförandet av uppdraget.

Överföring av uppgifter i personalliggaren

12 a §

En elektronisk personalliggare ska vara utformad så att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket.

Uppgifter i personalliggaren ska överföras elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket

1. vid ett kontrollbesök begär det, eller

2. begär in uppgifterna för kontroll av uppgiftsskyldighet.

17 §⁷

Skatteverket får förelägga

1. den som ska använda kassaregister att fullgöra sina skyldigheter enligt 4, 7 och 8 §§,

2. den som bedriver sådan verksamhet som avses i 11 § att fullgöra sina skyldigheter enligt 11 och 12 §§, samt

3. byggherren och den som bedriver byggverksamhet att fullgöra sina skyldigheter enligt 11 a, 11 b och 12 §§.

2. den som bedriver sådan verksamhet som avses i 11 § att fullgöra sina skyldigheter enligt 11, 11 a och 12 §§ och 12 a § första stycket, samt

3. byggherren och den som bedriver byggverksamhet att fullgöra sina skyldigheter enligt 11 b, 11 c och 12 §§ och 12 a § första stycket.

42 kap.

8 §⁸

Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan

Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan

⁷ Senaste lydelse 2018:243.

⁸ Senaste lydelse 2014:1474.

föras fullgör sina eventuella skyldigheter.

föras fullgör sina eventuella skyldigheter. *Kontrollbesök får bara genomföras i verksamhetslokaler eller på byggarbetsplatser. Kontrollbesök på en byggarbetsplats får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.*

Vid ett kontrollbesök enligt första stycket får Skatteverket också utreda om det finns behov av kontroll av uppgiftsskyldighet enligt 15, 26 eller 29–32 kap. för den som beslutet om kontrollbesök gäller eller för den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen.

Skatteverket får också besluta om kontrollbesök endast för det ändamål som anges i andra stycket om kontrollbesöket gäller en näringsidkare som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där en skyldighet att tillhandahålla utrustning för att föra en elektronisk personalliggare enligt 39 kap. 11 c § inte har fullgjorts.

Kontrollbesök får bara genomföras i verksamhetslokaler eller på byggarbetsplatser. Kontrollbesök på en byggarbetsplats får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

8 a §⁹

Skatteverket får vid kontrollbesök begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet. *Verket får vid kontrollbesök på en byggarbetsplats även fråga den sådan person för vilken näringsidkares räkning han eller hon utför arbetsuppgifter.*

Skatteverket får vid kontrollbesök

1. begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet,

2. ställa frågor till den som beslutet om kontrollbesök gäller eller till en person som utför eller

De uppgifter som lämnas får stämmas av mot personalliggaren.

kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten om

– uppgifter eller avsaknad av uppgifter om personer i personalliggaren,

– anställnings- och uppdragsförhållanden, eller

– övriga arbetsförhållanden, och 3. granska personalliggare.

De uppgifter som kommer fram vid kontrollbesöket får stämmas av mot varandra och mot andra uppgifter som Skatteverket har tillgång till.

50 kap.

3 §¹⁰

Kontrollavgift ska tas ut om Skatteverket vid kontrollbesök finner att den som är skyldig att dokumentera identifikationsuppgifter i en personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras

1. inte fullgör sin skyldighet,

2. inte håller personalliggaren tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen, *eller*

2. inte håller personalliggaren tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen,

3. inte uppfyller kraven på elektronisk överföring i 39 kap. 12 a § första stycket och andra stycket 1, *eller*

3. inte har lämnat uppgift enligt 7 kap. 2 a § om när byggverksamheten ska påbörjas och var den ska bedrivas.

4. inte har lämnat uppgift enligt 7 kap. 2 a § om när byggverksamheten ska påbörjas och var den ska bedrivas.

4 §¹¹

Kontrollavgiften enligt 3 § 1 och 2 är

Kontrollavgiften enligt 3 § 1–3 är

1. 12 500 kronor för varje kontrolltillfälle, och

2. 2 500 kronor för varje person som vid kontrollen är verksam och inte är dokumenterad i en tillgänglig personalliggare.

Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift enligt 3 § 1 *eller* 2 och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift

Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift enligt 3 § 1–3 och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift

¹⁰ Senaste lydelse 2014:1474.

¹¹ Senaste lydelse 2015:769.

meddelades, ska avgiften enligt första stycket 1 i stället vara 25 000 kronor.

Kontrollavgiften enligt 3 § 3 är 25 000 kronor.

meddelades, ska avgiften enligt första stycket 1 i stället vara 25 000 kronor.

Kontrollavgiften enligt 3 § 4 är 25 000 kronor.

66 kap.

27 §¹²

Ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller av ett beslut om skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 § får meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (*efterbeskattning*) om

1. ett beslut har blivit felaktigt eller inte har fattats på grund av att den uppgiftsskyldige,

a) under förfarandet har lämnat oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,

b) har lämnat oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning,

c) inte har lämnat en deklaration eller låtit bli att lämna en begärd uppgift, eller

d) inte har lämnat begärt varuprov,

2. en felräkning, felskrivning eller något annat uppenbart förbiseende ska rättas,

3. kontrolluppgift som ska lämnas utan föreläggande eller uppgift om en betalningsmottagare som ska lämnas i en arbetsgivardeklaration har saknats eller varit felaktig och den som uppgiften ska lämnas för inte har varit skyldig att lämna inkomstdeklaration,

4. det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål

a) om en annan skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, eller samma skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, men för en annan redovisningsperiod, ett annat beskattningsår eller en annan person,

b) om fastighetstaxering,

c) om utländsk skatt eller om obligatoriska utländska socialförsäkringsavgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229),

d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund,

e) om huruvida en inkomst ska beskattas enligt inkomstskattelagen eller enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

f) om Skatteverkets prissättningsbesked enligt lagen (2009:1289) om prissättningsbesked vid internationella transaktioner eller beslut om ändring av sådant prissättningsbesked,

g) om återkallelse av godkännande för tonnagebeskattning enligt 13 a kap. 10 § första stycket 2–4, *eller*

g) om återkallelse av godkännande för tonnagebeskattning enligt 13 a kap. 10 § första stycket 2–4,

h) om arbetsgivaravgifter som utgjort underlag för beslut om återbetalning enligt lagen (2025:1334) om återbetalning av vissa avgifter till växa-företag,

i) om återbetalning enligt 14 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, eller

j) om återbetalning enligt 13 § lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik,

5. en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som föreskrivs i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 9 § inkomstskattelagen eller inte har följt ett annat villkor i beslutet, eller

6. det föranleds av en uppgift om skalbolag enligt 31 kap. 14 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Bestämmelserna i den nya 39 kap. 11 a § tredje stycket och 12 a § och bestämmelserna i 39 kap. 11 b § andra stycket, 11 d och 17 §§ och 50 kap. 3 § i den nya lydelsen ska dock tillämpas från och med den 1 juli 2027.

3. De nya bestämmelserna i 39 kap. 12 a § andra stycket tillämpas inte på uppgifter som avser tid innan den 1 juli 2027.

4. Bestämmelserna i 66 kap. 27 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på beslut om omprövning som meddelas till följd av ett beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

dels att 9, 22, 23 och 24 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 20 a–20 c och 22 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter *om*

En begäran om utbetalning ska innehålla *följande* uppgifter:

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. debiterad ersättning för hushållsarbete, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material, betalt belopp för hushållsarbete och den dag som betalningen för hushållsarbetet kommit utföraren tillhanda,

4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, utom i fråga om sådant arbete som avses i 67 kap. 13 § 12 och 13 inkomstskattelagen (1999:1229), *och*

4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, utom i fråga om sådant arbete som avses i 67 kap. 13 § 12 och 13 inkomstskattelagen (1999:1229),

5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket, *och*

6. *om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet.*

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

20 a §

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning som har gjorts enligt denna lag till någon annan än den som föreläggs.

Om det finns särskilda skäl får ett sådant föreläggande avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts.

20 b §

Ett föreläggande får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Föreläggandet får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

20 c §

Ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs.

Föreläggandet får dock inte förenas med vite om

1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och

2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

22 §²

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 14 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatte-

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 14 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatte-

² Senaste lydelse 2011:1426.

verket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med *dagen för Skatteverkets beslut enligt 14 §*.

Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis efterge kravet på ränta.

22 a §

Om en fordran på återbetalning som beslutats enligt 14 § har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in den.

23 §³

Beslut om återbetalning enligt denna lag gäller omedelbart.

Beslut om återbetalning och beslut om föreläggande som har förenats med vite enligt denna lag gäller omedelbart.

24 §⁴

Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Skatteverkets beslut som avser föreläggande utan vite får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Bestämmelserna i 22 § i den nya lydelsen och den nya 22 a § tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026.

³ Senaste lydelse 2020:1069.

⁴ Senaste lydelse 2014:1458.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

dels att 9, 21, 22 och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 19 a–19 c och 21 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter *om* En begäran om utbetalning ska innehålla *följande* uppgifter:

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. småhusets eller ägarlägenhetens beteckning eller beteckningen på lägenheten som upplåtits med bostadsrätt, samt vad gäller lägenheten som upplåtits med bostadsrätt även föreningens eller bolagets organisationsnummer eller motsvarande,

4. debiterad ersättning för installation av grön teknik, debiterad ersättning för annat än installation av grön teknik, betalt belopp för installation av grön teknik och den dag som slutbetalningen för installationen kommit utföraren tillhanda,

5. vad installationen av grön teknik avsett och antalet arbetade timmar, *och*

6. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

5. vad installationen av grön teknik avsett och antalet arbetade timmar,

6. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket, *och*

7. om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för installationen av grön teknik.

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

19 a §

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en

¹ Senaste lydelse 2024:1139.

annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning som har gjorts enligt denna lag till någon annan än den som föreläggs.

Om det finns särskilda skäl får ett sådant föreläggande avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts.

19 b §

Ett föreläggande får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Föreläggandet får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

19 c §

Ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs.

Föreläggandet får dock inte förenas med vite om

1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och
2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

21 §

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 13 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatte-

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 13 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatte-

verket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med *dagen för Skatteverkets beslut enligt 13 §.*

Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis avstå kravet på ränta.

verket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med *den dag då betalning sker.*

21 a §

Om en fordran på återbetalning som beslutats enligt 13 § har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in den.

22 §

Beslut om återbetalning enligt denna lag gäller omedelbart.

Beslut om återbetalning och *beslut om föreläggande som har förenats med vite enligt denna lag* gäller omedelbart.

25 §

Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Skatteverkets beslut som avser föreläggande utan vite får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Bestämmelserna i 21 § i den nya lydelsen och den nya 21 a § tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade i juni 2022 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över uppgifterna på individnivå i arbetsgivardeklarationen och vissa frågor kopplade till personalliggare samt till skattereduktion för hushållsarbete och grön teknik. Utredningen tog namnet 2022 års skatteförfarandeutredning – åtgärder mot fusk och arbetslivskriminalitet.

Utredningen överlämnade den 30 augusti 2024 sitt slutbetänkande Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare (SOU 2024:61). I slutbetänkandet lämnar utredningen förslag avseende regelverken för skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik samt regelverket för personalliggare.

En sammanfattning av slutbetänkandet finns i *bilaga 1*. Slutbetänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*.

Slutbetänkandet har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Därutöver har Kommerskollegium ombetts yttra sig över om förslagen i slutbetänkandet ska anmälas enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet) eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet).

Skatteverket inkom den 11 oktober 2021 till Finansdepartementet med en skrivelse om förslag till ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) för att möjliggöra efterbeskattning om det föranleds av ett beslut om återbetalning i ett ärende eller mål enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete (2009:194) eller lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik (2020:1066). Vidare föreslogs justerade tidpunkter för beräkning av kostnadsränta vid återbetalning enligt dessa lagar. Till skrivelsen bifogades promemorian Några frågor om förfarandet vid skattereduktion. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 4*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 5*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*.

Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Finansdepartementet (Fi2024/01702 och Fi2021/03310).

I denna lagrådsremiss behandlas förslagen i slutbetänkandet och promemorian.

4 Skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik

Bestämmelser om skattereduktion för hushållsarbete finns i 67 kap. 11–19 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, och lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Skattereduktion för hushållsarbete ges för s.k. rutarbeten och rotarbeten.

Skattereduktion för rotarbeten kan lämnas för följande arbeten.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.
2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.
3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.
4. Häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.
5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.
6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.
7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering.
8. Arbeta som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet, handledningen och rådgivningen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
9. Reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.
10. Möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål, när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
11. Enklare tillsyn av bostaden när tillsynen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
12. Vattentvätt och vård av kläder och hemtextilier i samband med sådan tvätt vid en tvättinrättning samt hämtning och lämning av sådant tvättgods till och från tvättinrättningen, om det ingår i tjänsten.
13. Transport av bohag och annat lösöre från bostaden till en försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning.

Skattereduktion för rotarbete kan lämnas för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder.

Bestämmelser om skattereduktion för installation av grön teknik finns i 67 kap. 36–45 §§ IL och lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik. Skattereduktion för installation av grön teknik kan ges för installation i vissa bostäder av nätslutet solcellssystem eller, om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande, av solcellssystem som ska anslutas till elnätet, installation av system för lagring av egenproducerad elenergi och installation av laddningspunkt till elfordon.

Den vanligaste situationen som ligger till grund för skattereduktion är när den enskilde (köparen) anlitar en näringsidkare (utförare) som är godkänd för F-skatt när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut. I en sådan situation hanteras skattereduktionen i den s.k. fakturamodellen. Utföraren drar då av skattereduktionen från ersättningen på fakturan. När arbetet är utfört och köparen betalat begär utföraren utbetal-

ning av resterande belopp från Skatteverket. För rätt till skattereduktion krävs att det utförda arbetet har betalats elektroniskt. Skatteverket ska snarast fatta beslut om utbetalning och utbetalning görs till utförarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Köparen tillgodoräknas preliminär skattereduktion med ett belopp motsvarande utbetalningen till utföraren. Köparen begär slutlig skattereduktion i inkomstdeklarationen. Slutlig skattereduktion för arbeten för vilka preliminär skattereduktion har tillgodoräknats tillgodoräknas med ett belopp motsvarande den preliminära skattereduktionen. Om köparen vid beskattningen inte har tillräckligt med slutlig skatt att räkna av mot den preliminära skattereduktion som tillgodoräknats löpande under året får han eller hon betala ytterligare skatt. En sådan påverkan på köparens slutliga skatt påverkar dock inte gjorda utbetalningar till utförare.

För utförarens begäran om utbetalning gäller vissa formkrav. Vilka uppgifter som ska lämnas i en begäran framgår av 9 och 9 a §§ lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete respektive 9 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Det är också möjligt för den enskilde att anlita en privatperson som inte är godkänd för F-skatt. Den enskilde kan också få hushållsarbetet tillhandahållas som en skattepliktig löneförmån av sin arbetsgivare.

5 Det finns behov av förbättrad kontroll

Regeringens bedömning

Det finns behov av åtgärder för att underlätta och förbättra Skatteverkets kontroll av företag som utför hushållsarbete och installation av grön teknik, för att motverka risken för skatteundandragande, fusk och arbetslivskriminalitet.

Utredningens bedömning

Bedömningen från utredningen stämmer i sak överens med regeringens. Utredningen anger att systemen med skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik är utsatta för kvalificerad välfärdsbrottslighet och arbetslivskriminalitet och lämnar förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Remissinstanserna

Svenska Byggnadsarbetareförbundet och *Delegationen mot arbetslivskriminalitet* instämmer i utredningens bedömning att systemen med skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik är utsatta för arbetslivskriminalitet. *Ekobrottsmyndigheten* uppger att företag regelmässigt och i stor omfattning utnyttjas som brottsverktyg inom den organiserade brottsligheten, och ett stort antal av dessa brottsupplägg innefattar fusk med rot- och rutavdrag. Myndigheten anser därför att det är angeläget att intensifiera bekämpningen av ekonomisk brottslighet med fokus på företagens fusk. *ID06* konstaterar att bransch och myndigheter

under senare år har flaggat upp att inslagen av arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet har blivit mer frekvent när arbete utförs gentemot privatpersoner jämfört med det arbete som utförs företag emellan.

Skälen för regeringens bedömning

Det är viktigt att värna det svenska skattesystemet och att såväl allmänheten som företagen har ett högt förtroende för skattesystemet. Regeringen värdesätter företagen och arbetar för att skapa rätt förutsättningar för företag att bildas och växa. Därför är det viktigt att arbeta för att minska skattefusk och skatteundandragande, eftersom det skadar konkurrens på lika villkor och drar undan resurser från den gemensamma välfärden. Undandragande av skatter och avgifter har också blivit allt viktigare för organiserad brottslighet och företag används systematiskt för att begå brott. Som regeringen lyfter fram i den nationella strategin mot organiserad brottslighet måste den kriminella ekonomin motverkas genom att förhindra utnyttjandet av offentliga medel, förhindra att företag och andra juridiska personer används som brottsverktyg samt utnyttja potentialen i administrativa åtgärder som ett brottsförebyggande instrument.

2022 års skatteförfarandeutredning bedömer att systemen för skattereduktion för hushållsarbete och grön teknik är utsatta för såväl kvalificerad brottslighet som arbetslivskriminalitet. *Svenska Byggnadsarbetareförbundet* och *Delegationen mot arbetslivskriminalitet* instämmer i sina remissvar i bedömningen att systemen är utsatta för arbetslivskriminalitet. Även *Ekobrottsmyndigheten* och *ID06* för fram att systemen är utsatta för brottslighet och arbetslivskriminalitet. Som konstateras i betänkandet utförs tjänster inom systemen av aktörer som verkar i riskbranscher för arbetslivskriminalitet, som t.ex. bygg-, städ- och transportbranschen. Det handlar vidare om tjänster som ofta utförs under en begränsad tid, ofta i köparnas bostäder, och myndigheterna saknar kännedom om var tjänsterna utförs. Myndigheternas möjligheter att utföra kontroller är därför begränsade. För oseriösa utförare av hushållsarbete och installation av grön teknik kan det mot denna bakgrund framstå som relativt riskfritt att undandra det allmänna skatt och använda sig av andra arbetslivskriminella upplägg vid utförandet av tjänsten.

I likhet med utredningen anser regeringen att det finns behov av åtgärder för att förbättra Skatteverkets kontroll av utförare inom systemen i syfte att motverka arbetslivskriminalitet och skatteundandragande. När det gäller företag som får utbetalning enligt regelverken om skattereduktion för hushållsarbete och grön teknik finns dessutom ett särskilt intresse av att en god kontrollverksamhet upprätthålls, eftersom det är skattemedel som används till utbetalningarna. Det är nödvändigt för regelverkens funktion och legitimitet att träffsäkra och tillräckliga kontroller görs dels av att utbetalningarna är korrekta, dels att de utbetalda medlen och de arbetskostnader som de avser att vara betalning för redovisas korrekt till grund för betalningsmottagarens skatter och avgifter.

Skatteverket måste få förutsättningar att effektivt kontrollera utförarna inom systemen, dels för att säkerställa att skattemedlen används korrekt, dels för att motverka arbetslivskriminalitet och skatteundandragande. I dagsläget saknar Skatteverket vissa verktyg för att på ett så effektivt sätt

som möjligt kunna genomföra kontroller inom systemen för skattereduktion för hushållsarbete och grön teknik. Det finns därför ett behov av att förbättra Skatteverkets kontroll av utförare inom systemen för skattereduktion för hushållsarbete och grön teknik, såväl i samband med en begäran om utbetalning som vid efterkontroller. De utökade kontrollmöjligheterna bör dock inte vara alltför betungande för företagen, utan det bör finnas en balans mellan kontrollmöjligheterna och en eventuellt ökad administrativ börda för företagen.

5.1 En skyldighet att ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats

Regeringens förslag

Utförare ska i en begäran om utbetalning ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Arbetsförmedlingen, FAR och Skatteverket tillstyrker förslaget. Även *Landsorganisationen i Sverige (LO), ID06 och Svenska Byggnadsarbetareförbundet* tillstyrker förslaget men anser att vissa ytterligare uppgifter ska lämnas. *Delegationen mot arbetslivskriminalitet* har inget att erinra mot förslaget men anser också att utföraren ska lämna ytterligare uppgifter.

Svensk Solenergi avstyrker förslaget och anser att det sannolikt inte kommer att ge Skatteverket någon betydande fördel vid granskning av bygg- och installationsbranschen. *Förvaltningsrätten i Malmö* och *Byggföretagen* ifrågasätter i vad mån förslaget kommer att ge önskat resultat och menar att det snarare riskerar att ge motsatt effekt.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag

Företag som anlitas för att utföra hushållsarbete och installation av grön teknik kan välja att i sin tur anlita underentreprenörer eller hyra in arbetskraft från bemanningsföretag för att helt eller delvis utföra uppdraget. En kedja av entreprenörer kan också uppkomma om underentreprenören i sin tur anlitar ytterligare en underentreprenör osv. Detta har i regel sin grund i legitima affärsöverväganden. Vissa arbetsuppgifter kan t.ex. kräva en särskild kompetens eller utrustning som utföraren saknar. Exempelvis kan en privatperson som låter genomföra en köksrenovering ha ingått avtal om åtgärden med ett byggföretag som totalentreprenör. Byggföretaget anlitar i sin tur andra företag för att utföra sådana delar av uppdraget som kräver

särskild kompetens, t.ex. VVS- och elarbeten. Bemanningsbehovet kan också variera varför arbetskraft kan behöva hyras in vid vissa tillfällen. Särskilt inom bygg- och anläggningsbranschen samt transportbranschen anlitas underentreprenörer i hög utsträckning, men det är vanligt förekommande att det görs också inom t.ex. städbranschen.

I många branscher är det alltså en fullt normal och rationell ordning att företag anlitar underentreprenörer eller hyr in arbetskraft från ett bemanningsföretag för att fullgöra sina kunduppdrag. Det kan dock förekomma att underentreprenörer eller inhyrd personal används som ett sätt att dölja missförhållanden i relation till uppdragsgivaren eller för att annars möjliggöra eller underlätta oseriös eller kriminell verksamhet. Det finns inte någon undersökning eller statistik som visar i vilken utsträckning arbetslivskriminalitet förekommer i samband med att underentreprenörer anlitas eller att personal hyrs in från bemanningsföretag. I vissa sammanhang har det dock pekats på att det finns ett samband mellan förekomsten av underentreprenörer och arbetslivskriminalitet. Inom byggbranschen förekommer t.ex. upplägg med många underentreprenörer i syfte att dölja brottlighet och ansvarsförhållanden. I långa entreprenadkedjor minskar insynen, vilket leder till en ökad risk för att företag som används som brottsverktyg förekommer längre ned i entreprenadleden (se vidare SOU 2024:61 avsnitt 4.3).

Ett villkor för att köpare ska ha rätt till skattereduktion för hushållsarbete eller installation av grön teknik i Sverige av en utförare som är näringsidkare är att utföraren är godkänd för F-skatt när avtal om arbetet ingicks eller utbetalning gjordes. Om utföraren anlitar en underentreprenör eller ett bemanningsföretag, finns inte något krav på att det företaget är godkänt för F-skatt. I oseriös eller kriminell verksamhet kan det därför finnas ett incitament att använda underentreprenörer eller bemanningsföretag.

Informationen förbättrar Skatteverkets kontroll

Endast det förhållande att ett företag anlitar andra företag – eller anlitas av andra företag – kan inte ligga till grund för någon slutsats om huruvida verksamheten innefattar arbetslivskriminalitet. Information om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats vid utförande av hushållsarbete eller installation av grön teknik är dock värdefull som underlag för Skatteverkets riskbaserade kontroller. Skatteverket kan genom den aktuella informationen på ett mer träffsäkert sätt bedöma för vilka utförare en fördjupad granskning kan vara motiverad. Till exempel skulle Skatteverket kunna genomföra kontroller av utförare som i begäran om utbetalning uppger att varken underentreprenörer eller bemanningsföretag har anlitats, samtidigt som utföraren i arbetsgivardeklarationer inte redovisar någon utbetald ersättning eller en låg ersättning i förhållande till det begärda beloppet. Ett sådant förhållande skulle kunna tyda på att utföraren har använt sig av svart arbetskraft vid utförandet av hushållsarbetet eller installationen av grön teknik. Uppgifterna skulle därmed leda till en mer effektiv användning av Skatteverkets resurser.

Skatteverket kan göra jämförelser på liknande sätt redan i dag, t.ex. kan utförarens redovisade ersättning i arbetsgivardeklarationer jämföras med belopp som har betalats ut till en utförare. Att det utbetalade beloppet vid

en sådan jämförelse är högt i förhållande till den redovisade lönesumman skulle kunna indikera att utföraren har använt svart arbetskraft. Förhållandet kan också bero på att utföraren har anlitat underentreprenörer eller bemanningsföretag för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik. Om Skatteverket även skulle ha information om huruvida utföraren har eller inte har anlitat underentreprenörer eller bemanningsföretag skulle alltså ett mer träffsäkert urval av utförare som bör kontrolleras kunna göras. Till skillnad mot *Svensk Solenergi*, bedömer regeringen därför att tillgång till uppgifterna kommer att förbättra Skatteverkets kontroller.

Regeringen föreslår därför att utförare i en begäran om utbetalning ska ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik.

Uppgiftsskyldighetens utformning

Uppgiftsskyldigheten bör utformas på så sätt att utförare i begäran om utbetalning ska ange dels om underentreprenörer har eller inte har anlitats för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik, dels om bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik. Skatteverket bör alltså få information om huruvida antingen underentreprenörer eller bemanningsföretag – eller både och – har anlitats eller inte. Informationen blir därmed mer användbar som underlag för Skatteverkets kontroll än om uppgiften endast ska lämnas om underentreprenörer och/eller bemanningsföretag har anlitats.

Det ska inte ha någon betydelse om t.ex. en underentreprenör endast har utfört en mindre del av det totala arbete som begäran om utbetalning avser. Utförare ska alltså även i ett sådant fall ange att underentreprenörer har anlitats. Några närmare uppgifter om i vilken omfattning som sådana företag har anlitats, i förhållande till det totala arbetet som begäran om utbetalning avser, ska dock inte anges.

Delegationen mot arbetslivskriminalitet, ID06 och Svenska Byggnadsarbetareförbundet anser att utföraren även ska uppge vilket företag som anlitats. Svenska Byggnadsarbetareförbundet anser också att uppgift om vilka individer som deltagit i arbetet ska lämnas. *LO* framför att Skatteverket bör få möjlighet att begära en kompletterande uppgift om vilka underentreprenörer och/eller bemanningsföretag som utföraren använt sig av för att utföra arbetet. Regeringen konstaterar att ett krav på att uppgift om vilket företag eller vilka individer som utfört arbetet ska lämnas, skulle innebära en större administrativ börda för utförarna än den nu föreslagna utformningen. Syftet med det föreslagna uppgiftslämnandet är att förbättra Skatteverkets urval och riskbaserade kontroller. Regeringen anser att detta syfte uppnås med den valda nivån på uppgiftslämnandet och anser inte att det i nuläget finns skäl att uppställa krav på att utföraren ska lämna mer detaljerade uppgifter i detta avseende.

Den ökade administrativa bördan för utförare är begränsad

En skyldighet för utförare att i begäran om utbetalning ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för att helt eller delvis utföra hushållsarbetet eller installationen av grön teknik kan antas medföra ett högst begränsat merarbete för utförare. Uppgiftsskyldighetens utformning innebär att det i praktiken kommer att handla

om att utföraren behöver svara ja eller nej på två frågor. Det kan även konstateras att det handlar om information som utföraren redan i dag bör ha tillgång till i samband med att begäran görs, särskilt som det i en begäran bl.a. ska anges vad arbetet har avsett och antalet arbetade timmar. Den administrativa börda som den föreslagna uppgiftsskyldigheten innebär för utförare bedöms alltså vara av ytterst begränsad omfattning.

Uppgiftsskyldigheten ska inte vara sanktionerad

Eftersom köparen, dvs. mottagaren av skattereduktionen, saknar möjlighet att kontrollera om underentreprenörer eller bemanningsföretag anlitats av utföraren anser regeringen att det inte är lämpligt att korrekta uppgifter i begäran om utbetalning i det aktuella avseendet ska gälla som villkor för utbetalning eller skattereduktion.

Som *Förvaltningsrätten i Malmö* och *Byggföretagen* påpekar finns det en risk att aktörer som använder sig av svart arbetskraft felaktigt anger att underentreprenörer har anlitats. Det finns även en risk för det motsatta, dvs. att utförare oriktigt anger att sådana företag inte har anlitats, t.ex. för att dölja att en oseriös underentreprenör har anlitats. Avsaknaden av en tydlig konsekvens i de fall utföraren lämnar oriktiga uppgifter avseende underentreprenörer eller bemanningsföretag i en begäran om utbetalning innebär i och för sig att denna risk kan öka. Med beaktande av det huvudsakliga syftet med den föreslagna uppgiftsskyldigheten, dvs. att förbättra Skatteverkets urval av utförare som bör granskas närmare, bedömer regeringen dock inte att risken för att oriktiga uppgifter lämnas är tillräcklig för att motivera en särskild sanktion för utförare som lämnar felaktiga uppgifter. Framför allt då en sanktion, för att vara verkningsfull, kräver att Skatteverket avsätter betydande resurser för kontroll av att uppgifterna är korrekta. Risken för felaktiga uppgifter är i stället en omständighet som Skatteverket måste beakta vid det riskbaserade urvalet av utförare som ska kontrolleras närmare. Vid urvalet, och den efterföljande granskningen, är det därför viktigt att Skatteverket beaktar risken för att oseriösa utförare kan välja att lämna oriktiga uppgifter i det aktuella avseendet, t.ex. för att dölja användning av oredovisad arbetskraft.

Regeringen föreslår i avsnitt 5.2 att samtliga uppgifter i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete, vilket även inkluderar de nu föreslagna uppgifterna om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har anlitats. Detta inskräpper vikten av att korrekta uppgifter lämnas samt möjliggör ett straffansvar för utförare som lämnar felaktiga uppgifter.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 9 § första stycket lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och 9 § första stycket lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

5.2 Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete

Regeringens förslag

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser bl.a. *Ekobrottsmyndigheten*, *FAR*, *Skatteverket* och *Svenska Byggnadsarbetareförbundet* tillstyrker förslaget. Ekobrottsmyndigheten anför att förslaget väntas öka samhällets möjligheter att ingripa mot oseriösa aktörer.

Svensk Solenergi avstyrker förslaget och anser att utredningen inte i tillräcklig grad tagit hänsyn till de potentiella konsekvenserna för de anställda som ska lämna uppgifterna.

Byggföretagen befarar att förslaget inte kommer att få någon större praktisk betydelse eftersom straffrättsliga sanktioner är resurskrävande. Byggföretagen framhåller också att regelverket, om det införs, måste tillämpas med försiktighet.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag

En utförare ska i sin begäran om utbetalning lämna ett antal uppgifter, se 9 och 9 a §§ lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete respektive 9 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik. Utöver uppgift om det belopp som utföraren vill ha utbetalt ska uppgifter bl.a. lämnas om vad hushållsarbetet eller installationen avsett, debiterad ersättning och identifikationsuppgifter för köparen. I avsnitt 5.1 föreslår regeringen att uppgift även ska lämnas om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag använts eller inte. Det finns i dagsläget inget krav på att uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

Det förekommer att utförare begär utbetalning och köpare skattereduktion trots att villkoren för detta inte är uppfyllda, t.ex. genom att det i begäran om utbetalning oriktigt anges att den inköpta tjänsten avser ett arbete för vilket skattereduktion kan ges. Ett annat exempel är att debiterad ersättning som rätteligen avser materialkostnader i begäran om utbetalning anges vara arbetskostnader. Det finns alltså risk för att oriktiga uppgifter som lämnas i en begäran om utbetalning leder till felaktiga utbetalningar till utförare och felaktig skattereduktion för köpare.

För att ytterligare inskräpa vikten av att de uppgifter som lämnas i en begäran om utbetalning ska vara fullständiga och sanningsenliga bör uppgifterna i begäran lämnas på heder och samvete. Ett sådant krav kan verka avhållande på uppgiftslämnaren från att medvetet eller på grund av slarv

lämna felaktiga uppgifter. Dessutom möjliggör det ett straffansvar enligt brottsbalken och en möjlighet att fatta beslut om företagsbot.

Som *Byggföretagen* framför är straffrättsliga sanktioner resurskrävande. Utrymmet för att prioritera utredningar i det aktuella avseendet kan vara begränsat. Regeringen bedömer dock att ett krav på att uppgifterna ska lämnas på heder och samvete har betydelse för att tydligt inskräpa vikten av att korrekta uppgifter ska lämnas. Regeringen föreslår därför att det införs ett krav på att uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

Svensk Solenergi anför att utredningen inte i tillräcklig grad tagit hänsyn till de potentiella konsekvenserna för de anställda som är de som faktiskt lämnar in begäran om utbetalning. Med anledning av detta vill regeringen anför följande. Den som på annat sätt än muntligen på heder och samvete lämnar osanna uppgifter eller förtiger sanningen kan, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, dömas för osann försäkran till böter eller fängelse i högst sex månader (se 15 kap. 10 § brottsbalken). Är brottet grovt, kan fängelse i högst två år dömas ut. Den som av grov oaktsamhet begår en sådan gärning kan dömas för vårdslös försäkran till böter eller fängelse i högst sex månader. För ett straffansvar är det alltså inte tillräckligt att uppgifterna som lämnas på heder och samvete är oriktiga utan det krävs därutöver uppsåt eller grov oaktsamhet. Oaktsamhet som innebär rena misstag omfattas inte av det straffbara området. Kretsen av personer som kan göras straffrättsligt ansvariga för att ha lämnat oriktiga uppgifter begränsas därmed av straffbestämmelsernas subjektiva rekvisit.

Företag kan under vissa förutsättningar åläggas företagsbot för brott som begåtts i utövningen av näringsverksamheten (36 kap. 23 § brottsbalken). Företagsbot kan påföras genom ett straffföreläggande, vilket normalt sett är ett snabbare straffrättsligt förfarande. Det är därför rimligt att utgå från att det i regel oftare kommer att bli aktuellt med en företagsbot i de fall oriktiga uppgifter lämnas än att åtala en enskild person för osann försäkran. *Ekobrottsmyndigheten* lyfter i sitt remissvar också möjligheten att använda företagsbot som ett verktyg för att ingripa mot oseriösa aktörer.

Företagsbot är en särskild rättsverkan av brott. Det måste alltså visas att ett brott är begånget för att en talan om företagsbot ska kunna föras. Det krävs dock inte att någon person lagförs för brottet eller ens identifieras. Det innebär att frågan om företagsbot kan prövas vid osann försäkran och vårdslös försäkran från någon i en näringsverksamhet utan att det fastställs vem som tillsett att oriktiga uppgifter lämnas vid en begäran om utbetalning. Talan om företagsbot riktar sig mot företaget, det är alltså näringsidkaren som träffas, dvs. den som typiskt sett kan vinna något på brottsligheten.

Regeringen kan vidare konstatera att regleringar om att uppgifter ska lämnas på heder och samvete finns i andra sammanhang där en enskild anställd för arbetsgivarens räkning lämnar uppgifter till en myndighet. Ett sådant krav finns t.ex. avseende uppgifter i ansökan om omställningsstöd och ansökan om stöd för korttidsarbete.

Sammanfattningsvis anser regeringen att det finns skäl att införa en bestämmelse om att uppgifter i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 9 § andra stycket lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och 9 § andra stycket lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

5.3 En möjlighet till tredjemansföreläggande

Regeringens förslag

Skatteverket ska få förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning till någon annan än den som föreläggs. Om det finns särskilda skäl ska föreläggandet få avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts.

Föreläggandet ska inte få avse en uppgift i vissa handlingar som inte får tas i beslag. Föreläggandet får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

Föreläggandet ska få förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs. Föreläggandet ska inte få förenas med vite om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen. Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller det även ställföreträdare för den juridiska personen.

Ett beslut om föreläggande förenat med vite ska gälla omedelbart.

Ett beslut om föreläggande utan vite ska inte få överklagas.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen anger inte uttryckligen att föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning till annan än den som föreläggs. Utredningen uppställer inte som krav för att ett föreläggande ska få förenas med vite att det ska finnas anledning att anta att föreläggandet annars inte följs.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser, bl.a. *Arbetsförmedlingen*, *Företagarna*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Skatteverket* tillstyrker eller ser positivt på förslaget. Skatteverket lämnar dock vissa lagtekniska synpunkter, bl.a. för att förtydliga att syftet med föreläggandet är kontroll av annan än den som föreläggs.

Svensk Solenergi föreslår att det införs krav på att Skatteverket endast får hämta in uppgifter från tredje man i ärenden där kontrollen avser misstankar om tydliga överträdelser. Även Företagarna framhåller att tredjemansföreläggande bör användas återhållsamt.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag

En utförare som begär utbetalning från Skatteverket har en skyldighet att ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Skatteverket saknar dock i dagsläget möjlighet att för kontroll av ett beslut om utbetalning eller en begäran om utbetalning förelägga en tredje man, dvs. någon annan än den utförare som ska kontrolleras, att lämna uppgifter. Det finns inte heller något annat lagstöd för Skatteverket att begära in uppgifter från tredje man när ett beslut eller begäran om utbetalning kontrolleras.

Skatteverket har behov av uppgifter från tredje man

Det är angeläget att Skatteverket har tillgång till lämpliga och effektiva verktyg för att motverka att systemen för skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik missbrukas. Vid kontroll av en begäran om utbetalning för hushållsarbete eller installation av grön teknik kan det finnas behov av att hämta in uppgifter från annan än utföraren för att kunna säkerställa att de uppgifter som har lämnats i eller i samband med begäran är korrekta. Skatteverket kan t.ex. behöva hämta in uppgifter från en bank för att kontrollera de underlag som en utförare har skickat in till stöd för att en elektronisk betalning har skett. Underlag från en bank kan också behövas om betalning från köparen visserligen har skett, men kan misstänkas ha återbetalats helt eller delvis. Skatteverket kan även behöva kontrollera exempelvis uppgifter om materialinköp med en angiven leverantör. Vidare kan det finnas behov av att kontrollera köp mellan en leverantör och en underleverantör, dvs. avtal där varken utföraren eller köparen är part. Skatteverket kan också ha behov av att hämta in uppgifter från energitjänsteföretag eller liknande.

En möjlighet för Skatteverket att förelägga en tredje man att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan – när det gäller förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning i systemen för skattereduktion – skulle därför vara ett betydelsefullt komplement till de kontrollverktyg som Skatteverket redan har. Regeringen föreslår därför att en sådan möjlighet införs.

Tillämpningsområdet

Ett tredjemansföreläggande innebär ett åläggande gentemot en person som egentligen inte är berörd av kontrollen. Det är därför en relativt långtgående åtgärd. Vidare är beslut om utbetalning till en utförare samt tillgodoräknande av preliminär skattereduktion för en köpare inom systemen för skattereduktion gynnande beslut. Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer ankommer det på den som ansöker om en förmån att visa att förutsättningarna för ett sådant beslut är uppfyllda. Om så inte är fallet, får Skatteverket avslå begäran. Skatteverkets utredningsskyldighet i detta

stadium är därför begränsad. Ett föreläggande bör mot denna bakgrund som huvudregel få utfärdas i syfte att kontrollera en genomförd utbetalning, dvs. som ett verktyg vid Skatteverkets efterkontroll. Skatteverkets kontroll kan då komma att resultera i ett återkrav mot utföraren.

Enligt uppgifter från Skatteverket till utredningen är det ett stort och växande problem att felaktiga utbetalningar avseende hushållsarbete och installation av grön teknik, inte återbetalas efter att Skatteverket har fattat beslut om återkrav, särskilt i fall där Skatteverket har initierat en kontrollåtgärd. Av statistik från Skatteverket framgår att andelen obetalda återkrav av de totalt återkrävda utbetalningarna sett till belopp var cirka 12 procent under 2022 och cirka 24 procent under 2023. För enbart de ärenden som ingått i Skatteverkets kontrollverksamhet, dvs. de ärenden som initierats av Skatteverket utifrån risk och väsentlighet, var cirka 20 procent av återkraven för år 2022 samt cirka 37 procent av återkraven för år 2023 obetalda. När det rör sig om medvetet felaktiga uppgifter i en begäran, såsom rena bedrägerier, är det enligt Skatteverket i stort sett omöjligt att få återbetalning av redan utbetalda pengar.

Med beaktande av dessa svårigheter anser regeringen, i likhet med utredningen, att Skatteverket i vissa fall också ska kunna besluta om tredjemansföreläggande i syfte att kontrollera en begäran om utbetalning, dvs. innan det har gjorts någon utbetalning till utföraren. Med hänsyn till föreläggandets ingripande karaktär bör åtgärden dock endast få vidtas i situationer där det finns särskilda skäl. Det bör alltså i det enskilda fallet finnas anledning att misstänka att uppgifterna i en begäran om utbetalning är oriktiga. Situationer där det kan finnas särskilda skäl för att utfärda ett tredjemansföreläggande, trots att en utbetalning ännu inte gjorts, kan exempelvis vara att det finns anledning att misstänka att det arbete som omfattas av begäran över huvud taget inte har utförts. Det kan också vara fall där det finns en misstanke om att underlaget för begäran är manipulerat.

Kretsen av personer som ska kunna föreläggas bör vara densamma som den som gäller enligt bestämmelsen om tredjemansföreläggande i skatteförfarandet (se 37 kap. 9 § skatteförfarandelagen [2011:1244], förkortad SFL), dvs. Skatteverket ska kunna förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo. En möjlighet för Skatteverket att under vissa omständigheter, i likhet med vad som gäller enligt 37 kap. 10 § SFL, kunna förelägga någon annan än sådana personer, t.ex. en fysisk person som inte är bokföringsskyldig, anser regeringen inte är lämpligt att införa när det gäller kontroll av utbetalningar inom systemen för skattereduktion.

Den som föreläggs ska lämna uppgifter om en ingången rättshandling med någon annan. Det ska gälla sådana uppgifter som den som föreläggs faktiskt har tillgång till och som rör rättshandlingen. En befogenhet för Skatteverket att förelägga någon att lämna uppgift innefattar även en befogenhet att låta föreläggandet avse att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av en handling.

Svensk Solenergi föreslår att Skatteverket endast ska få hämta in uppgifter från tredje man i ärenden där kontrollen avser misstänkar om tydliga överträdelser. Även *Företagarna* framhåller att tredjemansföreläggande bör användas återhållsamt och tydligt avgränsat till misstänkta transak-

tioner. Regeringen anser att den nu föreslagna utformningen, vilken motsvarar bestämmelserna om tredjemansföreläggande inom skatteförfarandet, är en lämplig avvägning mellan Skatteverkets kontrollbehov och det intrång det innebär för tredje man. Det ska i sammanhanget också framhållas att Skatteverket vid genomförandet av sina kontroller ska beakta proportionalitetsprincipen, dvs. de kontrollåtgärder som Skatteverket företar får inte vara mer långtgående än vad som är nödvändigt i det enskilda ärendet. Skatteverket får ingripa i ett enskilt intresse endast om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet (jfr 5 § tredje stycket förvaltningslagen [2017:900]).

Vissa uppgifter bör undantas

Förelägganden som utfärdas med stöd av skatteförfarandelagen får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken eller en uppgift som har ett betydande skyddsintresse, om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen (47 kap. 1 § SFL).

För att nödvändiga rättssäkerhetsaspekter ska säkerställas vid Skatteverkets granskning av en begäran om utbetalning avseende skatte-reduktion för hushållsarbete eller installation av grön teknik bör sådana uppgifter inte heller omfattas av den möjlighet till tredjemansföreläggande som nu föreslås.

Vitesföreläggande och överklagande

Ett föreläggande utan vite har inte några direkta rättsverkningar utan kan ses som en uppmaning till den enskilde att göra något. För att ett tredjemansföreläggande inte ska riskera att bli verkningslöst anser regeringen att det ska finnas möjlighet att förena ett föreläggande med vite. Tredjemansföreläggande är en relativt långtgående åtgärd som riktas mot någon annan än den som kontrolleras. Föreläggandet bör därför inte villkorslöst kunna förenas med vite, utan endast om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs.

Vitesföreläggande bör inte kunna utfärdas om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått ett brott och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen. Skatteverket ska alltså inte få förena ett tredjemansföreläggande med vite om det som begärs in skulle kunna vara bevis om lagöverträdelse avseende den som omfattas av föreläggandet. Motsvarande vitesförbud finns även för vitesföreläggande inom skatteförfarandet.

Inom skatteförfarandet gäller att vitesföreläggande får överklagas medan föreläggande utan vite omfattas av ett överklagandeförbud (67 kap. 2 § och 5 § första stycket 2 SFL och prop. 2010/11:165 s. 613–617). Motsvarande ordning bör gälla även här. Ett beslut om föreläggande utan vite bör därför inte få överklagas. Ett beslut om föreläggande som har förenats med vite bör däremot kunna överklagas.

För att inte riskera att Skatteverkets kontroll ogrundat förhalas genom att föreläggandet överklagas bör beslut om föreläggande med vite gälla omedelbart. *Skatteverket* anser att det bör anges att samtliga beslut om föreläggande, inte endast beslut förenade med vite, gäller omedelbart.

Regeringen konstaterar att ett föreläggande som inte förenats med vite inte ska få överklagas. Det finns därför enligt regeringens bedömning inte behov av en bestämmelse som anger att ett föreläggande som inte förenats med vite gäller omedelbart.

Enligt de aktuella förfarandelagarna krävs prövningstillstånd om förvaltningsrättens avgörande överklagas till kammarrätten. Kravet på prövningstillstånd bör gälla även vid överklagande av ett beslut om tredjemansföreläggande förenat med vite.

Utformningen av bestämmelserna

Skatteverket föreslår förtydliganden av bestämmelsen, för att det ska framgå att syftet med föreläggandet är kontroll av annan än den som föreläggs. Regeringen instämmer i att kontrollverktygets syfte tydligt bör framgå av bestämmelsen. Regeringen kan vidare konstatera att de förtydliganden som *Skatteverket* föreslår motsvarar hur motsvarande bestämmelse i skatteförfarandelagen är utformad. Regeringen anser att bestämmelsen bör utformas i likhet med *Skatteverkets* förslag.

Enligt utredningens förslag ska bestämmelsen om att ett beslut om föreläggande förenat med vite ska gälla omedelbart regleras i en ny paragraf. Regeringen anser, i likhet med *Skatteverket*, att regeln i stället bör införas genom ett tillägg i befintliga bestämmelser.

Lagförslag

Förslaget medför införandet av 20 a–20 c §§ samt ändringar i 23 och 24 §§ lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, respektive införandet av 19 a–19 c §§ samt ändringar i 22 och 25 §§ lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

6 Personalliggare

Syftet med krav på personalliggare är att minska skattefusk och skatteundandragande och att främja en sund konkurrens. Personalliggare ska föras av den som bedriver restaurangverksamhet, fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet, kropps- och skönhetsvårdsverksamhet eller tvätteriverksamhet. Skyldigheten att föra personalliggare gäller inte för enskild näringsverksamhet där bara näringsidkaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma, eller fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag där bara företagsledaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma.

I personalliggaren ska nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren dokumenteras. Vidare ska nödvändiga identifikationsuppgifter löpande dokumenteras för de personer som är verksamma i verksamheten eller i en annan verksamhet som näringsidkaren bedriver i samma verksamhetslokal.

Personalliggare ska även föras i byggverksamhet men dessa regler skiljer sig delvis från reglerna om personalliggare för övriga verksamheter.

En byggherre är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på byggarbetsplatsen. Den som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats ska föra en elektronisk personalliggare, om byggherren har tillhandahållit utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på byggarbetsplatsen. Det som sägs om en byggherre ska i stället gälla en näringsidkare som har fått i uppdrag att självständigt ansvara för arbetets utförande, om byggherren och näringsidkaren skriftligen har avtalat att byggherrens samtliga skyldigheter i fråga om personalliggare ska fullgöras av näringsidkaren vid utförandet av uppdraget. För byggverksamhet finns inte motsvarande undantag för enskild näringsverksamhet, fåmansföretag och fåmanshandelsbolag som det som gäller för övriga verksamheter som omfattas av krav på personalliggare. I personalliggaren ska nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren dokumenteras. Vidare ska nödvändiga identifikationsuppgifter löpande dokumenteras för de personer som är verksamma i näringsverksamheten.

I personalliggaren ska uppgift om tidpunkten då respektive persons arbetspass påbörjas och avslutas antecknas. Uppgifterna om de personer som är verksamma ska avse varje verksamhetsdag och ska dokumenteras i omedelbar anslutning till att arbetspasset påbörjas och avslutas. Dokumentationsskyldigheten i personalliggaren omfattar samtliga verksamma. Något krav på att personen ska vara anställd eller ens uppbära ersättning finns inte. Uppgifterna i personalliggaren ska bevaras under två år efter utgången av det kalenderår då det för näringsverksamheten gällande beskattningsåret har gått ut.

Personalliggaren ska finnas tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller ska hållas tillgänglig för Skatteverket på byggarbetsplatsen. Skatteverket har möjlighet att göra oannonserade kontrollbesök för att kontrollera personalliggaren. Kontrollavgift ska tas ut om Skatteverket vid kontrollbesök finner att den som är skyldig att dokumentera identifikationsuppgifter i en personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras inte fullgör sin skyldighet. Det samma gäller om personalliggaren inte hålls tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. Vidare ska kontrollavgift tas ut om uppgift om när byggverksamheten ska påbörjas och var den ska bedrivas inte lämnats till Skatteverket.

Bestämmelserna som reglerar förfarandet med personalliggare finns bl.a. i 39 och 42 kap. skatteförfarandelagen och 9 kap. skatteförfarandeförordningen (2011:1261).

7 Det finns ett behov av att effektivisera regelverket för personalliggare

Regeringens bedömning

Det finns behov av ändringar i regelverket för personalliggare i syfte att effektivisera arbetet mot skatteundandragande, fusk, regelöverträdelse och arbetslivskriminalitet.

Utredningens bedömning

Utredningen gör ingen motsvarande bedömning.

Remissinstanserna

Svenska Byggnadsarbetareförbundet anser att personalliggaren kan utgöra en mycket större resurs för Skatteverkets kontrollverksamhet än vad den gör i dagsläget. *Handelsanställdas förbund* och *Landsorganisationen i Sverige (LO)* ser positivt på systemet med personalliggare och anser att det ska utvecklas och effektiviseras eftersom det är ett viktigt verktyg för att motverka svartarbete och arbetslivskriminalitet.

Skälen för regeringens bedömning

Personalliggare infördes i syfte att vara ett resurssnålt kontrollinstrument för att kunna bekämpa förekomsten av svartarbete och skapa sundare konkurrensförhållanden. Personalliggaren och systemet med kontrollbesök är konstruerat för att upptäcka och därigenom motverka skatteundandragande i form av just svartarbete.

Svartarbete medför såväl svarta löner till personal som svarta inkomster till näringsidkaren eller ägaren själv. Genom svartarbete undandras alltså skatteintäkter. Vidare skaffar sig företagare som använder svartarbete konkurrensfördelar framför företag som inte gör det. För arbetstagarnas del kan svartarbete leda till sämre arbetsförhållanden, hälsorisker, sämre utvecklingsmöjligheter och ett otillräckligt socialt skydd. Hos företag som använder sig av svartarbete förekommer det ofta även andra former av arbetslivskriminalitet och fusk. Om svartarbete upptäcks kan det alltså vara en indikation på att det också förekommer andra typer av fusk i verksamheten. Förutom att utgöra underlag för kontroller av dokumentationsskyldigheten vid kontrollbesök kan Skatteverket använda uppgifterna i en personalliggare som underlag vid skattekontroller. Uppgifterna i personalliggaren kan dessutom vara till nytta i andra myndigheters verksamhet, exempelvis om Migrationsverket, Försäkringskassan eller Polismyndigheten inom ramen för sitt arbete vill undersöka vilka personer som är verksamma på en viss arbetsplats.

Reglerna om personalliggare har varit i kraft under lång tid. Den översyn 2022 års skatteförfarandeutredning har genomfört visar att det finns områden där systemet med personalliggare kan förbättras och effektiviseras. Det bakomliggande syftet med bestämmelserna om personalliggare och kontrollbesök är att minska förekomsten av svartarbete och skattefusk. Det är viktigt att bestämmelserna är utformade så att detta syfte kan åstadkommas på ett så effektivt sätt som möjligt. Regeringen anser att det är av stor vikt att myndigheterna ges förutsättningar att effektivt motverka fusk och arbetslivskriminalitet. Personalliggarna kan om de används på ett effektivt sätt utgöra ett viktigt verktyg, inte bara för Skatteverket utan även för andra myndigheter, i detta arbete. För regelverkets legitimitet är det vidare viktigt att personalliggare används på ett relevant och effektivt sätt, eftersom skyldigheten att föra personalliggare innebär en administrativ börda för näringsidkare och är förenad med kostnader. Det finns därför skäl att genomföra vissa ändringar i reglerna om personalliggarna för att

säkerställa att personalliggarna kan användas på ett så effektivt sätt som möjligt i arbetet mot fusk och arbetslivskriminalitet.

7.1 Effektivare kontrollbesök – nytt syfte och nya befogenheter

Regeringens förslag

Skatteverket ska vid ett kontrollbesök få utreda om det finns behov av kontroll av uppgiftsskyldighet enligt 15, 26 eller 29–32 kap. skatteförfarandelagen för den som beslutet om kontrollbesök gäller eller för den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. Skatteverket ska inte få besluta om kontrollbesök enbart för detta ändamål, utom när kontrollbesöket gäller en näringsidkare som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där en skyldighet att tillhandahålla utrustning för att föra en elektronisk personalliggare inte har fullgjorts.

I syfte att utreda behovet av kontroll av uppgiftsskyldighet enligt 15, 26 eller 29–32 kap. skatteförfarandelagen ska Skatteverket vid ett kontrollbesök få

- ställa frågor till den som beslutet om kontrollbesök gäller om uppgifter eller avsaknad av uppgifter avseende personer i personalliggaren, om anställnings- och uppdragsförhållanden samt om övriga arbetsförhållanden,
- ställa frågor till en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten om uppgifter eller avsaknad av uppgifter avseende personen i personalliggaren, om dennes anställnings- eller uppdragsförhållanden samt om övriga arbetsförhållanden, och
- granska personalliggare.

De uppgifter som framkommer vid kontrollbesöket ska få stämmas av mot varandra och mot andra uppgifter som Skatteverket har tillgång till.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser, bl.a. *Byggföretagen*, *Handelsanställdas förbund*, *ID06* och *Skatteverket* tillstyrker förslaget.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag

Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras fullgör sina eventuella skyldigheter. Kontrollbesök får enbart beslutas för att kontrollera att skyldigheten att dokumentera identifikationsuppgifter i en

personalliggare, dvs. dokumentationsskyldigheten, efterlevs. Syftet med kontrollen ska alltså vara att kontrollera att det finns en personalliggare tillgänglig i verksamhetslokalen som uppfyller föreskrivna krav. Skatteverket får vid ett kontrollbesök enbart vidta åtgärder som direkt syftar till att kontrollera att dokumentationsskyldigheten när det gäller personalliggare efterlevs. Skatteverket får kontrollera att de personer som vid kontrollbesöket är verksamma också är antecknade i personalliggaren. Skatteverket får endast granska uppgifter i personalliggaren som avser den aktuella tiden för kontrollbesöket. Skatteverket får alltså inte granska uppgifter bakåt i tiden, mer än att kontrollera att historiska uppgifter har bevarats. De bevarade uppgifternas riktighet får inte kontrolleras. Det handlar om att få en omedelbar bild av om dokumentationsskyldigheten följs. Skatteverket får vid kontrollbesök också begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet. Myndigheten får vid kontrollbesök på en byggarbetsplats även fråga en sådan person för vilken näringsidkares räkning han eller hon utför arbetsuppgifter. De uppgifter som lämnas får stämmas av mot personalliggaren.

För att Skatteverket ska kunna vidta ytterligare åtgärder vid kontrollbesöket behöver myndigheten fatta beslut om s.k. begränsad revision. Utan ett sådant beslut saknar Skatteverket befogenhet att ställa några andra frågor till den som beslutet om kontrollbesök avser, eller till personer som utför eller kan antas utföra arbete, än frågor som direkt har en koppling till den omedelbara kontrollen av att skyldigheten att föra personalliggare efterlevs. Exempelvis kan Skatteverket i regel inte ställa följdfrågor avseende uppgifter eller avsaknad av uppgifter i personalliggaren. Skatteverket kan, i andra verksamheter än byggverksamhet, inte heller ställa frågor om enskildas anställnings- eller uppdragsförhållanden eller om andra arbetsförhållanden, vare sig till näringsidkaren eller till personer som utför eller kan antas utföra arbete. En begränsad revision omfattar endast handlingar som rör personalen, t.ex. anställningsavtal och uppgifter om utbetald lön och annan ersättning. Om Skatteverkets syfte är att kontrollera att en uppgiftsskyldighet har fullgjorts, ska kontrollen i stället ske inom ramen för en revision eller genom skrivbordskontroll.

Uppgifterna i personalliggarna kan ge Skatteverket ytterligare underlag

En möjlighet för Skatteverket att ställa följdfrågor avseende uppgifter, eller avsaknad av uppgifter, i personalliggaren eller att ställa frågor om enskildas anställnings- eller uppdragsförhållanden eller om andra arbetsförhållanden, skulle ge myndigheten ett bättre underlag för att avgöra om det finns skäl att inleda en granskning.

De historiska uppgifterna i personalliggaren kan också förbättra Skatteverkets underlag inför ett beslut om en kontroll ska inledas eller inte. Om Skatteverket ges möjlighet att vid ett kontrollbesök också granska historiska uppgifter i personalliggaren kan dessa stämmas av mot andra uppgifter som har lämnats av näringsidkaren till Skatteverket, t.ex. uppgifter i arbetsgivardeklarationen. Om uppgifterna i personalliggaren inte stämmer överens med andra uppgifter som har lämnats finns det anledning att anta att ytterligare utredningsåtgärder behövs.

Kontrollbesöken kan användas på ett mer effektivt sätt

Beslut om begränsad revision ska fattas och verkställas i en särskild ordning vilket innebär att ett sådant förfarande är mer resurskrävande för Skatteverket än ett kontrollbesök som inte innefattar en begränsad revision. För att Skatteverket ska använda sina resurser så effektivt som möjligt är det därför viktigt att beslut om begränsad revision i samband med ett kontrollbesök endast fattas i de fall det finns behov av det i det enskilda fallet. Detta är även viktigt för att undvika att företagare blir föremål för utredningar i onödan, särskilt då det kan uppfattas som ett större intrång att bli utsatt för en revision, om än en begränsad, än enbart ett kontrollbesök.

Att de åtgärder som får vidtas vid ett kontrollbesök direkt måste avse kontroll av dokumentationsskyldigheten begränsar enligt regeringen Skatteverkets möjligheter att på ett effektivt sätt upptäcka och utreda förekomsten av svartarbete och skattefusk. Skatteverkets begränsade tillgång till underlag och uppgifter vid ett kontrollbesök innebär en risk både för att Skatteverket missar fall där en revision hade varit lämplig och för att revision inleds i onödan. Skatteverket har också i tidigare sammanhang bedömt att kontrollverksamheten skulle bli mer effektiv om myndigheten vid ett kontrollbesök också får vidta åtgärder i syfte att bedöma behovet av att kontrollera att uppgiftsskyldighet som avser personalen har fullgjorts.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det är lämpligt att Skatteverket vid ett kontrollbesök får vidta vissa ytterligare åtgärder i syfte att ge myndigheten ett bättre underlag för en bedömning av om det finns behov av att gå vidare med en kontroll som kräver att beslut fattas om (i första hand) en begränsad revision.

Ett nytt ändamål för kontrollbesök

Skatteverket har flera verktyg, t.ex. revision, för att kunna kontrollera att en uppgiftsskyldighet har fullgjorts, medan kontrollbesök har till syfte att kontrollera att en dokumentationsskyldighet fullgjorts. Det är enligt regeringen viktigt att upprätthålla gränserna mellan Skatteverkets kontrollbefogenheter vid ett kontrollbesök och kontrollbefogenheterna vid en revision. Det anses därför inte lämpligt att Skatteverket vid ett kontrollbesök, utan att ha fattat ett beslut om begränsad revision, ska kunna vidta åtgärder som direkt syftar till att kontrollera att en uppgiftsskyldighet har fullgjorts. Det finns dock behov av en möjlighet för Skatteverket att vid ett kontrollbesök kunna vidta vissa ytterligare åtgärder som har till syfte att utreda om det finns behov av kontroll av en uppgiftsskyldighet. En sådan utökning av kontrollbesökets ändamål bedöms lämplig.

En sådan möjlighet får anses innebära ett begränsat intrång för den som kontrollbesöket avser samtidigt som den medför att kontrollbesök kan användas för en mer effektiv kontroll. Dessutom frigörs resurser genom att de ytterligare åtgärderna inte kräver ett särskilt beslut om revision. Detta ger Skatteverket bättre möjligheter att upptäcka skatteundandragande i de branscher som omfattas av kravet på personalligare.

Det ska framhållas att avsikten med en sådan förändring av regelverket för kontrollbesök inte är att förändra det huvudsakliga syftet med kontrollbesöket. Det huvudsakliga syftet med kontrollbesök ska även fortsatt vara

att kontrollera dokumentationsskyldigheten. Förutsättningarna för att Skatteverket ska kunna besluta om kontrollavgift bör inte heller förändras. Kontrollavgift ska alltså även fortsättningsvis endast tas ut avseende brister som avser dokumentationsskyldigheten. Vidare bör det även fortsättningsvis krävas att Skatteverket om det vid kontrollbesöket kommer fram omständigheter som gör att det finns ett behov av en granskning av uppgiftsskyldigheten, fattar beslut om begränsad revision vid besöket alternativt genomför en fortsatt granskning genom en skrivbordskontroll eller revision.

Den närmare utformningen av det nya ändamålet

Uppgiftsskyldigheterna enligt skatteförfarandelagen är relativt omfattande. De uppgiftsskyldigheter som kan kontrolleras inom ramen för en revision eller genom ett föreläggande regleras i 15–35 kap. SFL. I dessa kapitel finns bestämmelser som både avser skyldighet att lämna uppgifter till ledning för att ta ut skatt av uppgiftslämnaren själv (deklarationsskyldighet) eller av någon annan (skyldighet att lämna kontrolluppgift eller arbetsgivardeklaration). Syftet med de ytterligare åtgärder som ska kunna vidtas vid ett kontrollbesök bör begränsas till de uppgiftsskyldigheter som har en koppling till kontrollbesökets bakomliggande syfte, dvs. att bedöma om det förekommer oredovisat arbete eller inte på den kontrollerade arbetsplatsen. De uppgiftsskyldigheter som främst är aktuella är då skyldighet att lämna kontrolluppgift i inkomstslaget tjänst (15 kap. SFL), skyldighet att redovisa uppgifter i en skattedeklaration (26 kap. SFL) och skyldighet att lämna inkomstdeklaration (29–32 kap SFL). Även vissa andra uppgiftsskyldigheter skulle kunna vara relevanta i något enskilda fall. De angivna skyldigheterna har dock tydligast koppling till det bakomliggande syftet och befogenhetsutvidgningen bör därför begränsas till dessa.

Den uppgiftsskyldighet som Skatteverket ska kunna utreda behovet av att kontrollera ska avse den näringsidkare som beslutet om kontrollbesök gäller eller den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. Med den som utför eller kan antas utföra arbete avses även en uppdragstagare till den som kontrollbesöket gäller. Det kan t.ex. handla om en underentreprenör på en byggarbetsplats. I bestämmelsen om kontrollbesök bör det därför läggas till att Skatteverket vid ett kontrollbesök får utreda om det finns behov av kontroll av uppgiftsskyldighet enligt 15, 26 eller 29–32 kap. SFL för den som beslutet om kontrollbesök gäller eller för den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. Eftersom det huvudsakliga syftet med ett kontrollbesök inte ska förändras bör Skatteverket inte få besluta om eller genomföra ett kontrollbesök enbart för det föreslagna nya ändamålet.

Skyldigheten att föra personalliggare på en byggarbetsplats (dvs. dokumentationsskyldigheten) är knuten till att utrustning för att föra en elektronisk personalliggare har tillhandahållits. När det gäller näringsidkare som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där byggherren, eller den som byggherren har överlåtit ansvaret till, inte har fullgjort sin skyldighet att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras, finns det alltså inte någon dokumentations-

skyldighet att kontrollera. Det rör sig dock ändå om sådan verksamhet som lagstiftaren har bedömt bör omfattas av skyldigheten att föra personalliggare. Det finns därför även i dessa fall ett stort värde i att kunna vidta åtgärder för att bedöma behovet av att kontrollera att uppgiftsskyldighet avseende personalen har fullgjorts. Skatteverket bör därför kunna besluta om kontrollbesök enbart för att utreda behovet av kontroll av uppgiftsskyldighet när kontrollbesöket gäller en näringsidkare som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där en skyldighet att tillhandahålla utrustning för att föra en elektronisk personalliggare inte har fullgjorts.

Utökad möjlighet att ställa frågor

För att det nya ändamålet med kontrollbesök ska uppnås behöver Skatteverket vid besöket kunna ställa frågor till näringsidkaren och till personer som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten om vissa andra förhållanden än vad som är möjligt i dag. Behovet är detsamma oavsett om kontrollbesöket avser en verksamhetslokal eller en byggarbetsplats. Frågorna måste dock rymmas inom ramen för det nya ändamålet, dvs. avse Skatteverkets utredning av behovet av kontroll av någon av de angivna uppgiftsskyldigheterna. Det kan därför endast bli aktuellt för Skatteverket att ställa frågor till näringsidkaren eller personalen i en relativt begränsad omfattning.

Frågor som det är lämpligt att Skatteverket får ställa för att effektivt upptäcka indikationer på svartarbete eller annat skatteundandragande kan t.ex. avse registrerade uppgifter i personalliggaren eller avsaknad av sådana uppgifter. Även andra frågor som direkt rör enskildas anställnings- eller uppdragsförhållanden eller andra arbetsförhållanden bör få ställas. Även frågor som möjliggör för Skatteverket att genomföra en beräkning av arbetskraftsbehovet bör få ställas.

Skatteverkets nuvarande rätt att vid kontrollbesök begära att verksamma personer styrker sin identitet samt att, vid kontrollbesök på en byggarbetsplats, fråga för vilken näringsidkares räkning verksamma personer utför arbetsuppgifter, är inte direkt kopplad till någon sanktion. Den rätt för Skatteverket att ställa vissa ytterligare frågor som nu föreslås bör inte heller kopplas till någon direkt sanktion. Någon skyldighet för näringsidkaren eller personalen att svara bör alltså inte införas. Om frågor inte besvaras kan det dock innebära att vissa oklarheter kvarstår. Det kan i sin tur medföra att Skatteverket bedömer att det behövs en fördjupad kontroll av uppgiftsskyldigheten.

Utökad möjlighet att granska personalliggaren

Om Skatteverket ges möjlighet att vid ett kontrollbesök granska historiska uppgifter i personalliggaren skulle dessa kunna stämmas av mot andra uppgifter som har lämnats av näringsidkaren till Skatteverket, t.ex. uppgifter i arbetsgivardeklarationen. Om uppgifterna i personalliggaren inte stämmer överens med de uppgifter som har lämnats i en arbetsgivardeklaration finns det anledning att anta att ytterligare utredningsåtgärder behövs. Det kan t.ex. vara så att en person finns dokumenterad i personalliggaren men inte anges som betalningsmottagare i arbetsgivardeklarationen, vilket kan indikera någon form av oredovisad ersättning. Det kan också vara så att den redovisade ersättningen i arbetsgivardeklarationen

inte är rimlig, t.ex. om en person enligt uppgifter i personalliggaren har arbetat väldigt många timmar men ersättningen enligt arbetsgivardeklarationen är blygsam. Även det rent motsatta förhållandet kan förekomma, dvs. att en person som har tagit emot ersättning enligt lämnad arbetsgivardeklaration inte finns dokumenterad i personalliggaren. Denna typ av avvikelse skulle kunna indikera att en oriktig uppgift på individnivå har lämnats i arbetsgivardeklarationen, exempelvis i syfte att personen i fråga ska kunna visa upp en viss inkomst av tjänst. Skatteverket bör därför vid kontroll enligt det nya ändamålet få granska uppgifter i personalliggare som avser förfluten tid.

Utredningen anser inte att det är lämpligt att Skatteverkets befogenheter vid kontrollbesök i övrigt utvidgas till att omfatta granskning av andra handlingar som rör personalen. Regeringen instämmer i denna bedömning. En förutsättning för en sådan granskning kommer alltså alltså vara att Skatteverket har beslutat om begränsad revision.

Möjlighet till avstämning av uppgifterna

En avstämning av uppgifterna på individnivå i arbetsgivardeklarationer mot historiska uppgifter i en personalliggare kan indikera om oredovisat arbete har förekommit eller inte. En sådan indikation kan t.ex. vara att en person enligt uppgifter i personalliggaren har varit verksam på heltid men för samma tidsperiod har fått en låg ersättning enligt uppgifter i arbetsgivardeklarationen. Om Skatteverket regelbundet kan göra sådana avstämningskontrollbesök, skulle det ge myndigheten ett bättre underlag för att bedöma om det finns behov av kontroll av uppgiftsskyldighet. Detta gör att beslut om begränsad revision, som är en mer resurskrävande åtgärd, i större utsträckning kan reserveras för de fall där det är behovligt. De uppgifter som kommer fram vid ett kontrollbesök bör därför få stämmas av mot varandra och mot andra uppgifter som Skatteverket har tillgång till. För en närmare bedömning av om uppgiftsskyldigheten har fullgjorts kommer Skatteverket dock även fortsättningsvis att behöva använda sig av någon av de generella kontrollformerna.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 42 kap. 8 och 8 a §§ skatteförfarandelagen (2011:1244).

7.2 Uppgifter om arbetsgivare för inhyrda personer

Regeringens förslag

För en verksam person som ska vara dokumenterad i en personalliggare, men som har en annan arbetsgivare än den näringsidkare som ansvarar för personalliggaren, ska uppgifter som identifierar personens arbetsgivare dokumenteras i personalliggaren.

Med arbetsgivare ska avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer överens med regeringens men har en annan lagteknisk utformning.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser, bl.a. *Byggföretagen*, *Skatteverket*, *Svenska Byggnadsarbetareförbundet* och *Svenska Fordonsbranschen* tillstyrker förslaget. *Hotell- och restaurangfacket* för fram att förslaget torde rendera i en bättre översikt och bättre kontrollmöjligheter.

Sveriges advokatsamfund anser det bör klargöras att en enskild näringsidkare inte omfattas.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag

I personalliggaren ska nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren, som är ansvarig för att föra personalliggaren, samt för de personer som är verksamma i näringsverksamheten dokumenteras. Det finns inte något krav på att personen ska vara anställd eller ens uppbära ersättning. Med personer som är verksamma i näringsverksamhet avses därmed även bl.a. inhyrd personal.

Det finns enligt nuvarande bestämmelser inte något krav på att det i personalliggaren ska antecknas vem som är den verksamma personens arbetsgivare. I många fall saknas behov av en sådan uppgift, eftersom personens arbetsgivare är den näringsidkare som ansvarar för att föra personalliggaren. Det är dock inte ovanligt att personer som har hyrts in från bemanningsföretag eller liknande arbetar i en verksamhet som omfattas av krav på personalliggare. Om en näringsidkare hyr in personer från ett bemanningsföretag sker arbetet under den näringsidkarens kontroll och ledning, men de inhyrda personerna är formellt anställda av bemanningsföretaget och det är bemanningsföretaget som betalar ut lönen. Det innebär att det är bemanningsföretaget som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på lönen.

Att det inte framgår av personalliggaren vem som är den inhyrda personalens arbetsgivare kan försvåra Skatteverkets kontrollverksamhet. Är inte arbetsgivaren identifierad blir det svårare för Skatteverket att kontrollera att skatteavdrag gjorts och arbetsgivaravgifter betalats för den inhyrda personalen. Ett krav på att det i personalliggaren ska framgå vem som är de verksamma personernas faktiska arbetsgivare, i de fall denne är en annan än den näringsidkare som ansvarar för personalliggaren, skulle ge Skatteverket bättre förutsättningar att vid kontrollbesök enkelt identifiera vem som är de verksamma personernas arbetsgivare och bedöma arbetsförhållandena. Eftersom det tydligt skulle framgå av personalliggaren vem som är den faktiska arbetsgivaren skulle även personalliggarens värde vid exempelvis en revision öka, då underlaget i högre utsträckning kan användas för avstämningar av bl.a. att korrekta arbetsgivaravgifter har redovisats.

Regeringen föreslår därför att i de fall en verksam person har en annan arbetsgivare än den näringsidkare som ansvarar för personalliggaren ska uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren.

Med arbetsgivare avses i detta sammanhang den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för det aktuella arbetet. Det bör i sammanhanget påpekas att det inte behöver finnas ett formellt anställningsförhållande mellan utbetalaren och mottagaren av ersättning för att det ska uppkomma en skyldighet att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag. För personer som saknar arbetsgivare i här avsedd mening, dvs. praktikanter och liknande, ska inte några uppgifter enligt den föreslagna bestämmelsen lämnas. Som *Sveriges advokatsamfund* framför omfattar detta även enskilda näringsidkare som utför uppdrag i den dokumentationspliktiga verksamheten. En sådan person saknar arbetsgivare och uppgifter med stöd av den nu föreslagna bestämmelsen ska därför inte lämnas för personen.

Ett alternativ skulle vara att personal som är inhyrd registreras i en särskild personalliggare som förs av deras faktiska arbetsgivare. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att detta inte är en lämplig lösning. Det framstår som rimligt att den näringsidkare som bedriver den dokumentationspliktiga verksamheten har ansvar för att de inhyrda personer som arbetar i verksamheten finns dokumenterade i personalliggaren. Att en aktör som inte själv bedriver verksamhet i den aktuella verksamhetslokalen eller på den aktuella byggarbetsplatsen skulle ha ansvar för att personalliggare förs skulle också innebära praktiska problem. Denne skulle t.ex. ha svårt att ha kontroll över att de uppgifter som dokumenteras i personalliggaren är korrekta eller att personalliggaren finns tillgänglig för Skatteverket vid ett eventuellt kontrollbesök.

Det föreslagna kravet kommer att innebära en viss ökad administrativ börda för de näringsidkare som omfattas av krav på personalliggare och som har inhyrd personal. Den ökade administrationen bedöms dock vara högst begränsad. Vid användning av en elektronisk personalliggare bör kravet på att lämna uppgifter om arbetsgivare enbart innebära att uppgifterna behöver läggas in vid ett enstaka tillfälle, dvs. när personen för första gången är verksam. Även för näringsidkare som använder en manuell personalliggare bör det räcka att uppgiften anges i personalliggaren på ett ställe, men att personens namn särskilt markeras med en hänvisning till uppgifterna så att det vid ett kontrollbesök eller annan granskning av personalliggaren på ett enkelt sätt går att utläsa vem arbetsgivaren är. Regeringen anser att behovet av uppgifterna väger tyngre än den administrativa börda som ett krav på uppgifterna innebär för näringsidkaren.

Med uppgifter som identifierar arbetsgivaren bör avses samma uppgifter som ska anges för den näringsidkare som omfattas av kravet på att föra personalliggare, dvs. uppgifter om näringsidkarens namn och personnummer, samordningsnummer, organisationsnummer eller motsvarande utländska nummer. Regeringen avser att återkomma i förordning med en sådan reglering.

I 39 kap. 11 § SFL regleras i dag dels vilka verksamheter som omfattas av kravet på att föra personalliggare, dels vilka uppgifter som ska registreras i personalliggaren. När bestämmelsen om vilka uppgifter som ska registreras nu föreslås utökas bedömer regeringen att regleringen bör delas upp på så sätt att det i 39 kap. 11 § regleras vilka verksamheter som omfattas av kravet på att föra personalliggare, och att det i en ny 39 kap.

11 a § regleras vilka uppgifter som ska registreras i personalliggaren. Detta får till följd att nuvarande 39 kap. 11 a–11 c §§ i stället ska betecknas 39 kap. 11 b–11 d §§. De ändrade beteckningarna innebär att justeringar behöver göras i vissa andra bestämmelser i skatteförfarandelagen.

I 39 kap. 11 a § regleras i dag dels kravet på att föra personalliggare i byggverksamhet, dels vilka uppgifter som ska registreras i personalliggaren. Kravet att uppgifter som identifierar arbetsgivaren ska dokumenteras i personalliggaren bör tillföras befintlig bestämmelse.

Kommerskollegium rekommenderar att förslaget anmäls till Europeiska kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningdirektivet). Regeringen instämmer i den bedömningen.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 39 kap. 11 § skatteförfarandelagen (2011:1244) och att en ny 39 kap. 11 a § införs. Förslaget medför vidare att 39 kap. 11 a–11 c §§ skatteförfarandelagen får nya beteckningar och att ändringar görs i nuvarande 39 kap. 11 a §. De ändrade beteckningarna föranleder justeringar i nuvarande 39 kap. 11 c § samt i 7 kap. 1 §, 33 kap. 6 a §, 39 kap. 17 § och 42 kap. 8 § skatteförfarandelagen.

7.3 Det bör inte införas krav på elektroniska personalliggare i alla verksamheter

Regeringens bedömning

Det bör inte införas ett krav på att personalliggare ska föras elektroniskt i samtliga branscher som omfattas av kravet på personalliggare.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer inte överens med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att ett krav på elektronisk personalliggare ska införas för samtliga verksamheter som omfattas av regelverket för personalliggare.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser, bl.a. *Arbetsmiljöverket*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)*, *Däckspecialisternas Riksförbund* och *Skatteverket* tillstyrker utredningens förslag.

Visita motsätter sig förslaget och anser att det inte har framkommit sådana tungt vägande skäl som skulle kunna motivera kostnaderna för berörda företag. *Näringslivets skattedelegation*, till vilka *Svenskt Näringsliv* ansluter sig (nedan *NSD m.fl.*), för fram att det är tveksamt om det finns ett behov av elektroniska personalliggare i samtliga branscher och att förslaget innebär en ytterligare administrativ pålaga som rimmar illa med regeringens förenklingsagenda.

Skälen för regeringens bedömning

En personalliggare kan föras manuellt, dvs. genom att uppgifterna dokumenteras i pappersform, eller elektroniskt, dvs. genom att uppgifterna dokumenteras i ett elektroniskt system. För byggverksamheter finns det ett krav på att personalliggaren ska vara elektronisk. När det gäller övriga verksamheter som omfattas av regelverket för personalliggare får personalliggaren föras antingen manuellt eller elektroniskt. Manuella personalliggare tillhandahålls gratis av Skatteverket.

Det är vanligt att flera olika arbetsgivare är verksamma samtidigt på samma byggarbetsplats. För att det rent faktiskt ska gå att administrera ett system för byggverksamheter och för att minska de administrativa kostnaderna för företagen ansågs det nödvändigt att personalliggaren fördes elektroniskt (prop. 2014/15:6 s. 44 och 45). Att det för övriga verksamheter som omfattas av krav på personalliggare är valfritt att föra antingen en manuell eller en elektronisk personalliggare beror främst på att lagstiftaren inte har velat orsaka företagen större kostnader än nödvändigt. När krav på personalliggare infördes för fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet samt kropps- och skönhetsvårdsverksamhet, ansågs det t.ex. lämpligt med valfrihet eftersom det innebar att företagen i viss mån själva hade möjlighet att påverka storleken på de administrativa kostnaderna (prop. 2017/18:82 s. 56).

Utredningen anser att elektroniska personalliggare i många hänseenden är ett mer effektivt verktyg för både näringsidkare och myndigheter än manuella personalliggare. Till exempel får elektroniska personalliggare generellt anses svårare att manipulera än manuella personalliggare. Ett krav på elektroniska personalliggare bedöms därmed medföra att risken för manipulation och andra typer av fusk med personalliggaren minskar och därigenom minskar i förlängningen även risken för skatteundandragande. Enligt utredningens bedömning tar det vidare i regel mindre tid i anspråk att föra en elektronisk personalliggare än att föra en manuell, varför en elektronisk personalliggare är ett mer tidseffektivt verktyg för näringsidkaren. En elektronisk personalliggare förs också per automatik mer noggrant och misstag sker inte lika enkelt som med manuella personalliggare. Förutsatt att de tekniska förutsättningarna finns på plats blir uppgifterna som framgår av en elektronisk personalliggare också enklare för Skatteverket att tyda och hantera och elektroniska personalliggare förenklar överföring av information till Skatteverket.

Utredningen bedömer mot denna bakgrund att elektroniska personalliggare utgör ett effektivt verktyg både vid Skatteverkets kontrollbesök och vid skattekontroll. Utredningen föreslår därför att krav ställs på elektroniska personalliggare i samtliga verksamheter som omfattas av bestämmelserna om personalliggare. Genom ett krav på elektroniska personalliggare för samtliga verksamheter bedömer utredningen även att inhämtande och överföring av uppgifterna kommer att kunna ske mer effektivt såväl för Skatteverket som för andra myndigheter.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att elektroniska personalliggare utgör ett effektivt verktyg i arbetet mot arbetslivskriminalitet och skatteundandragande. Som utredningen också konstaterar hade ett krav på elektroniska personalliggare i samtliga branscher dock inneburit en ökad kostnad för de näringsidkare som i dag inte använder en

elektronisk personalliggare. Det kommer i regel röra sig såväl om en engångskostnad vid investering i en elektronisk personalliggare, som löpande kostnader i form av licenskostnader och uppdateringar. Det saknas statistik om hur stor andel av näringsidkarna som har elektroniska respektive manuella personalliggare. Av utredningens kontakter med olika branschorganisationer framgår att andelen elektroniska personalliggare varierar både mellan branscherna och mellan stora respektive små verksamheter. Det framstår dock som att det i högre utsträckning är mindre företag som använder manuella personalliggare, och som därmed kommer att träffas av de ökade kostnaderna. Som *NSD m.fl.* framför innebär kravet på elektronisk personalliggare också en ökad instegskostnaden vid nyetablering av företag samt en tröskeffekt när man går från noll anställda till sin första anställda. Detta kan enligt regeringen försvaga konkurrensen och minska effektiviteten i den svenska ekonomin.

Det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag. Regelbördan och de administrativa kostnaderna behöver minska och regeringen driver därför en offensiv förenklingsagenda. De regler som träffar företag ska vara välmotiverade. När det gäller krav på elektroniska personalliggare bör det därför finnas ett tydligt behov av ett sådant krav för att det ska kunna anses motiverat att näringsidkare påläggs en ökad administrativ börda och kostnad.

Som regeringen konstaterat ovan finns det skäl att anta att elektroniska personalliggare är ett effektivt verktyg i arbetet mot arbetslivskriminalitet och skatteundandragande. Regeringen anser dock, i likhet med *NSD m.fl.* och *Visita*, att det saknas underlag som kan ligga till grund för bedömningen att elektroniska personalliggare är så pass mycket mer effektiva i detta avseende än manuella personalliggare, att det kan anses motiverat med ett generellt krav på elektroniska personalliggare i samtliga branscher som omfattas av regelverket för personalliggare. Det finns t.ex. inga närmare uppgifter om i vilken utsträckning manuella personalliggare är föremål för manipulation.

I denna lagrådsremiss lämnar regeringen en rad förslag som syftar till att förbättra regelverket för personalliggarna. Detta för att personalliggarna ska vara ett effektivt verktyg i arbetet mot arbetslivskriminalitet och skatteundandragande. Dessa förslag innebär generellt en mindre påverkan för näringsidkarna än ett krav på elektroniska personalliggare. Det bedöms därför i dagsläget motiverat att i första hand gå vidare med dessa förslag, innan det eventuellt övervägs att införa ett krav på elektroniska personalliggare i ytterligare branscher, utöver byggverksamhet.

Regeringen bedömer därmed att det i dagsläget inte är motiverat att införa ett krav på elektroniska personalliggare i restaurangverksamhet, fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet, kropps- och skönhetsvårdsverksamhet samt tvätteriverksamhet.

7.4 Elektronisk överföring av uppgifter i elektroniska personalliggare

Regeringens förslag

En elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i personalliggaren kan överföras elektroniskt till Skatteverket.

Uppgifter i elektroniska personalliggare ska överföras elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär det samt om Skatteverket begär in uppgifterna för kontroll av uppgiftsskyldighet.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer överens i sak med regeringens, men har en annan lagteknisk utformning. I utredningens förslag nämns inte den av utredningen föreslagna 39 kap. 12 a § andra stycket SFL i den föreslagna ändringen av 39 kap. 11 c § SFL.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser, bl.a. *Hotell- och restaurangfacket*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Svenska Byggnadsarbetareförbundet* tillstyrker förslaget. *Skatteverket* tillstyrker förslaget men framför att även kravet på att uppgifter vid begäran ska överföras elektroniskt vid ett kontrollbesök bör tas upp i uppräknningen av skyldigheter som byggherren kan överlåta.

Visita motsätter sig förslaget och ifrågasätter också rimligheten i att ta ut kontrollavgift vid brister i den tekniska utformningen. *Byggherrarna*, som är positiva till förslaget, ifrågasätter också möjligheterna att ta ut en kontrollavgift eller att förelägga med vite.

Skälen för regeringens förslag

Skatteverket ska vid ett kontrollbesök alltid kunna granska personalliggaren. I lagstiftningen ställs det därför krav på att personalliggaren ska finnas tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen alternativt på byggarbetsplatsen.

Förutsättningarna för att kontrollera elektroniska personalliggare behöver förbättras

När krav på elektroniska personalliggare infördes för byggverksamheter uttalades i förarbetena att Skatteverket vid ett kontrollbesök omedelbart skulle kunna se personalliggarens innehåll genom att myndigheten antingen får tillgång till personalliggaren elektroniskt i läsbar form eller att den skrivs ut (prop. 2014/15:6 s. 51). Det finns alltså krav på var personalliggaren ska vara tillgänglig. Det saknas dock bestämmelser eller uttalanden om hur en elektronisk personalliggare ska hållas tillgänglig i andra verksamheter än byggverksamhet. Regeringen konstaterar att en förutsättning för att personalliggaren ska vara ett ändamålsenligt verktyg är att den på ett enkelt och effektivt sätt är tillgänglig för Skatteverket i samband med ett kontrollbesök.

När näringsidkaren för en manuell personalliggare är det vid ett kontrollbesök enkelt och går snabbt att lämna över boken till Skatteverkets personal för kontroll. En manuell personalliggare ger vid ett kontrollbesök Skatteverket en omedelbar överblick över vilka som är inskrivna en viss dag. När det gäller elektroniska personalliggare konstaterar utredningen att elektroniska personalliggare i regel tar betydligt längre tid att få fram än manuella personalliggare i samband med kontrollbesök. Det finns i vissa fall även brister avseende den elektroniska personalliggarens utformning och tillgången till uppgifter i den. Till exempel ger vissa elektroniska personalliggare inte någon samlad överblick över vilka anställda som är inskrivna en viss dag eller tidsperiod, eller så är en sådan överblick svår att få fram. Kontrollanterna kan då behöva undersöka vilka dagar respektive anställd varit inskriven för att kunna kontrollera att dokumentationsskyldigheten och bevarandekravet är uppfyllt. Även om de relevanta uppgifterna för kontroll av dokumentationsskyldigheten finns tillgängliga är det alltså i ett format som försvårar Skatteverkets kontroll och gör den mindre effektiv. Vidare förekommer det att personalliggaren endast går att få fram om någon har loggat in under dagen för kontrollbesöket. Det förekommer också att endast en viss person, t.ex. en ägare eller annan chef, kan ta fram uppgifter i personalliggaren. Om den ansvarige inte är på plats i verksamhetslokalen vid tidpunkten för kontrollen kan det då ta lång tid att få fram uppgifterna. Bristerna medför att en kontroll av en elektronisk personalliggare ofta tar betydligt längre tid än motsvarande kontroll av en manuell personalliggare.

Bristerna som framkommit i utredningen avseende möjligheterna att ta del av uppgifter i elektroniska personalliggare visar att förutsättningarna för att kontrollera elektroniska personalliggare behöver förbättras för att Skatteverket ska kunna genomföra en effektiv kontroll.

Det bör ställas krav på den elektroniska personalliggarens utformning

För att Skatteverket vid ett kontrollbesök på ett enkelt och effektivt sätt ska kunna ta del av uppgifter i en elektronisk personalliggare är det av stor betydelse hur uppgifterna tillhandahålls Skatteverket. Ett sätt att effektivisera kontrollen är att införa ett krav på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på ett sådant sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket. Ett sådant krav ger Skatteverket möjlighet att vid ett kontrollbesök få de uppgifter som behövs för kontrollen direkt överförda till myndighetens egna system, exempelvis genom en medhavd surfplatta eller dator. Skatteverkets kontroll av elektroniska personalliggare kan därmed förenklas och bli mer tidseffektiv. Kravet gör det också möjligt för Skatteverket att på ett enklare och mer automatiserat sätt kunna stämma av uppgifter i personalliggaren mot andra uppgifter som Skatteverket har tillgång till. Regeringen anser därför att det bör införas ett krav på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på ett sådant sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket.

Ett krav på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt innebär inte att Skatteverket har en skyldighet att alltid kontrollera att uppgifterna går att överföra elektroniskt vid ett kontrollbesök. Kravet på att personalliggaren ska vara tillgänglig är vidare än kravet på elektronisk överföring. Skatteverket

kan därför välja att kontrollera tillgängligheten genom att personalliggaren visas upp för Skatteverkets personal vid kontrollbesöket.

Kommerskollegium rekommenderar att förslaget anmäls till Europeiska kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet). Regeringen instämmer i den bedömningen.

Elektronisk överföring av uppgifter vid kontrollbesök

För att åtgärden ska vara verkningsfull måste det även ställas krav på att uppgifterna rent faktiskt ska överföras elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär det. Det innebär dock inte något hinder mot att Skatteverket väljer att kontrollera personalliggarens tillgänglighet genom att uppgifterna skrivs ut eller visas upp för Skatteverkets personal vid kontrollbesöket.

Elektronisk överföring av uppgifter vid kontroll av uppgiftsskyldighet

Om det ställs krav på att elektroniska personalliggare ska vara utformade så att uppgifterna kan överföras elektroniskt till Skatteverket är det rimligt att denna möjlighet utnyttjas även när Skatteverket, t.ex. vid en skrivbordskontroll eller revision, begär in uppgifter i personalliggare för kontroll av uppgiftsskyldighet. En elektronisk överföring bidrar till en effektivisering av Skatteverkets kontrollverksamhet. Regeringen anser därför att det ska ställas krav på att uppgifter i elektroniska personalliggare ska överföras elektroniskt även när Skatteverket begär in uppgifterna för kontroll av uppgiftsskyldighet.

En byggherres möjlighet att överlåta sina skyldigheter

En byggherre kan under vissa förutsättningar överlåta sina skyldigheter enligt regelverket om personalliggare till en annan näringsidkare. En förutsättning för en sådan överlåtelse är att byggherrens samtliga skyldigheter avseende personalliggaren överläts.

Såväl kravet på att personalliggaren ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket som skyldigheten att överföra uppgifterna elektroniskt om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär det kommer att omfattas av skyldigheten att hålla personalliggaren tillgänglig. Som *Skatteverket* framför behöver därför båda dessa krav omnämnas i nuvarande 39 kap. 11 c § SFL som reglerar byggherrens möjlighet att överlåta sina skyldigheter till en annan näringsidkare.

Förslagen innebär en mindre kostnad för näringsidkarna

Utredningen har vid kontakter med företag som tillhandahåller elektroniska personalliggare fått uppgift om att det rör sig om en mindre kostnad för att utveckla befintliga elektroniska personalliggare så att de uppfyller de nu föreslagna kraven. För näringsidkare som redan använder en elektronisk personalliggare i sin verksamhet ingår sådana uppdateringar ofta i befintliga licenser och behöver därför inte medföra ökade kostnader.

Föreskriftsrätt för Skatteverket

Skatteverket får i dag meddela föreskrifter om hur personalliggaren ska vara utformad och om hur den ska föras. För en effektiv kontroll av elektroniska personalliggare krävs också att uppgifterna i personalliggarna kan tillhandahållas Skatteverket på ett enkelt sätt. Utöver ett krav i lagen på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket bedömer regeringen att det också är nödvändigt med särskilda krav på hur uppgifterna ska överföras elektroniskt till Skatteverket. I praktiken innebär det dels krav som avser i vilket format uppgifterna ska vara strukturerade, dels krav som avser vilken teknisk lösning som ska användas när uppgifterna ska överföras till Skatteverket.

På samma sätt som när det gäller krav på hur en personalliggare ska vara utformad och hur den ska föras är det lämpligt att krav som gäller i vilket format och på vilket sätt uppgifter ska överföras elektroniskt till Skatteverket regleras genom att Skatteverket bemyndigas att meddela föreskrifter om detta. Regeringen avser att i förordning meddela ett sådant bemyndigande. Regeringen bedömer att sådana föreskrifter, i likhet med redan gällande föreskrifter om hur personalliggaren ska vara utformad och hur den ska föras, utgör verkställighetsföreskrifter.

Föreläggande

Skatteverket får enligt befintliga bestämmelser förelägga den som ska föra personalliggare att fullgöra sina skyldigheter enligt 39 kap. 11 och 12 §§ SFL. Detta innebär att Skatteverket får förelägga näringsidkare att föra personalliggare och i denna dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren och löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är verksamma i näringsverksamheten. Skatteverket får även förelägga näringsidkaren att hålla personalliggaren tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen. När det gäller byggverksamhet får Skatteverket i stället förelägga byggherren och den som bedriver byggverksamhet att fullgöra sina skyldigheter enligt 39 kap. 11 a, 11 b och 12 §§ SFL. Skatteverket får alltså förelägga den som bedriver byggverksamhet att föra personalliggare och i denna dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren och löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är verksamma i näringsverksamheten. Skatteverket får även förelägga byggherren och den som bedriver byggverksamhet att hålla personalliggaren tillgänglig för Skatteverket på byggarbetsplatsen. Byggherren får även föreläggas att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på byggarbetsplatsen. Syftet med ett föreläggande är att förmå näringsidkaren att i fortsättningen fullgöra sina skyldigheter.

Regeringen anser att Skatteverket, även i de fall kravet på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket inte är uppfyllt, ska få förelägga näringsidkaren att fullgöra skyldigheten. På en byggarbetsplats är det byggherren som ansvarar för att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på byggarbetsplatsen. När det gäller byggverksamhet bör Skatteverket därför få förelägga byggherren att fullgöra kravet på att personalliggaren ska vara utformad på så sätt att uppgifterna

i den ska kunna överföras till Skatteverket elektroniskt. Om byggherren genom avtal överlåtit sitt ansvar att fullgöra skyldigheter får Skatteverket dock givetvis, på samma sätt som gäller för de övriga av byggherrens skyldigheter, i stället förelägga den näringsidkare som övertagit byggherrens ansvar.

Syftet med föreläggandet ska även i dessa fall vara att förmå näringsidkaren att i fortsättningen fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande kan förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs (44 kap. 2 § SFL). Detta bör gälla även för förelägganden som avser kravet på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket.

Kontrollavgift

För att syftet med personalliggare ska uppfyllas krävs att en personalliggare förs, och att den hålls tillgänglig för Skatteverket. Även en bristfälligt förd personalliggare riskerar att försvåra Skatteverkets kontroll avsevärt. Vid införandet av personalliggare konstaterade därför lagstiftaren att de brister i personalliggaren som upptäcks vid kontrollen av personalliggare måste leda till en sanktion (prop. 2005/06:169 s. 49). Kontrollavgift ska därför bl.a. tas ut om Skatteverket vid kontrollbesök finner att den som är skyldig att dokumentera identifikationsuppgifter i en personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras inte fullgör sin skyldighet eller inte håller personalliggaren tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen.

Det föreslagna kravet kommer att ingå i skyldigheten att föra personalliggare och hålla denna tillgänglig. Syftet med förslaget att uppgifter i en elektronisk personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket är att säkerställa att Skatteverket på ett effektivt sätt kan ta del av uppgifterna och att Skatteverkets kontroll inte försvåras eller förhindras. Regeringen anser mot denna bakgrund, till skillnad mot *Visita* och *Byggherrarna*, att det är motiverat att Skatteverket har möjlighet att besluta om kontrollavgift i de fall en elektronisk personalliggare inte uppfyller kravet på att uppgifter i personalliggaren ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket. Det är upp till näringsidkaren eller byggherren att personalliggaren uppfyller de krav som uppställs i lagstiftningen. Visar det sig att en inköpt personalliggare har brister i detta avseende och den som är ansvarig påförs en kontrollavgift, har denne möjlighet att rikta civilrättsliga anspråk mot den leverantör som tillhandahållit personalliggaren.

Nästa fråga att ta ställning till är om kontrollavgift också ska kunna beslutas om uppgifterna i personalliggaren inte överförs elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök har begärt det. Beror detta på att personalliggaren inte är utformad på ett sådant sätt att uppgifterna kan påföras elektroniskt finns grund för att påföra kontrollavgift av den anledningen. Beror det i stället på att näringsidkaren, byggherren eller den som bedriver byggverksamhet obstruerar och inte för över uppgifterna fast de tekniska förutsättningarna finns är det också motiverat att en kontrollavgift kan påföras, särskilt eftersom det i en sådana situation

är den enskilde som aktivt motarbetar Skatteverkets kontroll. Kontrollavgift bör därför också ska kunna beslutas om uppgifterna i personalliggaren inte överförs elektroniskt till Skatteverket om myndigheten vid ett kontrollbesök har begärt det.

Kraven på elektronisk överföring ingår i skyldigheten att föra personalliggare. För tydlighetens skull bör det dock av lagtexten uttryckligen framgå att kontrollavgift ska tas ut om kraven inte är uppfyllda.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i nuvarande 39 kap. 1, 11 c och 17 §§ samt 50 kap. 3 och 4 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244). Förslaget medför också att en ny paragraf, 39 kap. 12 a §, införs i skatteförfarandelagen.

7.5 Regelbunden överföring av uppgifter i personalliggare

Regeringens bedömning

Det bör inte införas ett krav på regelbunden elektronisk överföring av uppgifter i personalliggaren till Skatteverket.

Utredningens bedömning

Bedömningen från utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Skatteverket framför att myndigheten bör få tillgång till uppgifterna i sitt urvalsarbete av kontrollobjekt för att dra full nytta av förslaget. *Hotell- och restaurangfacket*, *ID06* och *Landsorganisationen i Sverige (LO)* lämnar liknande synpunkter. *Svenska Byggnadsarbetareförbundet* anser att uppgifterna kontinuerligt ska överföras till Skatteverket.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens bedömning

Svenska Byggnadsarbetareförbundet anser att uppgifterna i elektroniska personalliggare regelbundet ska överföras till Skatteverket, medan bl.a. *Skatteverket* anser att myndigheten i vart fall ska få möjlighet att begära in uppgifterna för att använda i sitt urvalsarbete.

Regeringen ifrågasätter inte att Skatteverket på olika sätt skulle ha nytta av uppgifterna i personalliggarna i sitt urvalsarbete. Det finns dock enligt regeringen flera skäl mot att införa ett krav på regelbunden överföring av uppgifterna i elektroniska personalliggare.

Regeringen går i lagrådsremissen inte vidare med utredningens förslag att införa krav på elektroniska personalliggare i samtliga branscher som omfattas av kravet på att föra personalliggaren. Det kommer alltså även fortsatt vara möjligt för näringsidkare att välja mellan att använda en manuell eller en elektronisk personalliggare, förutom i byggverksamhet där det redan i dag finns ett krav på elektronisk personalliggare.

Regeringen anser att det i ett sådant läge inte är lämpligt att införa ett krav på överföring av uppgifter som endast avser elektroniska personalliggare. En sådan differentiering mellan manuella och elektroniska personalliggare hade t.ex. kunna få till följd att näringsidkare som i dag använder elektroniska personalliggare övergår till att använda manuella personalliggare, vilket får anses olyckligt eftersom elektroniska personalliggare är svårare att manipulera. En regelbunden överföring av uppgifterna i manuella personalliggare bedöms inte genomförbart i praktiken med beaktande av den omfattande administration det hade inneburit för såväl näringsidkarna som Skatteverket.

Vidare har utredningen noggrant övervägt frågan om ett krav på regelbunden överföring, och det intrång det kommer innebära i den personliga integriteten, kan anses motiverat. Utredningen bedömer att det inte finns stöd för att den förväntade nyttan är tillräckligt stor för att motivera intrånget i den personliga integriteten. Regeringen instämmer i denna bedömning.

En möjlighet för Skatteverket att begära in uppgifter i personalliggare i syfte att använda uppgifterna för riskbaserade urval skulle vara ett alternativ till en regelbunden överföring. En sådan möjlighet hade begränsat mängden personuppgifter som samlas in och behandlas hos myndigheten. Det bedöms dock inte lämpligt att införa en sådan bestämmelse som avser uppgifter i samtliga personalliggare mot bakgrund av den administration det hade inneburit för näringsidkarna, särskilt för de som använder manuella personalliggare men även för de som använder elektroniska personalliggare, att samla in och skicka över uppgifterna till Skatteverket. Inte heller i detta sammanhang bör man göra någon skillnad mellan olika typer av personalliggare, eftersom risken då finns att fler näringsidkare övergår till manuella personalliggare.

Det går också att ifrågasätta om det i praktiken ens är möjligt att ge Skatteverket en möjlighet att begära in uppgifter endast från elektroniska personalliggare. Myndigheten har innan ett kontrollbesök hos en näringsidkare ingen kännedom om vilken typ av personalliggare denna använder sig av. Det är alltså enligt regeringen inte heller lämpligt att införa en bestämmelse som enbart avser uppgifter i elektroniska personalliggare.

De befogenheter som Skatteverket redan har att samla in uppgifter i personalliggaren ska dock inte inskränkas.

7.6 Oförändrade kontrollavgifter

Regeringens bedömning

Kontrollavgifterna avseende personalliggare bör inte justeras i dagsläget.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer inte överens med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att kontrollavgifterna ska höjas och att avgifternas storlek ska bestämmas utifrån prisbasbeloppet.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser, bl.a. *FAR*, *Hotell- och restaurangfacket* och *Svenska Fordonsbranschen* tillstyrker förslaget.

Företagarna, *Installatörsföretagen* och *Näringslivets Skattedelegation*, till vilka *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, avstyrker eller är starkt kritiska till förslaget. *Byggföretagen* anser inte att en höjning är motiverad.

Skatteverket anför att det är tveksamt att införa en särlösning för kontrollavgiften avseende personalliggare. *Srf konsulterna*, som avstyrker förslaget, framför liknande synpunkter.

Ekobrottsmyndigheten för fram att kontrollavgifterna bör knytas till företagets storlek.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens bedömning

Kontrollavgifterna har varit oförändrade sedan den 1 januari 2016 samtidigt som penningvärdet förändrats markant sedan 2016. För att avgifterna ska fylla syftet att avskräcka från överträdelser av reglerna anser utredningen att det finns behov av en ny översyn av storleken på kontrollavgifterna. För att undvika att behöva göra regelbundna översyner föreslår utredningen att kontrollavgifterna bestäms på ett sådant sätt att de automatiskt följer prisutvecklingen.

Enligt nuvarande lagstiftning är kontrollavgiften för kassaregister samordnad med kontrollavgiften för personalliggare, och denna ordning bör enligt regeringen bestå. Som *Skatteverket* konstaterar finns det inom skatteförfarandet också flera andra sanktionsavgifter och dessa anges i lagstiftningen till fasta belopp eller till en procentsats av ett underlag. Inom skatteförfarandet saknas i dagsläget sanktionsavgifter som är knutna till prisbasbeloppet eller annan form av indexering. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det finns fördelar med att knyta sanktionsavgifterna till prisbasbeloppet. Att bryta ut kontrollavgifterna för personalliggare är enligt regeringen dock inte lämpligt. Kontrollavgifterna för personalliggare bör därför inte i dagsläget knytas till prisbasbeloppet.

Ett alternativ till att bestämma kontrollavgifterna utifrån gällande prisbasbelopp är att höja avgifterna med hänsyn till penningvärdets förändring sedan föregående höjning 2016. En höjning av kontrollavgifterna för personalliggare hade dock inneburit att dessa inte längre är samordnade med kontrollavgifterna för kassaregister. Kontrollavgifterna för personalliggare bör därför inte heller i dagsläget höjas till ett nytt fast belopp.

En justering av kontrollavgifterna för personalliggare och en eventuell indexering av dessa avgifter får i stället hanteras inom ramen för en generell översyn av sanktionsavgifterna inom skatteförfarandet.

8 Några frågor om förfarandet vid skattereduktion

Om en köpare som kan ha rätt till skattereduktion för hushållsarbete inte har betalat hela utgiften för hushållsarbetet, får utföraren begära att Skatteverket ska betala ut ersättning enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och det belopp som köparen har betalat. Om det därefter visar sig att utföraren inte var berättigad till ersättningen ska Skatteverket snarast besluta att beloppet ska betalas tillbaka. Återbetalningsbeslut får meddelas inom sex år från utgången av det beskattningsår som utbetalningen avser. Motsvarande gäller enligt lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Om Skatteverket har beslutat att utföraren ska återbetala ett felaktigt utbetalt belopp avseende skattereduktion ska köparens preliminära skattereduktion sättas ned i motsvarande mån. Köparens slutliga skattereduktion ingår i beslut om slutlig skatt. För att Skatteverket ska kunna ompröva beslutet om slutlig skatt och minska köparens slutliga skattereduktion efter utgången av det andra året efter beskattningsåret, krävs det att köparen har lämnat en oriktig uppgift. Det får inte heller vara fråga om ett obetydligt belopp.

Köparens preliminära skattereduktion måste dock minskas oavsett om Skatteverket kan visa att köparen har lämnat en oriktig uppgift. En minskning av den preliminära skattereduktionen utan efterföljande omprövning av den slutliga skattereduktionen leder till ett tillgodohavande på köparens skattekonto. Samma belopp som Skatteverket har beslutat att utföraren ska betala tillbaka betalas alltså ut till köparen. Detta är enligt regeringens mening en inte acceptabel följd av återbetalningsbeslutet. Att köparen tillgodoförs beloppet när det visats att förutsättningarna för skattereduktion inte har uppfyllts är en brist i skattesystemet.

Regeringen konstaterar vidare att bestämmelserna om kostnadsränta på belopp som utföraren ska återbetala brister i effektivitet. Enligt ränteregler i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik ska räntan beräknas från och med den dag då beloppet betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning. Det innebär att det inte påförs någon ytterligare kostnadsränta efter det att Skatteverket har beslutat att ett belopp ska återbetalas. Om beloppet lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning kommer det inte heller att påföras någon ytterligare kostnadsränta.

Kostnadsränta används dels för att täcka statens kostnader för den kredit den felaktiga utbetalningen innebär, dels som ett mildt ekonomiskt påtryckningsmedel för att betalning ska ske så snart som möjligt. Med nuvarande ränteregler saknas ekonomiskt påtryckningsmedel för den återbetalningsskyldige att betala senast på förfallodagen.

Skatteverket föreslog i promemorian Några frågor om förfarandet vid skattereduktion från oktober 2021 att dessa brister i systemet med

skattereduktion för hushållsarbete och grön teknik behövde åtgärdas. Enligt regeringens mening finns, med anledning av vad som anförts ovan, skäl att åtgärda dessa brister och föreslå ändringar av relevanta bestämmelser inom ramen för denna lagrådsremiss.

8.1 En möjlighet att ompröva beslut om skattereduktion efter beslut om återbetalning

Regeringens förslag

Ett beslut om omprövning som är till nackdel för den som beslutet gäller ska få meddelas efter utgången av tvåårsfristen för omprövning, om det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål om återbetalning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete eller enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Promemorians förslag

Förslaget från promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Ekobrottsmyndigheten och *Åklagarmyndigheten* tillstyrker förslaget. *Näringslivets skattedelegation*, till vilka *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, kan förstå behovet av en lagändring även om den typen av ändring som föreslås bör ske med restriktivitet. *Stockholms universitet* anser att förslaget försämrar förutsebarheten, men kan accepteras till följd av de skäl om systemets legitimitet som framläggs. Även *Företagarna* anser att tiden av osäkerhet för köparen om den slutliga skatten förlängs markant. Ett sätt att balansera detta vore att ta bort kravet ”uppenbart” i 66 kap. 28 § första stycket 2 SFL.

Skälen för regeringens förslag

Skatteverkets skyldighet att ompröva ett beslut om skatt eller avgift framgår av 66 kap. 2 § SFL. Skyldigheten innebär bland annat att ett beslut ska omprövas om det har betydelse för beskattningen eller något annat förhållande mellan en enskild och det allmänna om den som beslutet gäller begär omprövning eller om det finns andra skäl. Andra skäl kan t.ex. vara att Skatteverket har uppmärksammat att ett tidigare fattat beslut är fel. Beslut om skatt eller avgift till den enskildes nackdel ska enligt 66 kap. 21 § SFL meddelas inom två år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (tvåårsfristen).

Skatteverket kan meddela omprövningsbeslut till den enskildes nackdel efter tvåårsfristen med stöd av 66 kap. 27 § SFL om villkoren där är uppfyllda. Det krävs typiskt sett att den skattskyldige har lämnat en oriktig uppgift och att den oriktiga uppgiften har medfört att ett beslut om skatt eller avgift har blivit felaktigt. Ett beslut om efterbeskattning ska också som huvudregel meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut.

Det finns en möjlighet för Skatteverket att ompröva ett beslut till nackdel för den enskilde efter tvåårsfristen även om den enskilde inte har lämnat oriktig uppgift. Den här möjligheten kallas för följdändring och regleras i 66 kap. 27 § 4 SFL. Ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller får meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsbeslutet har gått ut (efterbeskattning) om det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål i ett av de i uppräknade fall som räknas upp i 66 kap. 27 § 4 SFL. Genom en bestämmelse i 66 kap. 30 § första stycket SFL får följdändring även göras efter sexårsfristen. Beslutet ska i så fall meddelas inom sex månader från den dag då det beslut som föranleder ändringen meddelades.

Efterbeskattning genom följdändring ska vara en omedelbar konsekvens av ett beslut i ett sådant ärende eller mål som anges i 66 kap. 27 § 4 SFL. Någon ytterligare utredning av ärendet ska i princip inte behövas. Följdändringsbeslutet ska vara en mekanisk följd av det beslutet som föranleder följdändringen (jfr. prop. 2010/11:165 s. 611 och prop. 1989/90:74 s. 303–305 och 405).

Av 66 kap. 28 § första stycket 2 SFL framgår att efterbeskattning inte får ske om det är uppenbart oskäligt. Bestämmelsen är en inskränkning av Skatteverkets befogenheter att besluta om efterbeskattning och är en ventil för mycket speciella fall (jfr. prop. 2010/11:165 s. 1116 och prop. 1991/92:43 s. 89–92). Vidare framgår det av 66 kap. 28 § andra stycket SFL att efterbeskattning enligt 27 § 1–3 inte får beslutas om den avser ett obetydligt skatte- eller avgiftsbelopp. Med obetydligt skatte- eller avgiftsbelopp avses tio procent av prisbasbeloppet, gränsen kan dock bli lägre om efterbeskattningen omfattar flera år eller perioder (jfr. prop. 2010/11:165 s. 1117).

Skatteverket ska enligt 14 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och 13 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik snarast besluta att ett felaktigt utbetalt belopp avseende skattereduktion ska betalas tillbaka om utbetalning har skett utan att mottagaren har varit berättigad till ersättningen. Återbetalningsbeslut får meddelas inom sexårsfristen. Utföraren har bevisbördan för att rätt till utbetalning föreligger även efter det att Skatteverket har beviljat utbetalning enligt begäran (se prop. 2014/15:10 s. 16 och 21 samt HFD 2017 ref. 46).

I samband med att Skatteverket beslutar att utföraren ska betala tillbaka felaktigt utbetald ersättning för skattereduktionsarbete inleds ett förfarande för att köparens beskattning ska bli korrekt. Som ett första steg i detta förfarande ska Skatteverket, enligt 17 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och 16 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik, minska köparens tillgoderäknade preliminära skattereduktion med det belopp som utföraren ska betala tillbaka.

För att beskattningsbeslutet ska bli korrekt krävs dock att även den slutliga skattereduktionen ändras. Slutlig skattereduktion är en del av ett beslut om slutlig skatt enligt skatteförfarandelagen. När Skatteverket på eget initiativ, t.ex. efter det att beslut om återbetalning avseende utföraren har fattats, avser att minska köparens slutliga skattereduktion är det fråga om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller. En sådan omprövning får ske inom tvåårsfristen enligt 66 kap. 21 § SFL. Om

Skatteverket gör en omprövning efter utgången av tvåårsfristen måste förutsättningarna för efterbeskattning i 66 kap. 27 § SFL vara uppfyllda för att Skatteverket ska kunna minska köparens skattereduktion.

För efterbeskattning av köparen krävs att köparen i inkomstdeklarationen eller på annat sätt under förfarandet hos Skatteverket lämnat en oriktig uppgift till ledning för egen beskattning. Den oriktiga uppgiften ska också ha medfört att ett beslut har blivit felaktigt eller inte fattats (66 kap. 27 §1 SFL). Utöver det får efterbeskattning enligt 66 kap. 28 § SFL inte vara uppenbart oskäligen eller avse ett obetydligt skatte- eller avgiftsbelopp.

Befintliga bestämmelser kan leda till oönskade resultat

I de fall en köpare av en tjänst, som utföraren felaktigt fått en utbetalning för, inte har lämnat en oriktig uppgift i sin begäran om skattereduktion i inkomstdeklarationen kan Skatteverket inte ompröva dennes slutliga skattereduktion efter tvåårsfristen. Om Skatteverket beslutar om återbetalning för en utförare är Skatteverket samtidigt skyldig att minska köparens preliminära skattereduktion i motsvarande mån. Om omprövningen av köparens slutliga skattereduktion kan göras inom tvåårsfristen omprövar Skatteverket den slutliga skattereduktionen och belopp motsvarande den minskade skattereduktionen registreras på köparens skattekonto. Krediteringen möts upp av debiteringen och det blir i de flesta fall ingen effekt på köparens skattekontosaldo.

Om tvåårsfristen har gått ut och Skatteverket inte kan visa att köparen har lämnat en oriktig uppgift kan köparens slutliga skattereduktion emellertid inte omprövas. En minskning av den preliminära skattereduktionen utan efterföljande omprövning av den slutliga skattereduktionen leder till ett tillgodohavande på köparens skattekonto. Resultatet blir att samma belopp som Skatteverket återkrävt av utföraren kan betalas ut till köparen.

I de fall Skatteverket kan visa att köparen har lämnat en oriktig uppgift men skattebeloppet är obetydligt, tio procent av ett prisbasbelopp (cirka 5 900 kronor år 2026), får Skatteverket enligt bestämmelsen i 66 kap. 28 § andra stycket SFL inte fatta beslut om efterbeskattning (prop. 2010/11:165 s. 1117 och Skatteverkets ställningstagande den 10 september 2015 om obetydligt skatte- eller avgiftsbelopp vid uttag av skattetillägg och efterbeskattning enligt skatteförfarandelagen, dnr 131 473018-15/111). Detta trots att Skatteverket enligt 17 § andra stycket lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete eller 16 § andra stycket lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik ska minska köparens preliminära skattereduktion med ett belopp motsvarande den beslutade återbetalningen. Det kan noteras att vad som avses med ett obetydligt belopp har ökat med cirka 1 200 kronor sedan Skatteverket lämnande in sin skrivelse och promemoria Några frågor om förfarandet vid skattereduktion i oktober 2021.

Enligt uppgift från Skatteverket handlar det inte om så många fall varje år detta aktualiseras. Varje enskilt fall kan dock upplevas som stötande. Särskilt stötande är det om utföraren inte betalar tillbaka beloppet enligt återbetalningsbeslutet. Då får både utföraren och köparen pengar motsvarande det återkrävda beloppet. Ett exempel som Skatteverket fick kännedom om år 2019 kan illustrera den aktuella problematiken. En

utförare betalade inte tillbaka det återkrävda beloppet om 50 000 kronor. Köparens preliminära skattereduktion minskade till följd av återbetalningsbeslutet. Eftersom Skatteverket inte kunde styrka att köparen hade lämnat oriktig uppgift kunde köparens slutliga skattereduktion inte omprövas. Köparen fick en utbetalning från sitt skattekonto med 50 000 kronor. Staten förlorade i detta enskilda fall sammanlagt 100 000 kronor.

Även om utföraren betalar tillbaka det återkrävda beloppet är det, enligt regeringens mening, stötande att motsvarande belopp betalas ut till köparen. Köparen kan då använda det utbetalda beloppet för att reglera sin skuld till utföraren. Vanligtvis finns det ett villkor i avtalet om att köparen är betalningsskyldig för hela beloppet om skattereduktionen inte godkänns av Skatteverket. Den enda effekten av Skatteverkets beslut att neka skattereduktion blir då att fakturamodellen kringgås och att parterna ändå kan tillgodogöra sig skattemedel för att subventionera ett arbete som inte uppfyller förutsättningarna för skattereduktion. Detta bjuder in till fusk och möjliggör ett beteende som kan rubba förtroendet för fakturamodellen.

Att det i vissa fall saknas möjlighet att ompröva köparens slutliga skattereduktion efter utgången av den tvååriga omprövningstvisten medför således en risk för att statliga medel betalas ut på ett oönskat sätt. Även om problemet rör ett fåtal fall riskerar fakturamodellens legitimitet därför att undergrävas.

Det bör införas en ny bestämmelse om efterbeskattning genom följdändring

Det är viktigt att medborgare har ett högt förtroende för skattesystemet och att det finns åtgärder för att hantera såväl oavsiktliga fel som medvetet skattefusk och skatteundandragande. Skattesystemet bygger till stor del på uppgifter som enskilda ska lämna till Skatteverket. Det är därför av största vikt att enskildas uppgiftsskyldighet fullgörs på ett korrekt sätt. Det är också viktigt att skattesystemet vid behov tillåter kontroll av uppgiftsskyldigheten och att Skatteverket kan rätta fel som upptäcks vid kontrollen som ett led i arbetet med att upprätthålla förtroendet för skattesystemet.

Att Skatteverket i vissa fall behöver betala ut pengar felaktigt på grund av att det saknas lagstöd för att ändra den slutliga skattereduktionen hos köparen är en brist som kan minska medborgarnas förtroende för skattesystemet. Bristen bör undanröjas genom att det införs en ny möjlighet till efterbeskattning om det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål om återbetalning enligt 14 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete eller 13 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik. Om en sådan möjlighet införs kan köparen efterbeskattas till följd av ett återbetalningsbeslut från såväl Skatteverket som domstol, förutsatt att det inte framstår som uppenbart oskäligt enligt ventilen i 66 kap. 28 § första stycket 2 SFL. I likhet med andra följdändringsbeslut kommer följdändringar som föranleds av beslut om återbetalning av ersättning för hushållsarbete eller installation av grön teknik att kunna meddelas även efter utgången av sexårsfristen, dock inte senare än sex månader från den dag då beslutet om återbetalning meddelades. Det följer av att bestämmelsen i 66 kap. 30 § första stycket SFL blir tillämplig. Dessutom kommer Skatteverket att kunna ompröva en köpares slutliga skatt även om skattebeloppet i fråga är

obetydligt, eftersom bestämmelsen i 66 kap. 28 § andra stycket SFL inte tillämpas vid efterbeskattning genom följdändring.

Lagrådsremissens förslag innebär att Skatteverket kan ompröva en köparens slutliga skattereduktion efter tvåårsfristen även om köparen inte har lämnat en oriktig uppgift till ledning för sin beskattning. Därmed avhjälpes bristen i dagens bestämmelser. Det betyder att en köpare av hushållsarbete eller installation av grön teknik inte kommer att tillgodoföras belopp som krediteras på dennes skattekonto när Skatteverket beslutar att den ersättning som felaktigt betalats ut till utföraren ska återbetalas. Syftet med följdändringsbeslutet är således att beskattningen ska vara korrekt.

För den enskilde köparen kommer följdändringen i regel inte att få någon effekt på skattekontosaldot eftersom den debitering på skattekontot som föranleds av omprövningen möter den kreditering av skattekontot som görs i och med att den preliminära skattereduktionen minskas. Trots det är beslutet till sin natur ett beslut som är till nackdel för köparen. Det betyder att Skatteverket innan ärendet avgörs måste underrätta köparen om sin rättsliga bedömning och de uppgifter som ligger till grund för det tänkta beslutet (40 kap. 2 och 3 §§ SFL). Därmed får köparen kännedom om uppgifterna som lett till återbetalningsbeslutet avseende utföraren och får också möjlighet att bestrida uppgifterna. Köparen kan även vid behov komplettera utredningen. Det finns således regler som motverkar att Skatteverket fattar ett beslut som baseras på felaktiga uppgifter. Köparen har vidare möjlighet att överklaga både återbetalningsbeslutet avseende utföraren och beslutet om följdändring. Ett frånsteg från regeln om efterbeskattning endast vid oriktig uppgift bör således i dessa fall ses som mindre problematisk, vilket framhållits av *Näringslivets skattedelegation* och *Svenskt Näringsliv*, med tanke på att följdändringen i regel inte kommer få någon effekt på skattekontosaldot.

Även om beslutet om följdändring inte i sig medför någon skatteeffekt blir köparen sannolikt betalningsskyldig gentemot utföraren. Det är en effekt av Skatteverkets beslut att inte medge den begärda skattereduktionen. Köparen har trots allt fått en tjänst, vars värde inkluderar ett belopp som motsvarar den nekade skattereduktionen. Om köparen anser att tjänstens värde är mindre än det som utföraren angett i sin faktura är det en fråga som får lösas dem emellan.

Antalet tjänster som omfattas av skattereduktion för hushållsarbete har utökats och taket för skattereduktionen har höjts. En skattereduktion för installation av grön teknik infördes den 1 januari 2021. Detta innebär att antalet utbetalningar enligt förfarandelagarna har ökat, vilket i sin tur lett till fler felaktiga utbetalningar och fler beslut om återbetalning. Förslaget är därför, enligt regeringens mening, angeläget.

Genom fusk och missbruk kan förfarandelagarna utnyttjas på olika sätt för att få skattereduktion och utbetalningar på felaktiga grunder. Att åtgärda lagtekniska brister inom skattesystemet som gynnar de som försöker fuska är viktigt för att upprätthålla förtroendet. Genom att införa bestämmelser om följdändring blir systemet med skattereduktion inom hushållsarbetet och grön teknik bättre rustat att möta fel och fusk framöver. Lagrådsremissens förslag innebär även, ur ett systemvårdsperspektiv, att reciprociteten i systemet med skattereduktion upprätthålls.

Stockholms universitet, som anför att förslaget kan accepteras till följd av de skäl som framhållits om skattesystemets legitimitet, påpekar att förslaget försämrar förutsebarheten och den ekonomiska tryggheten. Regeringen kan konstatera att följdändringar får beslutas genom efterbeskattning i flera andra fall. Den ändring som föreslås i denna lagrådsremiss innebär att efterbeskattningsbeslutet är en omedelbar konsekvens av ett annat beslut (återbetalningsbeslutet). Köparen får även tillfälle att yttra sig över en eventuell följdändring. Även *Företagarna* anser att tiden av osäkerhet för köparen om den slutliga skatten förlängs markant. Regeringen kan konstatera att det redan enligt befintliga regler finns möjlighet att efterbeskatta en köpare om köparen har lämnat en oriktig uppgift. Samma tidsfrist om sex år gör sig gällande för den föreslagna möjligheten till efterbeskattning genom följdändring som vid den nuvarande möjligheten till efterbeskattning där oriktig uppgift har lämnats. Det saknas vidare möjlighet att, som *Företagarna* har önskemål om, inom ramen för detta lagstiftningsprojekt ändra bestämmelsen i 66 kap. 28 § SFL om när efterbeskattning inte får beslutas.

Avslutningsvis kan nämnas att *Stockholms universitet* även anser att Skatteverket bör ges ett uppdrag att senare utvärdera följderna av de ändrade reglerna i syfte att identifiera eventuella ej acceptabla eller orimliga effekter för enskilda skattebetalare. Regeringen anser att ett sådant uppdrag inte anses behövt i dagsläget, särskilt mot bakgrund av ovanstående bedömningar.

Lagförslag

Förslaget medför ändring i 66 kap. 27 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

8.2 Ett nytt sätt att beräkna kostnadsränta

Regeringens förslag

Kostnadsränta ska tas ut från och med den dag en ersättning för hushållsarbete eller installation av grön teknik felaktigt betalas ut till och med den dag då den betalas tillbaka.

Om en fordran på återbetalning har lämnats för indrivning ska Kronofogdemyndigheten beräkna kostnadsräntan för tiden efter överlämnandet och driva in den. Kostnadsräntan ska även hos Kronofogdemyndigheten beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan i skatteförfarandelagen.

Promemorians förslag

Förslaget från promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Ekobrottsmyndigheten och *Åklagarmyndigheten* tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Kostnadsränta ska tas ut på ett sådant belopp som enligt beslut från Skatteverket ska betalas tillbaka. Räntan ska enligt 22 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete respektive 21 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning.

Kostnadsräntan ska enligt samma bestämmelser beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § SFL. Skatteverket får helt eller delvis efterge kravet på ränta, om det finns särskilda skäl.

Det finns varken i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete eller i lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik någon bestämmelse om att kostnadsränta ska tas ut på belopp som har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Kostnadsränta tas alltså inte ut på belopp som lämnas för indrivning.

Om Skatteverket har fattat beslut om återbetalning enligt 14 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete eller enligt 13 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik ska kostnadsränta tas ut på beloppet. Kostnadsränta bör enligt regeringens mening tas ut från och med den dag beloppet betalas ut till och med den dag då beloppet återbetalas. Om en fordran på återbetalning har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning bör kostnadsränta beräknas av den myndigheten. Kronofogdemyndigheten bör alltså vara den som beräknar och påför kostnadsränta för tiden efter det att fordran har överlämnats för indrivning efter en räntesats som motsvarar basräntan i 65 kap. 3 § SFL. Detta stämmer överens med hur liknande frågor hanteras bl.a. avseende skatter och avgifter och återkrav av omställningsstöd som har lämnats för indrivning. Kronofogdemyndigheten bör också ha ansvar för att driva in kostnadsränta som har påförts sedan fordran överlämnades för indrivning.

I dag tas kostnadsränta ut från den dag beloppet betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning. Någon kostnadsränta påförs alltså inte för tid efter den dag då Skatteverket har beslutat om återbetalning.

Regeringen har i andra sammanhang påtalat att det vid återkrav-situationer bör finnas ett påtryckningsmedel utöver själva möjligheten att kräva återbetalning (jfr. prop. 2019/20:181 s. 63). Utöver att vara ett milt påtryckningsmedel på den betalningsskyldige har det i samband med bestämmelser om kostnadsränta på skatter och avgifter framförts att det också är ett sätt att täcka statens kostnader vid sen betalning av skatter och avgifter (jfr. prop. 2010/11:165 s. 535 och 559 f. och prop. 1996/97:100 s. 341). Att ränta enligt förslaget ska beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med den dag då betalning sker innebär alltså att den totala kostnaden för den enskilde i form av ränta ökar dag för dag, vilket bl.a. innebär att förslaget får effekten av ett påtryckningsmedel (jfr. prop. 2010/11:165 s. 559–561 och 1052, prop. 1996/97:100 s. 621 och SOU 2009:58 s. 630–633).

Det framstår som rimligt att motsvarande ordning bör gälla även för beslut om återbetalning enligt förfarandelagarna. Det är enligt regeringens

mening angeläget att det finns ett påtryckningsmedel i form av en ökande kostnadsränta för att visa att det är viktigt att beslut om återbetalning efterlevs. Att staten dessutom ska få täckning för de kostnader som en utebliven betalning innebär framstår som självklart.

Lagrådsremissens förslag innebär även att om ett anstånd med betalning beviljas ska kostnadsränta påföras även under anståndstiden. Till skillnad från vad som gäller för skatter och avgifter innebär ett beslut om anstånd med återbetalning inte att beloppet krediteras på skattekontot. Det behövs därför inte någon bestämmelse om att kostnadsränta ska löpa under anståndstiden. Den föreslagna bestämmelsen kan i stället jämföras med bestämmelsen om dröjsmålsränta i 23 § lagen (2020:548) om omställningsstöd. I författningskommentaren till den bestämmelsen konstateras att räntan beräknas från och med dagen efter att stödet tillgodoförts till och med den dag betalning sker även om företag har fått anstånd med betalning (prop. 2019/20:181 s. 121). Motsvarande bör, enligt regeringens mening, gälla enligt den föreslagna bestämmelsen. Om beloppet inte ska betalas, eller till ett lägre belopp, efter det att anståndstiden har gått ut kommer kostnadsräntan undanröjas eller korrigeras efter det belopp som ska betalas.

Kostnadsränta bör också påföras efter det att en fordran har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Därför föreslås det att kostnadsränta ska beräknas även efter det att en fordran har lämnats för indrivning. Det bör framgå att det är Kronofogdemyndigheten som ska beräkna kostnadsräntan, att det ska göras utifrån en räntenivå motsvarande basräntan i 65 kap. 3 § SFL och att det ankommer på Kronofogdemyndigheten att driva in påfordrad kostnadsränta.

Kostnadsränta på beslut om återbetalning som lämnats för indrivning ska alltså beräknas på samma sätt som för restförda skatter och avgifter. Det innebär en räntenivå motsvarande basräntan på skattekontot. Räntenivån har varierat över åren och får enligt 65 kap. 3 § SFL inte understiga 1,25 procent (jfr. prop. 2019/20:181 s. 76 och 126).

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 22 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och 21 § lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik. Förslaget medför också att två nya paragrafer, 22 a § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och 21 a § lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik, införs.

9 Personuppgiftsbehandling

Regeringens bedömning

Den personuppgiftsbehandling som kan förekomma till följd av förslagen om tredjemansföreläggande, om att en ytterligare uppgift ska lämnas i personalliggaren och om att införa ett nytt ändamål för kontrollbesök, utgör inte ett otillbörligt eller oproportionerligt intrång i

enskildas integritet. Personuppgiftsbehandlingen är även förenlig med gällande bestämmelser om behandling av personuppgifter.

Övriga förslag leder inte till någon ökad personuppgiftsbehandling hos Skatteverket.

Utredningens och promemorians bedömning

Bedömningen från utredningen stämmer i huvudsak överens med regeringens. När det gäller förslaget att uppgifter om arbetsgivare för inhyrda personer ska anges i personalliggaren gör utredningen inte någon bedömning av förslagets förenlighet med dataskyddsregleringen. I promemorian görs ingen bedömning gällande personuppgiftsbehandling.

Remissinstanserna

Integritetsskyddsmyndigheten saknar en redogörelse för vilka personuppgifter som kan komma att behandlas med anledning av förslaget om tredjemansföreläggande. *Skatteverket* efterfrågar en bedömning av förenligheten med dataskyddsregleringen när det gäller förslaget att uppgifter om arbetsgivare för inhyrda personer ska anges i personalliggaren.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens bedömning

Vissa av förslagen innebär en utökad personuppgiftsbehandling

Förslaget att Skatteverket ska få möjlighet att använda tredjemansföreläggande vid kontroller av utbetalningar och begäran om utbetalningar (avsnitt 5.3) innebär, som utredningen också konstaterar, att Skatteverket kan komma att behandla personuppgifter. *Integritetsskyddsmyndigheten* efterfrågar en redogörelse för vilka personuppgifter som kan komma att behandlas med anledning av förslaget. Regeringen konstaterar att syftet med ett tredjemansföreläggande är att hämta in uppgifter från annan än utföraren för att kunna säkerställa att de uppgifter som har lämnats i eller i samband med begäran om utbetalning är korrekta. Skatteverket kan t.ex. behöva hämta in uppgifter från en bank, för att kontrollera att en elektronisk betalning har skett. Kontouppgifter för köparen kan därmed komma att behandlas. Skatteverket kan även behöva kontrollera uppgifter om materialinköp med en uppgiven leverantör. Är leverantören en enskild näringsidkare kan t.ex. identifikations- och adressuppgifter för denna komma att behandlas. Det kan uppstå behov av att kontrollera avtal mellan en leverantör och en underleverantör, och i samband med det kan det tänkas att uppgifter som rör anställda, t.ex. identifikationsuppgifter, behandlas.

Förslaget om ett nytt ändamål för kontrollbesök (avsnitt 7.1) kommer att innebära att Skatteverket kommer att behandla fler personuppgifter än tidigare. I första hand är det fråga om uppgifter som rör anställningsförhållandena för personer som är verksamma hos en näringsidkare där ett kontrollbesök genomförs, t.ex. uppgifter om en anställnings omfattning och arbetad tid. Dessa uppgifter behandlas av Skatteverket redan i dag men kommer förmodligen att behandlas i större utsträckning.

Förslagen om tredjemansföreläggande och ett nytt ändamål kommer inte att leda till att fler personuppgifter behandlas hos de enskilda som kontrollverktygen riktas mot. Däremot kommer uppgifter som redan finns hos mottagaren behandlas på ett nytt sätt i och med att de ska överlämnas till Skatteverket.

Skatteverket efterfrågar en bedömning av förenligheten med dataskyddsregleringen när det gäller förslaget att uppgifter om arbetsgivare för inhyrda personer ska anges i personalliggaren (avsnitt 7.2). Regeringen konstaterar att även detta förslag kommer att innebära en utökad personuppgiftsbehandling. De uppgifter som ska lämnas om arbetsgivaren är namn och personnummer, samordningsnummer, organisationsnummer eller motsvarande utländska nummer. Hos näringsidkaren som för personalliggaren innebär förslaget att personuppgifterna, som näringsidkaren i regel redan behandlar, måste behandlas på ett nytt sätt genom att antecknas och lagras i personalliggaren samt vid begäran överlämnas till Skatteverket. Hos Skatteverket kommer förslaget leda till att fler uppgifter behandlas i samband med kontroll.

Förslagen ger därmed upphov till en sådan personuppgiftsbehandling hos Skatteverket som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad EU:s dataskyddsförordning. EU:s dataskyddsförordning är i alla delar bindande och direkt tillämplig i samtliga EU:s medlemsländer.

Personuppgiftsbehandlingen är förenlig med gällande bestämmelser om behandling av personuppgifter

Behandlingen av personuppgifterna hos enskilda bedöms ha rättslig grund på det sätt som krävs enligt artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning. Den rättsliga grunden för behandlingen hos dessa aktörer är i första hand att den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse (dvs. att efterleva ett föreläggande, att medverka vid ett kontrollbesök respektive att föra en personalliggare) på det sätt som anges i artikel 6.1 c i EU:s dataskyddsförordning. Grunden för behandlingen kommer vidare att vara fastställd i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning genom skatteförfarandelagen, lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik, där även syftet med behandlingen framgår.

Hos Skatteverket är den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen i första hand artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning, dvs. att behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Grunden för behandlingen är vidare fastställd i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 genom skatteförfarandelagen, lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Beskattningsdatalagen (2026:125), som ska gälla vid Skatteverkets personuppgiftsbehandling i beskattningsverksamheten, träder i kraft den

2 april 2026 (prop. 2025/26:88). Enligt lagen får Skatteverket behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att utföra verksamhet som ingår i beskattningsverksamheten. I beskattningsverksamheten ingår bl.a. fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter, samt revision och annan analys eller kontroll.

Regeringen bedömer att den personuppgiftsbehandling som förslagen i denna lagrådsremiss ger upphov till kommer att omfattas av den nya beskattningsdatalagen.

Proportionalitetsbedömning

Vad gäller bedömningen av om personuppgiftsbehandlingen är proportionerlig gör regeringen följande bedömning. De uppgifter som kommer att behandlas är i stor utsträckning sådana uppgifter som redan i dag behandlas av Skatteverket i beskattningsverksamheten, såsom uppgifter om identitet och uppgifter om inkomster m.m. Sådana känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen, kommer inte att behandlas. De aktuella uppgifterna kommer att omfattas av absolut sekretess hos Skatteverket (se 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]). Förslagen bedöms därmed inte innebära något större intrång i skyddet för den personliga integriteten.

De föreslagna åtgärderna bedöms leda till effektivare kontrollmöjligheter för Skatteverket, vilket kan motverka svartarbete och annat skatteundandragande samt fusk och brott i systemen för skattereduktion för hushållsarbete eller installation av grön teknik. Syftet med åtgärderna är alltså att tillgodose viktiga samhällsintressen. Vid en avvägning mellan ändamålet med behandlingen av personuppgifterna och det intrång i den personliga integriteten som behandlingen innebär bedömer regeringen att personuppgiftsbehandlingen är proportionerlig.

Övriga förslag leder inte till ökad personuppgiftsbehandling

Förslaget i avsnitt 5.1 innebär enbart att uppgifter om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik ska anges i begäran om utbetalning. Eftersom uppgifter som identifierar eventuella underentreprenörer eller bemanningsföretag inte ska lämnas leder förslaget inte till någon ökad personuppgiftsbehandling hos Skatteverket eller hos utföraren.

Ett krav på att uppgifter i en personalliggare ska överföras elektroniskt till Skatteverket om myndigheten begär det (avsnitt 7.4) innebär inte heller en utökad personuppgiftsbehandling. Uppgifterna hade behandlats hos Skatteverket och näringsidkaren i alla fall, förslaget reglerar endast hur uppgifterna ska överföras till Skatteverket. Att uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete (avsnitt 5.2) innebär inte heller en utökad personuppgiftsbehandling.

Förslagen i avsnitt 8.1 och 8.2 om en möjlighet att ompröva beslut om skattereduktion efter beslut om återbetalning och ett nytt sätt att beräkna kostnadsränta innebär inte heller en utökad personuppgiftsbehandling, eftersom förslagen i dessa delar redan gäller befintlig ärendehandläggning.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis gör regeringen bedömningen att den personuppgiftsbehandling som förslagen ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning. Den befintliga reglering som finns på personuppgiftsområdet utgör tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske vid Skatteverket med anledning av förslagen. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering om denna behandling.

Det kan tilläggas att gällande sekretessbestämmelser i 17 och 27 kap. offentlighets- och sekretesslagen är tillräckliga för att upprätthålla sekretesskyddet för såväl den enskilde som för Skatteverkets verksamhet för inspektion, kontroll och annan tillsyn med anledning av de utökade kontrollverktyg som föreslås.

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

Bestämmelserna om att uppgifter i en elektronisk personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket, och därtill hörande ändringar i bestämmelserna om möjligheten för en byggherre att överlåta sina skyldigheter, föreläggande och kontrollavgift, samt bestämmelsen att uppgift om arbetsgivare för inhyrda personer ska anges i personalliggaren ska dock tillämpas först från och med den 1 juli 2027. Skyldigheten att på begäran överföra eller lämna uppgifter i personalliggaren elektroniskt till Skatteverket ska inte gälla för uppgifter som avser tid innan den 1 juli 2027.

De nya bestämmelserna om efterbeskattnings ska tillämpas första gången på beslut om omprövning som meddelats som en följd av ett beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026. Bestämmelserna om kostnadsranta ska tillämpas på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026.

Utredningens och promemorians förslag

Förslagen från utredningen och promemorian stämmer inte överens med regeringens förslag. Utredningen och promemorian föreslår att bestämmelserna ska träda i kraft vid tidigare tidpunkter.

Remissinstanserna

Skatteverket anser att förslagen som rör uppgifter i personalliggare och personalliggarnas utformning bör träda i kraft samtidigt för att undvika onödiga kostnader och för att underlätta för både Skatteverket och näringsidkare.

Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag

Förslagen syftar till att förbättra och effektivisera Skatteverkets kontroll och arbetet mot skatteundandragande, arbetslivskriminalitet och fusk. Såvitt avser förslagen som gäller en möjlighet att ompröva beslut om skattereduktion efter beslut om återbetalning och ett nytt sätt att beräkna kostnadsränta är det angeläget att komma till rätta med de brister som finns idag. De föreslagna bestämmelserna bör därför träda i kraft så snart som möjligt.

Förslaget att Skatteverket ska få utfärda tredjemansföreläggande för kontroll av en utbetalning och en begäran om utbetalning, förslaget om ett nytt syfte för kontrollbesök samt förslagen som gäller en möjlighet att ompröva beslut om skattereduktion efter beslut om återbetalning och ett nytt sätt att beräkna kostnadsränta innebär att Skatteverket bl.a. behöver utveckla nya rutiner och utbilda personal. Förslagen innebär dock inte att Skatteverket åläggs några skyldigheter och endast förslaget om ett nytt sätt att beräkna kostnadsränta kräver viss it-utveckling. Bestämmelserna i dessa delar föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2027.

Den nya bestämmelsen om följdändring bör tillämpas första gången på omprövningar av beslut om slutlig skattereduktion som är en följd av beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026. De nya bestämmelserna om kostnadsränta bör tillämpas första gången på beslut om återbetalning som avser en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026.

Bestämmelserna får anses som betungande för enskilda och bör därför inte tillämpas på omprövningar av beslut om slutlig skattereduktion som är en följd av beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats före ikraftträdandet. Det innebär att det är först efter den 31 december 2029, då avseende beskattningsår 2027, som bestämmelserna om följdändring kan tillämpas. Bestämmelserna om kostnadsränta kan tillämpas från och med ikraftträdandedagen under förutsättning att beslutet om återbetalning avser en begäran om utbetalning som gjorts efter den 31 december 2026. Det innebär att bestämmelserna troligtvis kommer att tillämpas i praktiken för första gången någon gång i början av 2027.

Den föreslagna regleringen om att uppgifter i elektroniska personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket kräver att Skatteverket utfärdar föreskrifter om i vilket format och på vilket sätt överföringen ska göras. Föreskrifterna kan utgöra sådana tekniska föreskrifter som på utkaststadiet ska anmälas till EU-kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet). De företag som tillhandahåller sådana personalliggare kan efter att föreskrifterna meddelats behöva uppdatera sin programvara för att uppfylla kraven. Mot denna bakgrund bör reglerna träda i kraft den 1 januari 2027 men tillämpas från och med den 1 juli 2027. Förslaget att uppgifter i elektroniska personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket innebär att ändringar också

sker i bestämmelserna om möjligheten för en byggherre att överlåta sina skyldigheter, föreläggande och kontrollavgift. Dessa bestämmelser i sina nya lydelse bör därför också träda i kraft den 1 januari 2027 men tillämpas från och med den 1 juli 2027. Skyldigheten att uppgifter ska överföras respektive lämnas elektroniskt bör inte omfatta uppgifter som avser tid innan den 1 juli 2027 eftersom dessa uppgifter kan finnas i en elektronisk personalliggare som inte möjliggör detta. Det bör därför införas en övergångsbestämmelse som säger att bestämmelserna om skyldighet att överföra respektive lämna uppgifter elektroniskt till Skatteverket inte ska tillämpas på uppgifter som avser tid innan den 1 juli 2027.

Övriga förslag kräver en viss it-utveckling, både hos Skatteverket och hos de aktörer som tillhandahåller personalliggare och hos utförare som begär utbetalning för hushållarbete eller installation av grön teknik. Bestämmelserna i dessa delar föreslås därför också träda i kraft den 1 januari 2027. Förslaget om att ytterligare en uppgift ska anges i personalliggaren kan kräva viss teknisk anpassning av personalliggarna. Regeln bör därför tillämpas från och med den 1 juli 2027.

11 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms stå i proportion till det aktuella lagstiftningsärendet och med utgångspunkt i relevanta delar av 7 § förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Redogörelser enligt kraven i 6, 9 och 10 §§ samma förordning återfinns i avsnitt 5 och 7 i den omfattning som bedöms lämpligt.

11.1 Offentligfinansiella effekter

Förslagen kommer att ge Skatteverket förbättrade kontrollverktyg och effektivisera personalliggarna. Förutsättningarna för att upptäcka och motverka skatteundandraganden, svartarbete och arbetslivskriminalitet kommer därför öka. Skatteverket resurser kan också användas mer effektivt genom ett förbättrat riskurval. Mängden svartarbete och skatteundandraganden som kommer att upptäckas beror dock i hög grad på hur Skatteverket arbetar med sin kontrollverksamhet och hur myndigheten använder de nya verktygen. Någon beloppsmässig bedömning av minskningen av svartarbete och annat skatteundandragande på grund av Skatteverkets ökade möjligheter till kontroll går därför inte att göra.

Förslaget om att ompröva beslut om skattereduktion efter beslut om återbetalning bedöms inte ge upphov till några stora offentligfinansiella effekter. Under 2025 fattade Skatteverket 5 068 beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende hushållsarbete och 673 beslut om återbetalning för grön teknik som skulle ha varit aktuella för förslaget. Det sammanlagda återbetalningsbeloppet uppgick till cirka 107 miljoner kronor. Att effekten är relativt liten beror på att förslaget enbart berör ett

fåtal privatpersoner som genom förslaget kan få en ändring av sin slutliga skatt.

Vad gäller förslaget om kostnadsränta har Skatteverket uppskattat de årligen uteblivna ränteintäkterna till ca 60 000 kronor. Antalet återbetalningsbeslut för 2025 är i samma nivå jämfört med de år som användes vid beräkningen. Basräntan som tillämpas av Skatteverket var dubbelt så hög under år 2025 jämfört med den basränta som användes vid den tidigare beräkningen, 2,5 procent jämfört med 1,25 procent. Effekten av förslaget om ökad kostnadsränta kan beräknas till ca 120 000 kronor om man utgår från år 2025 i stället för åren 2017–2020. För restskulderna går det inte att fastställa hur länge de förblir obetalda eller när de skickas till Kronofogdemyndigheten, vilket även beror på skuldens storlek. Sammantaget är de mycket små belopp i sammanhanget. Även effekten på statens upplåningsbehov kan anses sakna betydelse.

11.2 Effekter för företag

Förslagen syftar till att förbättra Skatteverket kontrollmöjligheter. Detta kan bidra till att försvåra oseriös verksamhet och leda till en sundare konkurrens inom de aktuella branscherna, vilket gynnar företagen. Det finns dock inte något underlag som gör det möjligt att bedöma i vilken utsträckning förslagen kan få sådana effekter. Vad gäller respektive förslags effekter för företagen i övrigt gör regeringen följande bedömning.

Utförare ska i en begäran om utbetalning ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats

Förslaget påverkar alla de företag som tillhandahåller hushållarbete och installation av grön teknik och begär utbetalning från Skatteverket. Enligt statistik från Skatteverket fick ca 86 000 utförare en eller flera utbetalningar avseende skattereduktion för hushållsarbete under 2025. När det gäller installation av grön teknik är motsvarande siffra ca 5 700 utförare för 2025. De flesta utförare är relativt små företag. Av det totalt utbetalda beloppet till utförare av hushållsarbete 2025 var det 35 procent som betalades ut till aktiebolag med en lönesumma om 1–5 miljoner kronor. 11 procent av det utbetalda beloppet betalades ut till aktiebolag med en lönesumma om 500 000 kronor–1 miljon kronor och 12 procent till aktiebolag med en lönesumma om 5–10 miljoner kronor.

För varje begäran om utbetalning ska enligt förslaget fler uppgifter lämnas. Det faktiska merarbetet för att lämna de aktuella uppgifterna bör vara ytterst begränsat eftersom det kommer bestå i att svara på en ja/nej-fråga. Mot bakgrund av att en begäran om utbetalning enligt dagens bestämmelser som huvudregel ska innehålla bl.a. uppgifter om vad hushållsarbetet respektive installationen av grön teknik har avsett och antalet arbetade timmar krävs redan i dag att den som lämnar in en begäran har kunskap om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har anlitats för arbetet. Någon tidsåtgång för att hämta in dessa uppgifter behöver därför inte beaktas, utan den ökade administrativa kostnaden kan beräknas enbart utifrån den tid som det rent faktiskt tar att lämna de aktuella uppgifterna.

Många företag kan antas aldrig anlita en underentreprenör eller ett bemanningsföretag, vilket medför att de alltid kommer att lämna samma uppgift. Tidsåtgången för att lämna uppgifterna bör i dessa fall vara försumbar. Regeringen bedömer att uppgiftslämnandet i snitt kan beräknas ta högst tio sekunder per begäran. Timkostnaden för en ekonomiassistent kan uppskattas till ca 320 kronor inklusive arbetsgivaravgifter och semester-tillägg. Den ökade kostnaden per begäran kan då beräknas till ca 0,89 kronor ($[320/3600] \times 10$). Kostnaden för en utförare per år beror givetvis på antalet gånger som företaget begär utbetalning. Mindre företag kan i regel antas begära utbetalning färre antal gånger än större företag. Även om de flesta utförare är relativt små företag bedöms påverkan på dessa därför ändå i stort, sett till varje företag för sig, som kostnadsmässigt begränsad. Utifrån uppgifter om det sammanlagda antalet gånger en begäran om utbetalning lämnades in under 2025, från alla utförare av hushållsarbete och installation av grön teknik, kan kostnaden beräknas uppgå till cirka 6,9 miljoner kronor.

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete

Förslaget berör alla de företag som är utförare av tjänster som omfattas av systemen för skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik. Förslaget bedöms inte innebära någon ökad administration eller på annat sätt ha någon kostnadsmässig påverkan på de aktuella företagen eftersom det inte är fråga om att lämna fler uppgifter i begäran.

Förslaget innebär att den som lämnar in en begäran om utbetalning, och med uppsåt eller av grov oaktsamhet lämnar oriktiga uppgifter, riskerar ett straffrättsligt ansvar. En sådan risk finns även i andra sammanhang, t.ex. om ett företag ansöker om omställningsstöd. De brott som aktualiseras är osann försäkran eller vårdslös försäkran. Vid sådan brottslighet från någon i en näringsverksamhet skulle det kunna bli aktuellt att föra talan om företagsbot riktad mot företaget. Dessa konsekvenser är i linje med förslagets syfte.

En möjlighet till tredjemansföreläggande vid kontroll av en utbetalning eller begäran om utbetalning

Förslaget berör företag som har lämnat in en begäran om utbetalning där felaktigheter upptäcks genom ett tredjemansföreläggande, då kontrollen kan leda till att de nekas utbetalning eller att en genomförd utbetalning återkrävs. Detta är i linje med förslagets syfte.

Förslaget kommer också att ha en påverkan på de företag som blir föremål för ett föreläggande från Skatteverket. Det kan t.ex. röra sig om banker eller leverantörer av byggmaterial. I vilken utsträckning detta kommer att ske går inte att bedöma på förhand då det beror på i vilken omfattning som Skatteverket väljer att använda sig av det aktuella verktyget. Regeringen bedömer dock att den ökade administration som detta kan medföra för det aktuella företaget i regel bör vara begränsad samt, mot bakgrund av syftet med åtgärden, får anses godtagbar.

Effektivare kontrollbesök

Företag som omfattas av regelverket för personalliggare och som blir föremål för kontrollbesök kommer att påverkas av förslaget på så sätt att ett kontrollbesök kan komma att ta något längre tid för Skatteverket att genomföra. En sådan effekt får anses godtagbar med hänsyn till förslagets syfte, dvs. att ge Skatteverket förutsättningar för att vid kontrollbesöken mer effektivt kunna identifiera de företag där det är lämpligt med en fördjupad granskning. Vidare har förslaget en positiv effekt på de berörda företagen genom att det kan bidra till att fler oklarheter kan redas ut redan vid kontrollbesöken och företag därmed kan undvika att bli föremål för revisioner eller andra fördjupade utredningar i onödan.

Att ett kontrollbesök kan komma att ta längre tid innebär en ökad administration – och därmed även en ökad kostnad – för de berörda företagen. Den ökade kostnaden är dock svår att uppskatta, bl.a. då det är osäkert hur många företag som kommer att bli föremål för kontrollbesök samt i vilken utsträckning Skatteverket kommer att utnyttja de aktuella befogenheterna. Det är också svårt att uppskatta hur mycket längre tid ett kontrollbesök skulle kunna ta för ett enskilt företag, då detta beror på omständigheter i varje enskilt fall.

Utifrån statistik från Skatteverket för 2023 kan ca 6 200 företag antas bli berörda av förslaget per år. Förutsatt att antalet kontrollbesök ökar till liknande nivåer som de låg på mellan 2016 och 2019 kan antalet företag som berörs antas uppgå till ca 18 000 per år. Regeringen utgår fortsatt från denna högre siffra.

De åtgärder som föreslås ska få vidtas vid ett kontrollbesök syftar endast till en bedömning av om det finns behov av att gå vidare med en kontroll av en uppgiftsskyldighet. Åtgärderna innefattar alltså inte någon sådan kontroll i sig. Tidsåtgången bör därför i regel vara relativt begränsad. Åtgärderna kan i genomsnitt antas ta kortare tid när det rör sig om små företag med få anställda och längre tid när det rör sig om större företag med många anställda. Samtidigt kan det antas att små företag i högre utsträckning än större företag kommer att bli föremål för ett kontrollbesök som innefattar det nya ändamålet. Den ökade tidsåtgången kan enligt regeringen beräknas till i genomsnitt tio minuter för alla företag. Det innebär att den totala ökade tidsåtgången kan beräknas till 180 000 minuter, dvs. 3 000 timmar.

Åtgärderna kan antas kräva att en representant för det kontrollerade företaget, exempelvis en arbetsledare, vid ett kontrollbesök behöver ta mer tid från det ordinarie arbetet än vad som krävs vid ett kontrollbesök i dag. Timkostnaden för en arbetsledare i byggbranschen kan uppskattas till ca 420 kronor inklusive arbetsgivaravgifter och semestertillägg. Den ökade kostnaden per kontrollbesök för ett företag kan då beräknas till ca 70 kronor. Sammanlagt för alla berörda företag rör det sig om en kostnad på $(70 \times 18\,000)$ 1 260 000 kronor.

Uppgifter om arbetsgivare för inhyrda personer ska dokumenteras i personalliggaren

Förslaget kommer att innebära en ökad administrativ börda för företag som omfattas av krav på personalliggare och som har inhyrd personal. Den ökade administrationen bedöms dock vara mycket begränsad, då det rör

sig om uppgifter som enbart behöver läggas in vid ett tillfälle, dvs. när den inhyrda personen för första gången är verksam. En uppskattning av kostnaden kan svårtligen göras då statistik eller andra uppgifter om antalet företag som omfattas av krav på personalliggare och har inhyrd personal saknas.

Uppgifter i elektroniska personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket

Förslaget berör inledningsvis de företag som utvecklar och tillhandahåller elektroniska personalliggare på så sätt att personalliggarna kan behöva utvecklas för att uppfylla kravet på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket i det format och på det sätt som Skatteverket föreskriver. Det bör inte rör sig om några tekniskt avancerade krav. Det bör därför inte medföra några betydande kostnader för de aktuella företagen att utveckla och uppdatera redan befintliga elektroniska personalliggare. Utredningen har från ett sådant företag fått en uppskattad kostnad om 100 000 kronor för att utveckla befintlig produkt så att den uppfyller de nya kraven.

Förslaget berör även de företag som använder en elektronisk personalliggare. Regeringen bedömer att konsekvenserna för dessa företag är begränsade. Som nämnts rör det sig inte om några avancerade tekniska krav. Nödvändiga tekniska uppdateringar bör därför kunna ske inom ramen för sedvanliga programvaruuppdateringar och bör inte påverka priset på personalliggaren i någon större utsträckning. Förslaget bedöms därför endast ha små ekonomiska konsekvenser för de företag som för elektronisk personalliggare.

Förslaget om att ompröva beslut om skattereduktion efter beslut om återbetalning

Förslaget om följdändring bedöms inte ha någon direkt effekt för företagen då det framför allt berör de enskilda köparna. Förslaget kan dock ha en indirekt effekt på de oseriösa utförarna av tjänsterna om de i samarbete med köparna har utverkat felaktiga utbetalningar. Förslaget kan också ses som ett led i arbetet mot oseriösa aktörer vilket kan påverka hela marknaden för hushållsarbete samt installation av grön teknik, och på så vis motverka en snedvridning av konkurrens. Därför är det troligt att det indirekt och på längre sikt bidrar till positiva effekter för hela branschen vilket gynnar de seriösa utförarna av dessa tjänster.

Förslaget om kostnadsranta

Förslaget om kostnadsranta medför att eventuella räntekostnader i samband med återbetalningar efter förfalldatum bärs av företagen. För varje enskilt företag innebär det små belopp och saknar betydelse för lönsamheten, konkurrensförutsättningarna och marknaden i övrigt.

11.3 Kostnader och konsekvenser för enskilda

Förslaget om följdändring bedöms enbart ha en effekt för de enskilda som berörs av förslaget. Det handlar om ett fåtal personer som efter

tvåårsfristen får ett beslut om en slutlig skattereduktion omprövat efter att Skatteverket har beslutat om återbetalning på utföraren.

Under 2025 berördes cirka 100 privatpersoner av sammanlagt 11 ärenden om hushållsarbete där utförare har fått ett återbetalningsbeslut som gäller efter tvåårsfristen. Sedan 2020 har en möjlighet att få skattereduktion för grön teknik tillkommit men det totala antalet återbetalningsärenden för 2025 är 5 741 (5 068 + 673), vilket är betydligt lägre jämfört med antalet ärenden år 2020 då de uppgick till 7 359. År 2020 var ett pandemiår och det tidigare framtagna resultatet kan betraktas som en maximal effekt av reformen.

För dessa enskilda handlar det om en skattereduktion som de inte har rätt till på grund av beslut om återbetalning på utförare. En direkt effekt blir därför att dessa köparens slutliga skattereduktion och deras slutliga skatt kan komma att omprövas även efter tvåårsfristen. Om köparens skattereduktion ändras efter ett beslut om återbetalning avseende utföraren blir det i regel inga konsekvenser för köparen eftersom den slutliga skattereduktionen som först drogs av från köparens skatt kommer att läggas tillbaka och mötas av justeringen av den preliminära skattereduktionen som ska göras efter beslut om återbetalning. En indirekt effekt av förslaget är att det kan minska köparnas incitament att i samförstånd med utförarna utverka felaktiga utbetalningar avseende skattereduktion.

Förslaget om kostnadsranta har inga effekter för de enskilda.

11.4 Effekter för Skatteverket

Förslaget att en begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats medför enligt Skatteverket en engångskostnad om ca 570 000 kronor för it-utveckling.

Vad gäller förslaget att uppgifter i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete bedömer Skatteverket att det rör sig om en mycket liten engångskostnad för att utveckla redan befintliga e-tjänster. Något närmare belopp har inte uppskattats av Skatteverket.

Förslaget om tredjemansföreläggande bedöms av Skatteverket inte innebära några utvecklingskostnader för myndigheten utan enbart eventuell ökade kostnader för själva hanteringen. Kostnaderna är enligt Skatteverket förmodligen mycket låga och har inte beräknats av myndigheten.

Skatteverket bedömer att kostnaderna för de anpassningar av Skatteverkets verksamhet som behöver göras som en följd av förslaget om ett nytt ändamål för kontrollbesök ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget att uppgifter om inhyrda personers arbetsgivare ska anges i personalliggaren kommer enligt Skatteverket att medföra en engångskostnad om 500 000 kronor för utveckling av datasystemen.

Förslagen om att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket samt om krav på att föra elektronisk personalliggare för samtliga verksamheter medför enligt Skatteverket en engångskostnad om ca 500 000 kronor för it-utveckling. Regeringen går i lagrådsremissen inte vidare med förslaget

om krav på att föra elektroniska personalliggare. Kostnaden för förslaget att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket kan därför antas bli lägre än 500 000 kronor.

Förslaget om följdändring bedöms ha positiva effekter på Skatteverkets förtroende och legitimitet och innebär att Skatteverket får bättre förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag i och med att bristen i systemet åtgärdas. Detta förslag bedöms inte medföra några betydande administrativa kostnader eller administrativ börda för Skatteverket eftersom antalet återbetalningsärenden bedöms vara i stort sett opåverkat av förslaget. En möjlig påverkan på antalet ärenden är dock att Skatteverket kan komma att starta fler utredningar, även i de fall där utförare saknar betalningsförmåga, eftersom det finns möjlighet till följdändringar av köparens slutliga skatt.

Förslaget om kostnadsränta beräknas i Skatteverkets promemoria från år 2021 medföra initiala merkostnader om 1 miljon kronor. Uppräknat till kostnader i januari 2026 skulle detta motsvara ca 1,2 miljoner kronor. Skatteverket har i dagsläget inge något system för att hantera kostnadsränta för tid efter Skatteverkets beslut om att utförare ska betala tillbaka ersättning till den dag beloppet återbetalas. De initiala merkostnaderna består främst av kostnader för systemutveckling men också kostnader för extern information, inarbetning av reglerna i rättslig vägledning samt utbildning av Skatteverkets personal. Dessutom tillkommer löpande kostnader för systemförvaltning och nödvändig manuell handläggning. Första året efter bestämmelsernas införande beräknas denna kostnad uppgå till 800 000 kronor för att därefter avta med fem procentenheter per år.

Sammanfattningsvis bedöms förslagen leda till vissa tillkommande kostnader för Skatteverket. Kostnaderna kan hanteras inom Skatteverkets befintliga ekonomiska ramar.

11.5 Informationsinsatser

Förslaget att uppgifter i elektroniska personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket innebär att näringsidkarna behöver få tydlig information från Skatteverket om vilka krav som gäller. Det finns alltså behov av att Skatteverket informerar om vilka krav som ställs på elektroniska personalliggares funktion, utformning och tillgänglighet. Nya formatkrav måste också kommuniceras till näringsidkarna.

12 Författningskommentar

12.1 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

7 kap.

1 § Skatteverket ska registrera

1. den som är skyldig att göra skatteavdrag,
 2. den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter,
 3. den som är betalningsskyldig enligt mervärdesskattelagen (2023:200), med undantag för den som är betalningsskyldig bara på grund av
 - a) förvärv av sådana varor som anges i 3 kap. 2 eller 3 § den lagen, eller
 - b) felaktigt debiterad mervärdesskatt enligt 16 kap. 23 § samma lag,
 4. den som i annat fall än som avses i 3 har rätt till
 - a) avdrag för ingående mervärdesskatt enligt 13 kap. 6, 9, 10 eller 11 § eller 21 kap. 10 eller 11 § mervärdesskattelagen, eller
 - b) återbetalning av ingående mervärdesskatt enligt 14 kap. 49 § samma lag,
 5. den som gör sådant unionsinternt förvärv som är undantaget från skatteplikt enligt 10 kap. 50 § mervärdesskattelagen,
 6. en beskattningsbar person som är etablerad i Sverige och tillhandahåller tjänster i ett annat EU-land som förvärvaren av tjänsten är betalningsskyldig för i det landet i enlighet med tillämpningen av artikel 196 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdes-skatt,
 7. den som är skyldig att justera ingående mervärdesskatt enligt 12 kap. 27–31 §§ eller 15 kap. mervärdesskattelagen,
 8. den som är skyldig att använda kassaregister enligt 39 kap. 4–6 §§,
 9. den som enligt 39 kap. 11 c § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på en byggarbetsplats,
 10. den som betalar ut ersättning som är underlag för statlig ålderspensionsavgift enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift,
 11. en koncernenhet som avses i 1 kap. 3 § lagen (2023:875) om tilläggsskatt, och
 12. den som är skyldig att betala egenavgifter för avgiftspliktig inkomst som avses i 3 kap. 6 § socialavgiftslagen (2000:980).
- Om den som ska registreras enligt första stycket har en företrädare enligt 5 kap., ska dock företrädaren registreras i stället.
- Andra stycket gäller inte för en koncernenhet.

I paragrafen regleras vem som ska registreras hos Skatteverket.

I *första stycket punkt 9* justeras hänvisningen till 39 kap. 11 b § eftersom den paragrafens beteckning ändras.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

33 kap.

6 a § En fysisk eller juridisk person som hör hemma i en annan stat och inte bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige ska lämna särskilda uppgifter om

1. vilken verksamhet som bedrivits i Sverige,
2. under vilken tid verksamheten bedrivits i Sverige, och
3. övriga förhållanden som behövs för bedömning av skattskyldigheten enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

Uppgiftsskyldighet enligt första stycket gäller endast den som inte lämnar inkomstdeklaration och som

1. är godkänd för F-skatt,
2. ska göra skatteavdrag från ersättning för arbete, eller
3. enligt 39 kap. 11 c § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på en byggarbetsplats.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet att lämna särskilda uppgifter för bedömning av skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

I *andra stycket punkt 3* justeras hänvisningen till 39 kap. 11 b § eftersom den paragrafens beteckning ändras.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

39 kap.

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- definitioner (2 och 2 a §§),
- generell dokumentationsskyldighet (3 §),
- dokumentationsskyldighet som avser ansökan om återbetalning av eller kompensation för punktskatt (3 a §),
- dokumentationsskyldighet som avser beräkning av skatt på överintäkter från el (3 b §),
- dokumentationsskyldighet för betaltjänstleverantörer (3 c §),
- dokumentationsskyldighet som avser ansökan om återbetalning av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift (3 d §),
- dokumentationsskyldighet som avser kassaregister (4–10 §§),
- dokumentationsskyldighet som avser personalliggare (11–12 a §§),
- dokumentationsskyldighet som avser torg- och marknadshandel (13 §),
- dokumentationsskyldighet som avser leverans av investeringsguld (14 §),
- dokumentationsskyldighet som avser avropslager (14 a §),
- dokumentationsskyldighet som avser internprissättning (15–16 f §§), och
- föreläggande (17 §).

I paragrafen anges innehållet i kapitlet. Ändringen är en följd av att en ny paragraf, 12 a §, införs.

Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

11 § Den som bedriver restaurangverksamhet, fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet, kropps- och skönhetsvårdsverksamhet eller tvätteriverksamhet ska föra en personalliggare.

Skyldigheten att föra personalliggare gäller dock inte för

1. enskild näringsverksamhet där bara näringsidkaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma, eller
2. fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag där bara företagsledaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma.

I paragrafen regleras efter ändringen vilka som är skyldiga att föra personalliggare.

Ändringen innebär att hittillsvarande tredje och fjärde stycket i paragrafen flyttas till en ny 11 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

11 a § I personalliggaren ska nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren dokumenteras. I personalliggaren ska även nödvändiga identifikationsuppgifter löpande dokumenteras för de personer som är verksamma i en sådan verksamhet som anges i 11 § första stycket eller i en annan verksamhet som näringsidkaren bedriver i samma verksamhetslokal.

Om en personalliggare ska föras, ska även nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som avses i 11 § andra stycket löpande dokumenteras i personalliggaren.

Om en verksam person har en annan arbetsgivare än näringsidkaren, ska även uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet.

I paragrafen, som är ny, regleras vilka uppgifter som ska dokumenteras i personalliggaren.

Första och andra styckena motsvarar hittillsvarande tredje och fjärde stycket i 11 §.

Tredje stycket, som är nytt, innebär en utökning av de uppgifter som ska dokumenteras i en personalliggare. I bestämmelsen anges att om en verksam person har en annan arbetsgivare än näringsidkaren, ska även uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren. Bestämmelsen avser alltså den situationen då en verksam person, för det aktuella arbetet, får ersättning utbetalt från någon annan än den näringsidkare som omfattas av kravet på att föra personalliggare. Det kan t.ex. handla om personer som är inhyrda från ett bemanningsföretag. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet. För verksamma personer som saknar arbetsgivare, t.ex. praktikanter och enskilda näringsidkare som utför uppdrag i verksamheten, aktualiseras inte bestämmelsen. De uppgifter som ska dokumenteras är uppgifter som identifierar arbetsgivaren. Vilka uppgifter som avses anges i skatteförfarandeförordningen (2011:1261).

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

11 b § Den som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där byggherren har tillhandahållit utrustning enligt 11 c § ska föra en elektronisk personalliggare och i denna dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren och löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är verksamma i näringsverksamheten.

Om en verksam person har en annan arbetsgivare än näringsidkaren, ska även uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet.

Personer som under kortare tid bara lastar eller lossar material, varor eller hjälpmedel ska inte dokumenteras i personalliggaren.

I paragrafen, som i nuvarande lydelse betecknas 11 a §, regleras bl.a. vilka uppgifter som ska dokumenteras i personalliggare som förs i byggverksamhet.

Första och tredje styckena motsvarar hittillsvarande 11 a § första och andra styckena. I första stycket ändras hänvisningen till 11 b § eftersom den paragrafens beteckning ändras.

Andra stycket, som är nytt, innebär en utökning av de uppgifter som ska dokumenteras i en personalliggare. I bestämmelsen anges att om en verksam person har en annan arbetsgivare än näringsidkaren, ska även uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren. Bestämmelsen avser alltså den situationen då en verksam person, för det aktuella arbetet, får ersättning utbetalt från någon annan än den näringsidkare som omfattas av kravet på att föra personalliggare. Det kan t.ex. handla om personer som är inhyrda från ett bemanningsföretag. För verk samma personer som saknar arbetsgivare, t.ex. praktikanter och enskilda näringsidkare som utför uppdrag i verksamheten, aktualiseras inte bestämmelsen. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet. De uppgifter som ska dokumenteras är uppgifter som identifierar arbetsgivaren. Vilka uppgifter som avses anges i skatteförordningen (2011:1261).

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

11 d § Det som sägs i detta kapitel om byggherre ska i stället gälla en näringsidkare som har fått i uppdrag att självständigt ansvara för arbetets utförande, om byggherren och näringsidkaren skriftligen har avtalat att byggherrens samtliga skyldigheter enligt 11 c och 12 §§ och 12 a § första stycket och andra stycket 1 samt 7 kap. 2 a och 4 §§ ska fullgöras av näringsidkaren vid utförandet av uppdraget.

I paragrafen, som i nuvarande lydelse betecknas 11 c §, regleras under vilka förutsättningar som en byggherre kan överlåta sina skyldigheter till en självständig näringsidkare såsom en generalentreprenör som utför entreprenad på totalentreprenad eller utförandeentreprenad.

I paragrafen tillkommer en hänvisning till 12 a § första stycket och andra stycket 1. Ändringen görs eftersom det krävs att byggherren överlåter samtliga sina skyldigheter för att en giltig överlåtelse av ansvaret ska komma till stånd och byggherrens ansvar ska övertas av näringsidkaren. Om byggherren genom avtal överlåtit sitt ansvar att fullgöra skyldigheten får Skatteverket vid konstaterade brister i stället förelägga den näringsidkare som övertagit byggherrens ansvar. Vidare justeras hänvisningen till 11 b § eftersom den paragrafens beteckning ändras.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2 och 7.4.

Överföring av uppgifter i personalliggaren

12 a § En elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket.

Uppgifter i personalliggaren ska överföras elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket

1. vid ett kontrollbesök begär det, eller
2. begär in uppgifterna för kontroll av uppgiftsskyldighet.

Paragrafen, som är ny, reglerar elektronisk överföring av uppgifter i elektroniska personalliggare.

Första stycket innebär ett krav på att uppgifter i elektroniska personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket. Kravet gäller för alla verksamheter som för en elektronisk personalliggare. När det gäller byggverksamhet är det byggherren som ska tillhandahålla utrustning så att

en elektronisk personalliggare kan föras på byggarbetsplatsen. Det är alltså byggherren som är skyldig att se till att personalliggaren är utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket. När det gäller övriga verksamheter som omfattas av kravet på personalliggare är det de näringsidkare som för en elektronisk personalliggare som omfattas av kravet. Om det vid ett kontrollbesök framkommer att kravet inte är uppfyllt ska en kontrollavgift tas ut, se 50 kap. 3 § tredje stycket.

Enligt *andra stycket* ska uppgifter i personalliggaren överföras elektroniskt till Skatteverket i vissa situationer. Enligt *punkten 1* ska uppgifterna överföras elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär detta. De uppgifter som ska överföras är de uppgifter som Skatteverket har behov av för den aktuella kontrollen. Om näringsidkaren inte överför uppgifterna elektroniskt finns grund för att ta ut kontrollavgift, se 50 kap. 3 § tredje stycket.

Av *punkten 2* följer att uppgifterna också ska överföras elektroniskt om Skatteverket begär in uppgifter i elektroniska personalliggare för kontroll av uppgiftsskyldighet. Begär Skatteverket in uppgifterna i samband med kontroll av uppgiftsskyldighet, t.ex. vid en skrivbordskontroll eller en revision, ska uppgifterna alltså överföras elektroniskt till myndigheten.

Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

17 § Skatteverket får förelägga

1. den som ska använda kassaregister att fullgöra sina skyldigheter enligt 4, 7 och 8 §§,

2. den som bedriver sådan verksamhet som avses i 11 § att fullgöra sina skyldigheter enligt 11, 11 a och 12 §§ och 12 a § första stycket, samt

3. byggherren och den som bedriver byggverksamhet att fullgöra sina skyldigheter enligt 11 b, 11 c, 12 §§ och 12 a § första stycket.

I paragrafen anges i vilka fall Skatteverket får förelägga dem som har skyldigheter enligt kapitlet.

I *punkterna 2* och *3* läggs en hänvisning till 12 a § första stycket till. I *punkten 2* läggs också en hänvisning till den nya 11 a § till. Hänvisningen till 11 a § är en följd av att en del av innehållet i nuvarande 11 § flyttas till den nya 11 a §. Hänvisningen till 12 a § första stycket innebär i *punkten 2* att Skatteverket får förelägga en näringsidkare som för en elektronisk personalliggare i en verksamhetslokal att se till att personalliggaren är utformad på ett sådant sätt att uppgifterna i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket. När det gäller elektroniska personalliggare på byggarbetsplatser får Skatteverket förelägga byggherren att se till att personalliggaren är utformad på ett sådant sätt att uppgifterna i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket (*punkt 3*).

Föreläggandet får enligt 44 kap. 2 § förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs.

I tredje *punkten* justeras hänvisningarna till 11 a och 11 b §§ eftersom dessa paragrafers beteckningar ändras.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2 och 7.4.

42 kap.

8 § Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras fullgör sina eventuella skyldigheter. *Kontrollbesök får bara genomföras i verksamhetslokaler eller på byggarbetsplatser. Kontrollbesök på en byggarbetsplats får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.*

Vid ett kontrollbesök enligt första stycket får Skatteverket också utreda om det finns behov av kontroll av uppgiftsskyldighet enligt 15, 26 eller 29–32 kap. för den som beslutet om kontrollbesök gäller eller för den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen.

Skatteverket får också besluta om kontrollbesök endast för det ändamål som anges i andra stycket om kontrollbesöket gäller en näringsidkare som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där en skyldighet att tillhandahålla utrustning för att föra en elektronisk personalliggare enligt 39 kap. 11 c § inte har fullgjorts.

I paragrafen regleras i vilka syften Skatteverket får besluta om kontrollbesök avseende personalliggare. Förutom en materiell ändring ändras paragrafen redaktionellt på så sätt att det nuvarande andra stycket förs in i första stycket.

Första stycket motsvarar hittillsvarande reglering i bestämmelsen. I stycket regleras under vilka förutsättningar Skatteverket får besluta om ett kontrollbesök och var ett kontrollbesök får genomföras.

Andra stycket, som är nytt, innebär att Skatteverket vid ett kontrollbesök, som beslutats enligt första stycket, får vidta utredningsåtgärder för ett nytt ändamål. I stycket anges att Skatteverket vid ett kontrollbesök enligt första stycket också får utreda om det finns behov av kontroll av uppgiftsskyldighet enligt 15, 26 eller 29–32 kap. för den som beslutet om kontrollbesök gäller eller för den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. Vid ett kontrollbesök kan Skatteverket alltså dels kontrollera dokumentationsskyldigheten (första stycket), dels utreda om det finns behov av kontroll av vissa uppgiftsskyldigheter (andra stycket). Med kontroll av uppgiftsskyldighet avses såväl kontroll av om uppgiftsskyldighet över huvud taget förelegat som kontroll av att sådan skyldighet har fullgjorts riktigt och fullständigt. Att syftet ska vara att utreda om det finns behov av kontroll av uppgiftsskyldighet innebär att Skatteverket inte får vidta några åtgärder som direkt syftar till att kontrollera om en uppgiftsskyldighet har förelegat eller fullgjorts. Vilka åtgärder Skatteverket får vidta vid ett kontrollbesök regleras i 8 a §. Utredning av om det finns behov av kontroll av en uppgiftsskyldighet kan t.ex. innebära att Skatteverket vid kontrollbesöket tittar på historiska uppgifter i personalliggaren för att få en uppfattning om i vilken utsträckning personal varit inskriven och stämmer av detta mot lämnade uppgifter i arbetsgivardeklarationer. Om det vid kontrollbesöket kommer fram omständigheter som gör att det finns ett behov av en kontroll av en uppgiftsskyldighet, krävs att Skatteverket fattar beslut om begränsad revision vid besöket alternativt genomför en fortsatt granskning genom en skrivbordskontroll eller revision. I samband med en sådan utredning kan Skatteverket bl.a. begära in ytterligare handlingar rörande personalen, t.ex. anställningsavtal.

De uppgiftsskyldigheter som förslaget omfattar är de som regleras i 15, 26 och 29–32 kap. I 15 kap. regleras bl.a. skyldigheten att lämna kontrolluppgift om utgiven ersättning och förmån som utgör intäkt i inkomstslaget tjänst. I 26 kap. regleras bl.a. vem som ska lämna en skattedeklaration och vad de olika skattedeklarationerna ska innehålla. I 29–32 kap. finns bestämmelser om inkomstdeklarationen.

Enligt *tredje stycket*, som är nytt, får Skatteverket besluta om ett kontrollbesök enbart för det ändamål som anges i andra stycket om det gäller en näringsidkare som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där en skyldighet att tillhandahålla utrustning för att föra en elektronisk personalliggare inte har fullgjorts. I ett sådant fall saknar Skatteverket möjlighet att enligt första stycket besluta om kontrollbesök, eftersom näringsidkaren inte omfattas av någon dokumentationsskyldighet. Undantaget gör det möjligt för Skatteverket att besluta om kontrollbesök för en sådan näringsidkare för att utreda behovet av en kontroll av uppgiftsskyldighet.

Övervägandena finns i avsnitt 7.1 och 7.2.

8 a § Skatteverket får vid kontrollbesök

1. begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet,

2. ställa frågor till den som beslutet om kontrollbesök gäller eller till en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten om

– uppgifter eller avsaknad av uppgifter avseende personer i personalliggaren,

– anställnings- och uppdragsförhållanden, eller

– övriga arbetsförhållanden, och

3. granska personalliggare.

De uppgifter som kommer fram vid kontrollbesöket får stämmas av mot varandra och mot andra uppgifter som Skatteverket har tillgång till.

I paragrafen regleras vad Skatteverket får göra vid ett kontrollbesök som avser kontroll av personalliggare. Uppräkningen av åtgärder som Skatteverket kan vidta är uttömmande. Förutom en materiell ändring ändras paragrafen redaktionellt på så sätt att det i första stycket införs en punktlista.

Första stycket punkt 1 motsvarar delvis hittillsvarande reglering, någon ändring i sak är inte avsedd i denna del.

I *första stycket punkterna 2 och 3*, som är nya, regleras ett antal nya åtgärder som Skatteverket får vidta vid ett kontrollbesök.

Enligt *punkten 2* kan Skatteverket ställa frågor till den som beslutet om kontrollbesök gäller eller till en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten om uppgifter eller avsaknad av uppgifter avseende personer i personalliggaren, om anställnings- och uppdragsförhållanden och om övriga arbetsförhållanden. Med den som beslutet om kontrollbesöket gäller avses den näringsidkare som har ansvar för att personalliggaren förs. Om inte någon formell företrädare för näringsidkaren finns på plats i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen kan frågor ställas till den som leder arbetet på plats, t.ex. en arbetsledare eller platschef. De frågor som ställs måste rymmas inom de ändamål för vilka ett kontrollbesök får genomföras enligt 8 §. Det kan därför endast bli aktuellt för Skatteverket att ställa frågor till näringsidkaren eller till personalen i en relativt begränsad omfattning. Skatteverket får enligt *första*

strecksatsen ställa frågor om registrerade uppgifter i personalliggaren eller avsaknad av sådana uppgifter. Det kan t.ex. finnas skäl att fråga om varför en person som befinner sig i verksamhetslokalen inte är inskriven i personalliggaren. Skatteverket får också ställa frågor om anställningsavtal och uppdragsförhållanden (*andra strecksatsen*). Det kan t.ex. röra sig om frågor om antalet anställda, inhyrda personer eller praktikanter, hur löner betalas ut eller annat som är kopplat till personalens anställningsförhållanden och som kan påverka företagets uppgiftsskyldighet. Vid kontrollbesök på en byggarbetsplats kan Skatteverket t.ex. behöva fråga en verksam person för vilken näringsidkares räkning han eller hon utför arbetsuppgifter. Skatteverket får också ställa frågor om övriga arbetsförhållanden (*tredje strecksatsen*). Det kan t.ex. avse frågor som möjliggör för Skatteverket att genomföra en beräkning av arbetskraftsbehovet, t.ex. frågor om bemanningsbehovet i allmänhet, öppettider och vilka tjänster som erbjuds.

I *punkten 3* stadgas att Skatteverket får granska personalliggare. Bestämmelsen innebär att Skatteverket får granska uppgifter i personalliggare som avser förfluten tid inte enbart för att kontrollera bevarandekravet utan även i syfte att utreda behovet av kontroll av vissa uppgiftsskyldigheter, dvs. för ändamålet i 8 § andra stycket.

Av *andra stycket*, som är nytt, framgår att uppgifterna som kommer fram vid kontrollbesöket får stämmas av mot andra uppgifter som kommer fram vid kontrollbesöket eller mot andra uppgifter som Skatteverket har tillgång till. Bestämmelsen innebär att historiska uppgifter i personalliggaren kan jämföras med t.ex. uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen för att se om det finns indikationer på oredovisat arbete. Om uppgifterna i personalliggaren inte stämmer överens med de uppgifter som har lämnats i en arbetsgivardeklaration finns det anledning att anta att ytterligare utredningsåtgärder behövs. Det kan t.ex. vara så att en person finns dokumenterad i personalliggaren men inte i arbetsgivardeklarationen, vilket kan indikera någon form av oredovisad ersättning. Det kan också vara så att den redovisade ersättningen i arbetsgivardeklarationen inte är rimlig, exempelvis om en person enligt uppgifter i personalliggaren har arbetat väldigt många timmar men ersättningen enligt arbetsgivardeklarationen är blygsam. Även det rent motsatta förhållandet kan förekomma, dvs. att en person som har tagit emot ersättning enligt lämnad arbetsgivardeklaration inte finns dokumenterad i personalliggaren. Denna typ av avvikelser kan indikera att en oriktig uppgift på individnivå har lämnats i arbetsgivardeklarationen, t.ex. i syfte att personen i fråga ska kunna visa upp en viss inkomst av tjänst. För en närmare bedömning av om uppgiftsskyldigheten har fullgjorts kommer Skatteverket dock att behöva använda sig av någon av de generella kontrollformerna.

Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

50 kap.

3 § Kontrollavgift ska tas ut om Skatteverket vid kontrollbesök finner att den som är skyldig att dokumentera identifikationsuppgifter i en personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras

1. inte fullgör sin skyldighet,

2. inte håller personalliggaren tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen,
3. inte uppfyller kraven i 39 kap. 12 a § första stycket och andra stycket 1, eller
4. inte har lämnat uppgift enligt 7 kap. 2 a § om när byggverksamheten ska påbörjas och var den ska bedrivas.

I paragrafen regleras när kontrollavgift ska tas ut.

Ändringen innebär att punkt 3 får ett nytt innehåll och att nuvarande punkt 3 blir en ny punkt 4.

I *tredje punkten* anges att kontrollavgift ska tas ut i de fall kraven på elektronisk överföring i 39 kap. 12 a § första stycket och andra stycket 1, dvs. att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket samt att uppgifterna ska överföras elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär det, inte är uppfyllda. För en personalliggare som förs i en verksamhetslokal är det den som är skyldig att föra personalliggare som är ansvarig för att kraven på elektronisk överföring är uppfyllda. För en personalliggare som förts på en byggarbetsplats är det byggherren, dvs. den som ska tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras, som är ansvarig. Även den som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats och är skyldig att för personalliggare är ansvarig för att uppgifterna förs över elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär det. Storleken på kontrollavgiften framgår av 4 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

4 § Kontrollavgiften enligt 3 § 1–3 är

1. 12 500 kronor för varje kontrolltillfälle, och
2. 2 500 kronor för varje person som vid kontrollen är verksam och inte är dokumenterad i en tillgänglig personalliggare.

Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift enligt 3 § 1–3 och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift meddelades, ska avgiften enligt första stycket 1 i stället vara 25 000 kronor.

Kontrollavgiften enligt 3 § 4 är 25 000 kronor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontrollavgifternas storlek.

I bestämmelsen läggs en hänvisning till 3 § 3 till i *första* och *andra* stycket. Om en elektronisk personalliggare inte är utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket eller om uppgifterna inte överförs elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär det ska en kontrollavgift på 12 500 kronor tas ut för varje kontrolltillfälle. Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift meddelades, ska avgiften i stället vara 25 000 kronor.

I *tredje stycket* ändras hänvisningen till 3 § 4 eftersom punkterna i 3 § justeras.

Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

66 kap.

27 § Ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller av ett beslut om skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 § får meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (*efterbeskattning*) om

1. ett beslut har blivit felaktigt eller inte har fattats på grund av att den uppgiftsskyldige,

- a) under förfarandet har lämnat oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,
- b) har lämnat oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning,
- c) inte har lämnat en deklaration eller låtit bli att lämna en begärd uppgift, eller
- d) inte har lämnat begärd varuprov,

2. en felräkning, felskrivning eller något annat uppenbart förbiseende ska rättas,

3. kontrolluppgift som ska lämnas utan föreläggande eller uppgift om en betalningsmottagare som ska lämnas i en arbetsgivardeklaration har saknats eller varit felaktig och den som uppgiften ska lämnas för inte har varit skyldig att lämna inkomstdeklaration,

4. det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål

a) om en annan skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, eller samma skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, men för en annan redovisningsperiod, ett annat beskattningsår eller en annan person,

b) om fastighetstaxering,

c) om utländsk skatt eller om obligatoriska utländska socialförsäkringsavgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229),

d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund,

e) om huruvida en inkomst ska beskattas enligt inkomstskattelagen eller enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

f) om Skatteverkets prissättningsbesked enligt lagen (2009:1289) om prissättningsbesked vid internationella transaktioner eller beslut om ändring av sådant prissättningsbesked,

g) om återkallelse av godkännande för tonnagebeskattning enligt 13 a kap. 10 § första stycket 2–4,

h) om arbetsgivaravgifter som utgjort underlag för beslut om återbetalning enligt lagen (2025:1334) om återbetalning av vissa avgifter till växa-företag,

i) om återbetalning enligt 14 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, eller

j) om återbetalning enligt 13 § lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik,

5. en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som föreskrivs i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 9 § inkomstskattelagen eller inte har följt ett annat villkor i beslutet, eller

6. det föranleds av en uppgift om skalbolag enligt 31 kap. 14 §.

I paragrafen anges i vilka fall Skatteverket får ompröva ett beslut till nackdel för den som beslutet gäller även efter tvåårsfristen i 21 §, dvs. efter det att två år har förflutit från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut. Ett sådant beslut om omprövning benämns *efterbeskattning*.

En ny *punkt i* införs i fjärde punkten, av vilken framgår att efterbeskattning får ske om det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål om återbetalning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete (2009:194).

En ny *punkt j* införs i fjärde punkten, av vilken framgår att efterbeskattning får ske om det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål

lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik (2020:1066).

Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

12.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

9 § En begäran om utbetalning ska innehålla *följande uppgifter*:

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. debiterad ersättning för hushållsarbete, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material, betalt belopp för hushållsarbete och den dag som betalningen för hushållsarbetet kommit utföraren tillhanda,

4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, utom i fråga om sådant arbete som avses i 67 kap. 13 § 12 och 13 inkomstskattelagen (1999:1229),

5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket, och

6. *om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet.*

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

I paragrafen finns bestämmelser om de uppgifter som en begäran om utbetalning ska innehålla.

I *första stycket* tillkommer en ny *punkt 6*, där det anges att det i en begäran om utbetalning ska lämnas uppgift om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet. Uppgiftsskyldigheten innebär att två nya uppgifter ska lämnas i begäran, dels om underentreprenörer har eller inte har anlitats, dels om bemanningsföretag har eller inte har anlitats. En underentreprenör har anlitats om ett annat företag helt eller delvis har utfört det arbete som en begäran avser. Ett bemanningsföretag har anlitats om en eller flera personer som har hyrts in från ett annat företag helt eller delvis har utfört det arbete som en begäran avser. Uppgifter om vilket eller vilka företag som i förekommande fall har anlitats, eller i vilken omfattning, ska inte anges.

I ett nytt *andra stycke*, anges att uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

I övrigt ändras paragrafen redaktionellt och språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.2.

20 a § Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning som har gjorts enligt denna lag till någon annan än den som föreläggs.

Om det finns särskilda skäl får ett sådant föreläggande avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om Skatteverkets möjlighet att förelägga någon annan än den som kontrolleras (tredjemansföreläggande).

I *första stycket* anges att Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan. Den som föreläggs ska alltså lämna uppgifter om en ingången rättshandling. Det ska gälla sådana uppgifter som mottagaren av föreläggandet faktiskt har tillgång till och som rör rättshandlingen. Begreppet rättshandling omfattar förklaringar och handlingar som har rättslig betydelse, alltså inte endast skriftliga dokument. Befogenheten för Skatteverket att förelägga någon att lämna uppgift innefattar även en befogenhet att låta föreläggandet i stället avse att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av en handling.

Av *andra stycket* framgår att föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning som har gjorts enligt lagen till någon annan än den som föreläggs. Det är alltså fråga om att förelägga någon annan än den som kontrolleras. Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för kontrollen av en utbetalning som har gjorts. Ett föreläggande får som huvudregel alltså utfärdas först vid en efterkontroll.

Om det finns särskilda skäl får dock, enligt *tredje stycket*, ett föreläggande avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts. Av bestämmelsen följer att det i ett fall där Skatteverket har fått in en begäran om utbetalning men ännu inte fattat beslut om en utbetalning till en utförare krävs särskilda skäl för att ett tredjemansföreläggande ska kunna utfärdas. Kravet på särskilda skäl innebär att det i det enskilda fallet ska finnas anledning att misstänka att uppgifter i en begäran om utbetalning är oriktiga. Skatteverket kan alltså inte regelmässigt, utan att en särskild bedömning av behovet har gjorts, använda sig av denna möjlighet. Situationer där det kan finnas särskilda skäl för att utfärda ett tredjemansföreläggande, trots att en utbetalning ännu inte gjorts, kan t.ex. vara att det finns anledning att misstänka att det arbete som omfattas av begäran över huvud taget inte har utförts, dvs. rena bedrägerifall. Det kan t.ex. också vara situationer där det finns en misstanke om att underlaget för begäran är manipulerat.

Av proportionalitetsprincipen följer att de kontrollåtgärder som Skatteverket företar inte får vara mer långtgående än vad som är nödvändigt i det enskilda ärendet. Skatteverket får alltså endast ingripa i ett enskilt intresse om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet (se 5 § tredje stycket förvaltningslagen [2017:900]).

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

20 b § *Ett föreläggande får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte fårtas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.*

Föreläggandet får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

I paragrafen, som är ny, framgår vilka handlingar som inte får omfattas av ett föreläggande enligt 20 a §.

I *första stycket* anges att ett föreläggande inte får avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken. Enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken får en skriftlig handling inte tas i beslag om den kan antas innehålla uppgifter som en befattningshavare eller någon annan som avses i 36 kap. 5 § rättegångsbalken inte får höras som vittne om, och handlingen innehas av honom eller henne eller av den som tystnadsplikten gäller till förmån för.

I *andra stycket* anges att föreläggandet inte heller får avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen. Uppgiftens skyddsintresse ska vara betydande. Som exempel på uppgifter som kan ha ett betydande skyddsintresse kan nämnas företagshemligheter eller uppgifter hos sådana yrkesgrupper som inte omfattas av första stycket men som har likartade arbetsuppgifter, t.ex. andra jurister än advokater. Även mer personliga uppgifter kan i undantagsfall ha ett sådant skyddsintresse att de ska kunna undantas granskning. Det kan röra sig om uppgifter om egna eller anställdas personliga förhållanden som kan medföra obehagliga konsekvenser för den som uppgifterna rör. Skyddsvärdet måste sättas i relation till kontrollbehovet vid bedömningen av om en handling bör undantas från granskning. För att uppgiften ska få undantas krävs att dess skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen. Vid denna bedömning är det, särskilt om skyddsintresset är markerat, angeläget att den enskildes önskemål beaktas så långt det är möjligt. Skyddsintresset kan i många fall tillgodoses genom att nödvändiga uppgifter lämnas i annan handling eller muntligen.

Rätten att undanta vissa uppgifter från kontroll tillvaratas genom att den som föreläggs vid vite att lämna uppgifter har möjlighet att överklaga vitesföreläggandet till förvaltningsrätten och då kan yrka att undantag ska göras.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

20 c § *Ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs.*

Föreläggandet får dock inte förenas med vite om

1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och

2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om när ett föreläggande enligt 20 a § får förenas med vite.

Av paragrafens *första stycke* följer att ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs. Normalt föregås ett vitesföreläggande av ett vanligt föreläggande som inte följs. Något krav på att först förelägga utan vite finns dock inte. Förekommer det i ärendet omständigheter som gör att det finns anledning att anta att mottagaren inte kommer att efterkomma ett föreläggande, t.ex. att mottagaren tidigare vid upprepade tillfällen ignorerat förelägganden, kan redan ett första föreläggande förenas med vite.

Ett föreläggande får enligt *andra stycket* inte förenas med vite om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd (*punkt 1*), och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen (*punkt 2*).

I *tredje stycket* stadgas att om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller det som sägs i andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

22 § Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 14 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med *den dag då betalning sker*.

Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis efterge kravet på ränta.

I paragrafen finns bestämmelser om kostnadsränta.

Första stycket ändras så att kostnadsränta ska beräknas från den dag beloppet felaktigt betalades ut till och med den dag återbetalning sker. Kostnadsränta ska beräknas till och med den dag då betalning senast ska ske, dvs. sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslut om återbetalning (jfr 14 och 16 §§). Om beloppet betalas före eller efter förfallodagen kommer kostnadsräntan att korrigeras automatiskt på ett sätt motsvarande det som sker avseende skatter och avgifter enligt 65 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244). Om återbetalningsbeloppet ändras efter beslut av Skatteverket eller allmän förvaltningsdomstol kommer kostnadsräntan korrigeras automatiskt på motsvarande sätt.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

22 a § Om en fordran på återbetalning som beslutats enligt 14 § har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in den.

I paragrafen, som är ny, regleras att kostnadsränta för tiden efter det att en fordran avseende beslut om återbetalning enligt 14 § har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning enligt 23 b § ska beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Det innebär att kostnadsränta beräknas på samma sätt som för skatter och avgifter som har lämnats för indrivning. Det är Kronofogdemyndigheten som ska beräkna räntan sedan fordran har registrerats i myndighetens verksamhet som avser utsökning och indrivning.

Kronofogdemyndigheten ska driva in den kostnadsränta som myndigheten har beräknat.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

23 § Beslut om återbetalning och beslut om föreläggande som har förenats med vite enligt denna lag gäller omedelbart.

I paragrafen finns bestämmelser om besluts giltighet.

I bestämmelsen görs ett tillägg som innebär att ett beslut om föreläggande som har förenats med vite gäller omedelbart. Det krävs alltså inte att beslutet har fått laga kraft för att det ska bli gällande, och skyldigheten att följa ett föreläggande förenat med vite påverkas inte av ett överklagande.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

24 § Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Skatteverkets beslut som avser föreläggande utan vite får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande.

I *andra stycket* införs en bestämmelse om att Skatteverkets beslut som avser föreläggande utan vite inte får överklagas. Att ett beslut om föreläggande som förenats med vite får överklagas följer av första stycket.

Tredje stycket, som är nytt, motsvarar nuvarande andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

12.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

9 § En begäran om utbetalning ska innehålla *följande uppgifter*:

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. småhusets eller ägarlägenhetens beteckning eller beteckningen på lägenheten som upplåtits med bostadsrätt, samt vad gäller lägenheten som upplåtits med bostadsrätt även föreningens eller bolagets organisationsnummer eller motsvarande,

4. debiterad ersättning för installation av grön teknik, debiterad ersättning för annat än installation av grön teknik, betalt belopp för installation av grön teknik och den dag som slutbetalningen för installationen kommit utföraren tillhanda,

5. vad installationen av grön teknik avsett och antalet arbetade timmar,

6. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket, och

7. om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för installationen av grön teknik.

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

I paragrafen finns bestämmelser om de uppgifter som en begäran om utbetalning ska innehålla.

I *första stycket* tillkommer en ny *punkt 7* där det anges att det i en begäran om utbetalning ska lämnas uppgift om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för installationen av grön teknik. Uppgiftsskyldigheten innebär att två nya uppgifter ska lämnas i begäran, dels om underentreprenörer har eller inte har anlitats, dels om bemanningsföretag har eller inte har anlitats. En underentreprenör har anlitats om ett annat företag helt eller delvis har utfört den installation som en begäran avser. Ett bemanningsföretag har anlitats om en eller flera personer som har hyrts in från ett annat företag helt eller delvis har utfört den installation som en begäran avser. Uppgifter om vilket eller vilka företag som i förekommande fall har anlitats, eller i vilken omfattning, ska inte anges.

I ett nytt *andra stycke*, anges att uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

I övrigt ändras paragrafen redaktionellt och språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.2.

19 a § Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokförings-skyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning som har gjorts enligt denna lag till någon annan än den som föreläggs.

Om det finns särskilda skäl får ett sådant föreläggande avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om Skatteverkets möjlighet att förelägga någon annan än den som kontrolleras (tredjemansföreläggande).

I *första stycket* anges att Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan. Den som föreläggs ska alltså lämna uppgifter om en ingången rättshandling. Det ska gälla sådana uppgifter som mottagaren av föreläggandet faktiskt har tillgång till och som rör rättshandlingen. Begreppet rättshandling omfattar förklaringar och handlingar som har rättslig betydelse, alltså inte endast skriftliga dokument. Befogenheten för Skatteverket att förelägga någon att lämna uppgift innefattar även en befogenhet att låta föreläggandet i stället avse att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av en handling.

Av *andra stycket* framgår att föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning som har gjorts enligt lagen till någon annan än den som föreläggs. Det är alltså fråga om att förelägga någon annan än den som kontrolleras. Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för kontrollen av en utbetalning som har gjorts. Ett föreläggande får som huvudregel alltså utfärdas först vid en efterkontroll.

Om det finns särskilda skäl får dock, enligt *tredje stycket*, ett föreläggande avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll

av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts. Av bestämmelsen följer att det i ett fall där Skatteverket har fått in en begäran om utbetalning men ännu inte har fattat ett beslut om en utbetalning till en utförare krävs särskilda skäl för att ett tredjemansföreläggande ska kunna utfärdas. Kravet på särskilda skäl innebär att det i det enskilda fallet ska finnas anledning att misstänka att uppgifter i en begäran om utbetalning är oriktiga. Skatteverket kan alltså inte regelmässigt, utan att en särskild bedömning av behovet har gjorts, använda sig av denna möjlighet. Situationer där det kan finnas särskilda skäl för att utfärda ett tredjemansföreläggande, trots att en utbetalning ännu inte gjorts, kan t.ex. vara att det finns anledning att misstänka att det arbete som omfattas av begäran över huvud taget inte har utförts, dvs. rena bedrägerifall. Det kan också vara situationer där det finns en misstanke om att underlaget för begäran är manipulerat.

Av proportionalitetsprincipen följer att de kontrollåtgärder som Skatteverket företar inte får vara mer långtgående än vad som är nödvändigt i det enskilda ärendet. Skatteverket får alltså endast ingripa i ett enskilt intresse om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet (se 5 § tredje stycket förvaltningslagen [2017:900]).

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

19 b § Ett föreläggande får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Föreläggandet får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

I paragrafen, som är ny, framgår vilka handlingar som inte får omfattas av ett föreläggande enligt 19 a §.

I *första stycket* anges att ett föreläggande inte får avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken. Enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken får en skriftlig handling inte tas i beslag om den kan antas innehålla uppgifter som en befattningshavare eller någon annan som avses i 36 kap. 5 § rättegångsbalken inte får höras som vittne om, och handlingen innehas av honom eller henne eller av den som tystnadsplikten gäller till förmån för.

I *andra stycket* anges att föreläggandet inte heller får avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen. Uppgiftens skyddsintresse ska vara betydande. Som exempel på uppgifter som kan ha ett betydande skyddsintresse kan nämnas företagshemligheter eller uppgifter hos sådana yrkesgrupper som inte omfattas av första stycket men som har likartade arbetsuppgifter, t.ex. andra jurister än advokater. Även mer personliga uppgifter kan i undantagsfall ha ett sådant skyddsintresse att de ska kunna undantas granskning. Det kan röra sig om uppgifter om egna eller anställdas personliga förhållanden som kan medföra obehagliga konsekvenser för den som uppgifterna rör. Skyddsvärdet måste sättas i relation till kontrollbehovet vid bedömningen av om en handling bör undantas från granskning. För att uppgiften ska få undantas krävs att

dess skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen. Vid denna bedömning är det, särskilt om skyddsintresset är markerat, angeläget att den enskildes önskemål beaktas så långt det är möjligt. Skyddsintresset kan i många fall tillgodoses genom att nödvändiga uppgifter lämnas i annan handling eller muntligen.

Rätten att undanta vissa uppgifter från kontroll tillvaratas genom att den som föreläggs vid vite att lämna uppgifter har möjlighet att överklaga vitesföreläggandet till förvaltningsrätten och då kan yrka att undantag ska göras.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

19 c § *Ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs.*

Föreläggandet får dock inte förenas med vite om

1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och

2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om när ett föreläggande enligt 19 a § får förenas med vite.

Av paragrafens *första stycke* följer att ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att föreläggandet annars inte följs. Normalt kommer ett vitesföreläggande att föregås av ett vanligt föreläggande som inte följs. Något krav på att först förelägga den skattskyldige utan vite finns dock inte. Förekommer det i ärendet omständigheter som gör att det finns anledning att anta att mottagaren inte kommer att efterkomma ett föreläggande, t.ex. att mottagaren tidigare vid upprepade tillfällen ignorerat föreläggen, kan redan ett första föreläggande förenas med vite.

Ett föreläggande får enligt *andra stycket* inte förenas med vite om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd (*punkt 1*), och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen (*punkt 2*).

I *tredje stycket* stadgas att om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller det som sägs i andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

21 § *Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 13 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med den dag då betalning sker.*

Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

I paragrafen finns bestämmelser om kostnadsränta.

Första stycket ändras så att kostnadsränta ska beräknas från den dag beloppet felaktigt betalades ut till och med den dag återbetalning sker.

Kostnadsränta ska beräknas fram till och med den dag då betalning senast ska ske, dvs. sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslut om återbetalning (jfr 13 och 15 §§). Om beloppet betalas före eller efter förfallodagen kommer kostnadsräntan korrigeras automatiskt på ett sätt motsvarande det som sker avseende skatter och avgifter enligt 65 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244). Om återbetalningsbeloppet ändras efter beslut av Skatteverket eller allmän förvaltningsdomstol kommer kostnadsräntan korrigeras automatiskt på motsvarande sätt.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

21 a § Om en fordran på återbetalning som beslutats enligt 13 § har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in den.

I paragrafen, som är ny, regleras att kostnadsränta för tiden efter det att en fordran avseende beslut om återbetalning enligt 13 § har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning enligt 24 § ska beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Det innebär att kostnadsränta beräknas på samma sätt som för skatter och avgifter som har lämnats för indrivning. Det är Kronofogdemyndigheten som ska beräkna räntan sedan fordran har registrerats i myndighetens verksamhet som avser utsökning och indrivning. Kronofogdemyndigheten ska driva in den kostnadsränta som myndigheten har beräknat.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

22 § Beslut om återbetalning och *beslut om föreläggande som har förenats med vite* enligt denna lag gäller omedelbart.

I paragrafen finns bestämmelser om besluts giltighet.

I bestämmelsen görs ett tillägg som innebär att ett beslut om föreläggande som har förenats med vite gäller omedelbart. Det krävs alltså inte att beslutet har fått laga kraft för att det ska bli gällande, och skyldigheten att följa ett föreläggande förenat med vite påverkas inte av ett överklagande.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

25 § Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Skatteverkets beslut som avser föreläggande utan vite får dock inte överklagas. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande.

I *andra stycket* införs en bestämmelse om att Skatteverkets beslut som avser föreläggande utan vite inte får överklagas. Att ett beslut om föreläggande som förenats med vite får överklagas följer av första stycket.

Tredje stycket, som är nytt, motsvarar nuvarande andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Sammanfattning av slutbetänkandet Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare (SOU 2024:61)

I detta slutbetänkande behandlas utredningens uppdrag avseende regelverken för skattereduktion för hushållsarbete, dvs. rot- och rutarbete, och installation av grön teknik, samt regelverket för personalliggare.

När det gäller regelverken för skattereduktion ingår i uppdraget bl.a. att analysera om regelverken kan missbrukas genom fusk eller arbetslivskriminalitet och, om så är fallet, föreslå hur reglerna bör ändras. Vidare ingår att ta ställning till om ytterligare kvalificeringskrav eller uteslutningsgrunder bör införas för företag som utför rot- och rutarbeten och installation av grön teknik samt analysera om det finns behov av åtgärder för att underlätta och förbättra Skatteverkets kontroll av sådana företag.

I uppdraget som gäller regelverket för personalliggare ingår bl.a. att analysera om regelverket fungerar på ett effektivt sätt och föreslå eventuella åtgärder för att öka effektiviteten samt motverka skatteundandragande. Vidare ingår att ta ställning till om fler alternativt färre branscher bör omfattas av reglerna och om ändringar bör göras i regelverket för att effektivisera myndighetssamverkan mot fusk, regelöverträdelser och arbetslivskriminalitet.

Skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik

Rot- och rutarbete benämns i lagtexten gemensamt som hushållsarbete. Syftet med en möjlighet till skattereduktion för hushållsarbete är bl.a. att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, där det kan antas att den skattskyldige vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer, eller sådant arbete som utförs svart till vitt marknadsarbete.

Rutavdrag kan ges för arbetskostnader som avser bl.a. enklare städarbete och flyttstädning som utförs i bostaden, snöskottning och visst trädgårdsarbete som utförs i nära anslutning till bostaden, barnpassning och bostadsflytt. Rotavdrag kan ges för arbetskostnader som avser reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder.

Skattereduktion för installation av grön teknik ersatte 2021 de statliga stöd som fysiska personer tidigare hade kunnat ansöka om hos länsstyrelserna och Naturvårdsverket och syftade till att stimulera till ytterligare investeringar i solceller, energilagring och laddningspunkter. Skattereduktion kan ges bl.a. för installation av nätanslutet solcellssystem, installation av system för lagring av egenproducerad elenergi och installation av laddningspunkt till elfordon. Särskilt angivna villkor avseende installationen måste vara uppfyllda. Skattereduktionen omfattar, till skillnad från vid hushållsarbete, inte bara arbetskostnader utan även utgifter för material.

Den vanligaste situationen som ligger till grund för skattereduktion är att en privatperson (köpare) anlitar en näringsidkare (utförare) som är godkänd för F-skatt. Köparen kommer överens med utföraren om att skattereduktionen ska dras av från fakturan. När arbetet är utfört och köparen betalat begär utföraren utbetalning från Skatteverket med det belopp som köparen inte har betalat. Köparen tillgodoräknas preliminär skattereduktion med motsvarande belopp. Köparen begär slutlig skattereduktion i sin inkomstdeklaration med ett belopp motsvarande den preliminära skattereduktionen. Ordningen innebär att köparen får skattelättnaden direkt vid köpet och benämns fakturamodellen.

Systemen är utsatta för kvalificerad brottslighet

Någon närmare undersökning eller utredning av i vilken omfattning det förekommer att utförare felaktigt får utbetalningar och köpare felaktigt beviljas skattereduktion finns inte. Utredningen om organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet mot välfärden gjorde i sitt betänkande år 2017 en genomgång av brottsanmälningar från Skatteverket under perioden juni 2013–2015 som var hänförliga till utbetalningar i samband med rot- och rutavdrag. Det rörde sig om 260 anmälningar med ett totalt anmält belopp om 80 miljoner kronor. Utredningen bedömde att i princip hela det anmälda beloppet fick anses avse kvalificerad välfärdsbrottslighet. Utredningen anförde att det förekommer både tillvägagångssätt där en utförare i samråd med köparen lägger till vissa materialkostnader som arbetskostnad och sådana mer beräknande och organiserade tillvägagångssätt som innebär att arbete t.ex. aldrig har utförts hos någon köpare och att osanna fakturor därför upprättats för att förmå Skatteverket att göra en felaktig utbetalning.

I lagstiftningsärendet som föregick att krav på elektronisk betalning för rätt till skattereduktion infördes den 1 januari 2020 beaktades att Skatteverket hade vägrat utbetalningar till företag med cirka 0,6 miljarder kronor 2018. Regeringen antog i en analys av lagändringens konsekvenser att en fjärdedel av det beloppet kunde hänföras till fusk.

Skatteverkets beslut om återkrav av felaktiga utbetalningar kan ge en viss indikation på förekomsten av fusk. År 2019 uppgick antalet återkrav till 5 604 och det totala återkrävda beloppet till knappt 61 miljoner kronor. Återkrav kan dock bero på såväl fusk som andra förhållanden.

Systemen är även utsatta för arbetslivskriminalitet

Arbetslivskriminalitet är ett samlingsbegrepp för brott och regelöverträdelser som sker i arbetslivet. Flera problemområden omfattas – arbetskraftsexploatering, ekonomisk brottslighet, bidragsbrott, människohandel, brott mot utlänningslagen (2005:716) och brott mot arbetsmiljöregler.

Arbetslivskriminaliteten har i flera sammanhang bedömts vara ett omfattande och troligen växande samhällsproblem samt ett av de enskilt största brottsområdena inom organiserad ekonomisk brottslighet. Arbetslivskriminaliteten leder till negativa konsekvenser för arbetstagare, företag, samhället och statsfinanserna. Arbetstagare riskerar ofta osäkra

arbetsvillkor, lägre löner, allvarliga kränkningar av sina rättigheter och minskat skydd enligt arbetsrätts- och socialskyddslagstiftningen. Den ger även negativa konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten. Företag som följer reglerna riskerar att konkurreras ut av oseriösa aktörer. Samhället och statsfinanserna riskerar allvarliga budgetkonsekvenser genom minskade intäkter via skatter och sociala avgifter. Arbetslivskriminalitet dränerar också välfärdssystemen på resurser och är en inkomstkälla för den organiserade brottsligheten. Sammantaget inverkar fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet negativt på sysselsättning och produktivitet samt snedvrider konkurrensen.

Arbetslivskriminalitet kan förekomma i alla typer av verksamheter och i alla branscher. Det finns dock vissa faktorer som enligt utredningens mening generellt sett indikerar att det kan förekomma arbetslivskriminalitet i högre grad inom företag som utför hushållsarbete och installation av grön teknik än inom andra företag. Flera av de tjänster som kan ge rätt till skattereduktion är hänförliga till verksamheter som i olika sammanhang bedömts vara riskbranscher för arbetslivskriminalitet. I fråga om rotarbeten och installation av grön teknik rör det sig om verksamhet som vanligtvis utförs av företag inom byggbranschen. Rutarbeten av flera olika slag kan också hänföras till verksamheter inom riskbranscher, t.ex. städarbeten (städbranschen) och flyttjänster (transportbranschen). Vidare handlar det ofta om små företag. Av det totalt utbetalda beloppet till utförare 2022 var det 34,3 procent som betalades ut till aktiebolag med en lönesumma om 1–5 miljoner kronor. Skatteverket har i en rapport 2020, *Svarta arbetsinkomster: beräkningar baserade på Skatteverkets revisioner avseende inkomståren 2010 till 2016*, bedömt att den kategorin företag stod för 43 procent av de oredovisade inkomsterna.

En annan faktor som indikerar att det kan förekomma arbetslivskriminalitet i högre grad inom rutföretag är att de i hög grad sysselsätter personer inom riskgruppen för att utnyttjas, se Riksrevisionens rapport RiR 2020:2, *Rutavdraget – konsekvenser av reformen*.

I vissa avseenden finns sämre möjligheter för myndigheterna att utöva tillsyn och genomföra kontroller avseende verksamhet som utför rot- och rutarbeten än i fråga om annan verksamhet. För det första kan det vara svårt för myndigheter att veta var verksamheten bedrivs, eftersom det i regel är fråga om kortvariga arbeten som utförs på olika platser, t.ex. har de samverkande myndigheterna mot arbetslivskriminalitet i sin lägesrapport för 2021 pekat på att det för städbranschen generellt är svårt att lokalisera var arbetet utförs.

För det andra utförs hushållsarbete i regel i köparnas bostäder. Det medför generellt sett att möjligheterna för myndigheterna att göra kontrollbesök är små. När det gäller byggarbetsplatser omfattar regelverket för personalliggare, som innebär en särskild möjlighet för Skatteverket att genomföra kontroller på plats, inte byggarbeten som utförs i privata bostäder.

De begränsade möjligheterna till kontroll på plats av rot- och rutarbeten medför att det inte finns en sådan preventiv effekt avseende arbetslivskriminalitet som möjligheten till sådana kontroller på andra arbetsplatser i verksamhetslokaler kan ha. Det innebär en ökad risk för skatteundandragande och annan arbetslivskriminalitet.

En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har anlitats

Företag som har anlitats för att utföra hushållsarbete eller installation av grön teknik kan välja att i sin tur anlita underentreprenörer för att helt eller delvis utföra uppdraget. Företaget kan också välja att hyra in arbetskraft från bemanningsföretag. Förfarandet har i regel sin grund i legitima affärsöverväganden. Det kan dock även vara ett sätt att dölja missförhållanden i relation till uppdragsgivaren eller för att annars möjliggöra eller underlätta oseriös eller kriminell verksamhet.

För rätten till utbetalning till utföraren och skattereduktion för köparen saknar det betydelse om utföraren har anlitat en under-entreprenör eller ett bemanningsföretag för arbetet. Information om detta förhållande skulle dock kunna förbättra möjligheten för Skatteverket att upptäcka företag där det finns missförhållanden, exempelvis förekomst av svartarbete.

Utredningen föreslår därför att en begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för det hushållsarbete eller den installation av grön teknik som begäran avser. Några uppgifter om vilket eller vilka företag som har anlitats eller i vilken omfattning det har skett ska inte anges.

Den aktuella informationen gör det möjligt för Skatteverket att på ett mer träffsäkert sätt bedöma för vilka utförare det är motiverat att genomföra en fördjupad granskning och bidrar därmed till en mer effektiv användning av Skatteverkets resurser. Samtidigt innebär uppgiftsskyldigheten en ytterst begränsad administrativ börda för utförare.

Utredningen har även övervägt om det skulle vara lämpligt att införa en skyldighet för utförare att regelmässigt i begäran om utbetalning lämna uppgifter om vilken eller vilka underentreprenörer och bemanningsföretag som har anlitats. Det kan dock konstateras att en sådan skyldighet skulle innebära en inte obetydlig administrativ börda för utförare. Samtidigt saknas det uppgifter som tydligt visar i vilken utsträckning underentreprenörer eller bemanningsföretag förekommer när hushållsarbete och installation av grön teknik utförs och i vad mån det indikerar en risk för skatteundandragande och arbetslivskriminalitet. Det är också svårt att utforma en sanktion som på ett effektivt sätt skulle avskräcka kriminella eller annars oseriösa aktörer från att lämna felaktiga uppgifter.

Sammantaget bedömer utredningen att en skyldighet att lämna uppgifter om vilken eller vilka underentreprenörer och bemanningsföretag som har anlitats inte skulle vara en ändamålsenlig och effektiv åtgärd för att motverka skatteundandragande. Det skulle enligt utredningen vara en bättre resursanvändning att Skatteverket i högre grad kontrollerar utförares redovisning av skatter och avgifter. Den begränsade uppgiftsskyldighet som utredningen föreslår underlättar urvalet för sådan kontroll.

En begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete

För att inskräpa vikten av att de uppgifter som lämnas i en begäran om utbetalning ska vara fullständiga och sanningsenliga anser utredningen att

uppgifterna ska lämnas på heder och samvete. Ett sådant krav finns exempelvis avseende uppgifter i en ansökan om omställningsstöd, F-skuldsanering och stöd för ökade kostnader inom jordbrukssektorn. Att uppgifterna i en begäran om utbetalning lämnas på heder och samvete bör enligt utredningens mening verka avhållande på uppgiftslämnaren från att medvetet eller på grund av slarv lämna felaktiga uppgifter. Dessutom möjliggör det ett straffansvar enligt brottsbalken och möjlighet att fatta beslut om företagsbot.

Tredjemansföreläggande

Vid kontroll av en begäran om utbetalning för hushållsarbete eller installation av grön teknik kan det finnas behov av att hämta in uppgifter från en tredje man för att kunna säkerställa att de uppgifter som har lämnats i eller i samband med begäran är korrekta. Det kan t.ex. röra sig om att hämta in uppgifter från en bank i situationer där betalningsunderlag som en utförare har skickat in kan misstänkas vara oriktiga eller där en betalning från köparen kan misstänkas ha återbetalats helt eller delvis. Skatteverket kan även ha behov av att kontrollera exempelvis uppgifter om materialinköp med en uppgiven leverantör. Vidare kan det finnas behov av att kontrollera köp mellan en leverantör och en underleverantör, dvs. avtal där varken utföraren eller köparen är part.

Skatteverket saknar i dag möjlighet att för kontroll av ett beslut eller en begäran om utbetalning förelägga en tredje man att lämna uppgifter. En sådan möjlighet skulle enligt utredningen vara betydelsefull som ett komplement till de kontrollverktyg som Skatteverket redan har. Utredningen föreslår därför att den möjligheten införs.

Ett tredjemansföreläggande bör som huvudregel få utfärdas i syfte att kontrollera *en genomförd utbetalning*, dvs. som ett verktyg vid Skatteverkets efterkontroll. Skatteverkets kontroll kan då komma att resultera i ett återkrav mot utföraren. Om det i ett enskilt fall finns anledning att misstänka att uppgifterna i en begäran om utbetalning är oriktiga bör myndigheten kunna besluta om tredjemansföreläggande även i syfte att kontrollera *en begäran om utbetalning*, dvs. innan det har gjorts någon utbetalning till utföraren.

Kretsen av personer som ska kunna föreläggas bör enligt utredningen vara densamma som enligt 37 kap. 9 § skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, dvs. Skatteverket ska kunna förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo. Den som föreläggs ska lämna uppgifter om en ingången rättshandling med någon annan. Det ska gälla sådana uppgifter som den som föreläggs faktiskt har tillgång till och som rör rättshandlingen.

För att ett tredjemansföreläggande inte ska riskera att bli verkningslöst föreslås det, förutom i vissa undantagsfall, få förenas med vite. Vid överklagande av ett avgörande från förvaltningsrätten som avser ett beslut om tredjemansföreläggande vid vite ska prövningstillstånd krävas. Ett beslut om föreläggande som inte är förenat med vite bör av effektivitets- skäl inte kunna överklagas.

Förfarandet vid uttag av skatter och avgifter regleras i SFL. I 39 kap. SFL finns bestämmelser om skyldighet för vissa näringsidkare att föra personalliggare. Syftet med krav på personalliggare är att minska svartarbete och skattefusk och att främja en sund konkurrens.

Skyldighet att föra personalliggare gäller för den som bedriver restaurangverksamhet, fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet, kropps- och skönhetsvårdsverksamhet, tvätteriverksamhet och inom byggbranschen.

Den som ska föra en personalliggare ska i denna dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren och löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är verksamma i näringsverksamheten eller i en annan verksamhet som näringsidkaren bedriver i samma verksamhetslokal. Dokumentations-skyldigheten omfattar samtliga verksamma.

Personalliggaren ska finnas tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. Skatteverket har möjlighet att göra oannonserade kontrollbesök för att kontrollera personalliggaren. Om skyldigheten inte fullgörs ska en kontrollavgift tas ut.

Elektroniska personalliggare

Det ska ställas krav på elektroniska personalliggares utformning

Det ställs i dag krav på att den personalliggare som förs i byggverksamhet ska vara elektronisk. För övriga verksamheter som omfattas av regelverket för personalliggare är det valfritt att antingen föra en elektronisk eller en manuell personalliggare.

Vid kontakt med anställda på Skatteverket och i samband med att utredningen följt med på kontrollbesök har det kommit fram att de elektroniska personalliggarna i regel tar betydligt längre tid att få fram än manuella personalliggare vid kontrollbesök. Det finns i vissa fall även brister avseende den elektroniska personalliggarens utformning och tillgången till uppgifter i den. Detta leder till att det vid ett kontrollbesök kan ta betydligt längre tid att kontrollera en elektronisk personalliggare än en manuell sådan.

Det finns i dagsläget krav på var personalliggaren ska vara till-gänglig, men det finns inte några bestämmelser om hur den ska göras tillgänglig. För att effektivisera kontrollen ska det enligt utredningen införas ett särskilt krav på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på ett sådant sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket. För att åtgärden ska vara verkningsfull ska det även ställas krav på att uppgifterna ska överföras elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär det.

För att den elektroniska överföringen i praktiken ska förenkla kontrollen är det nödvändigt att Skatteverket kan ställa krav på hur den ska ske, dvs. i vilket format och på vilket sätt som uppgifterna ska överföras. Utredningen föreslår därför att Skatteverket ska få meddela föreskrifter om detta.

Utredningen föreslår vidare att uppgifter i elektroniska personalliggare ska lämnas elektroniskt även i de fall Skatteverket begär in uppgifterna för kontroll av uppgiftsskyldighet. Detta i syfte att effektivisera Skatteverkets kontrollverksamhet.

Om skyldigheten att föra personalliggare inte fullgörs ska en kontrollavgift tas ut. En kontrollavgift ska även tas ut om det nya kravet på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket inte är uppfyllt. Detsamma gäller om uppgifter inte överförs elektroniskt när Skatteverket begär det vid ett kontrollbesök.

I de fall kravet på att en elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket inte är uppfyllt, ska Skatteverket få förelägga näringsidkaren eller byggherren att fullgöra skyldigheten. Föreläggandet ska få förenas med vite.

Det ska ställas krav på elektroniska personalliggare i alla verksamheter som omfattas av regelverket

Elektroniska personalliggare är generellt sett svårare att manipulera än manuella personalliggare. De är även ett mer effektivt verktyg för näringsidkaren då de förs automatiskt. Tidsåtgången för att föra en elektronisk personalliggare blir därmed försumbar. Vidare finns det inte någon risk för att uppgifterna vid kontroller, exempelvis på grund av en otydlig handstil, är svåra att tyda. Att uppgifterna i personalliggaren finns i elektroniskt format kan även underlätta överföringen av information till Skatteverket samt mellan myndigheter.

Om de krav som ställs på elektroniska personalliggare förtydligas och krav på elektronisk överföring av uppgifter införs, bedömer utredningen att elektroniska personalliggare är ett mer effektivt verktyg än manuella personalliggare, både för näringsidkare och för Skatteverkets kontrollverksamhet. Utredningen föreslår därför att det ska ställas krav på elektroniska personalliggare för samtliga verksamheter som omfattas av bestämmelserna om personalliggare.

Om det i ett enskilt fall skulle vara oskäligt att kräva att en näringsidkare ska föra en elektronisk personalliggare ska Skatteverket kunna besluta om undantag från skyldigheten. I dessa fall ska näringsidkaren i stället föra en manuell personalliggare. Undantaget ska inte omfatta byggverksamhet.

Med beaktande av fördelarna med elektroniska personalliggare är det föreslagna kravet motiverat, trots att det kommer att medföra ökade kostnader för de aktuella företagen. Genom att inte ställa ytterligare tekniska krav på elektroniska personalliggare än att de ska vara utformade på så sätt att uppgifter i dem kan överföras elektroniskt till Skatteverket bedömer utredningen dock att kostnaderna kan hållas nere.

Regelbunden elektronisk överföring av uppgifter i personalliggare

Skatteverket kan begära in uppgifterna i en personalliggare för kontroll i enskilda ärenden och bl.a. använda dem för granskning av om ett företag

har redovisat korrekta arbetsgivaravgifter. Om uppgifterna i stället regelbundet skulle överföras till Skatteverket skulle de regelmässigt kunna samköras med exempelvis uppgifter som lämnats i arbetsgivardeklarationer. Detta skulle kunna leda till att skatteundandragande kan upptäckas i större utsträckning än i dag.

Utredningen anser att en regelbunden elektronisk överföring av uppgifter i personalliggare visserligen skulle öka Skatteverkets kontrollmöjligheter. Ett krav på regelbunden överföring av sådana uppgifter skulle dock medföra att personuppgifter för ett stort antal enskilda samlas in och behandlas automatiserat hos Skatteverket. Automatiserad behandling av stora mängder personuppgifter kan medföra risker från integritetssynpunkt. Uppgifter som samlas tillsammans med andra uppgifter kan också skapa en totalbild av en människas enskilda förhållanden och leda till att statens kännedom om personens privata förhållanden ökar, vilket kan innebära ett intrång i den enskildes personliga integritet. Även om uppgifter om när en person är på arbetsplatsen i sig inte kan anses särskilt integritetskänsliga innebär en kontinuerlig insamling av sådana uppgifter en omfattande kartläggning av den enskildes förhållanden i detta avseende. Eftersom de allra flesta har seriösa arbetsgivare, skulle det också innebära en betydande insamling av uppgifter som inte kommer att vara relevanta för kontroll.

Även om de uppgifter som samlas in skulle begränsas behöver i vart fall uppgifter om personnummer och vilket datum en viss person varit verksam på en viss arbetsplats samlas in för att uppgifterna ska ha ett värde för Skatteverket. Det skulle alltså ändå röra sig om insamling av en omfattande mängd uppgifter om ett stort antal personer och en betydande kartläggning av enskilda.

Utredningen bedömer att en sådan omfattande personuppgiftsbehandling skulle utgöra ett intrång i den enskildes integritet som inte kan anses proportionerligt i förhållande till ändamålet med behandlingen. Insamlingen skulle även innebära en ökad administrativ börda för de näringsidkare som berörs. Beaktat detta bedömer utredningen att det inte är lämpligt att införa bestämmelser som innebär att uppgifter i personalliggare regelbundet överförs till Skatteverket.

Effektivare kontrollbesök – nytt syfte och nya befogenheter

Det är viktigt att bestämmelserna om personalliggare och kontrollbesök är utformade så att deras syfte, dvs. att minska förekomsten av svartarbete och skattefusk, kan uppfyllas på ett så effektivt sätt som möjligt. Skatteverket får enligt dagens regelverk vid ett kontrollbesök enbart vidta åtgärder som direkt syftar till att kontrollera att dokumentations-skyldigheten när det gäller personalliggare efterlevs. För att Skatteverket ska kunna vidta ytterligare åtgärder behöver myndigheten fatta beslut om begränsad revision.

En begränsad revision omgärdas (liksom en vanlig revision) av vissa särskilda bestämmelser. Vidare ska ett beslut om revision fattas av en anställd med särskild behörighet. Följden av det särskilda regelverk som gäller för revisioner är att ett kontrollbesök som innefattar en begränsad

revision blir mer resurskrävande för Skatteverket än ett kontrollbesök som inte gör det.

För att effektivisera Skatteverkets kontroll föreslår utredningen att Skatteverket vid ett kontrollbesök, utöver kontroll av dokumentations-skyldigheten, även ska kunna utreda om det finns behov av kontroll av vissa uppgiftsskyldigheter enligt SFL för den som beslutet om kontrollbesök gäller eller för den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. De uppgiftsskyldigheter som förslaget omfattar är de som har en koppling till kontrollbesökets bakomliggande syfte, dvs. att bedöma om det förekommer svartarbete på den kontrollerade arbetsplatsen. Det huvudsakliga syftet med ett kontrollbesök, dvs. kontroll av dokumentations-skyldigheten, bör dock inte förändras. Kontrollbesök ska därför normalt inte få göras enbart för att utreda behovet av kontroll av viss uppgiftsskyldighet.

Skatteverket ska för det nya ändamålet, utöver de befogenheter som finns i dag, få vidta vissa ytterligare åtgärder, bl.a. ska myndigheten få ställa vissa frågor och granska historiska uppgifter i personalliggaren.

Utredningen bedömer att förslaget kommer att ge Skatteverket ett bättre underlag för en bedömning av om det finns behov av att gå vidare med en kontroll som kräver att beslut fattas om (i första hand) en begränsad revision och därmed en mer resurseffektiv kontrollverksamhet. Detta ger Skatteverket bättre möjligheter att upptäcka skatteundandragande i samtliga berörda branscher.

Uppgifter om inhyrda personers arbetsgivare

En personalliggare ska innehålla uppgifter om de personer som är verksamma i näringsverksamheten. Det finns inte något krav på att personen ska vara anställd eller ens uppbära ersättning. Med personer som är verksamma i näringsverksamheten avses även bl.a. inhyrd personal.

Det finns enligt dagens bestämmelser inte något krav på att det i personalliggaren ska antecknas vem som är den verksamma personens arbetsgivare. I många fall saknas också behov av en sådan uppgift, eftersom personens arbetsgivare är densamme som den näringsidkare som ansvarar för att föra personalliggaren. Krav på att identifikationsuppgifter för denne ska finnas dokumenterade i personalliggaren finns därför redan. Det är dock inte ovanligt att personer som har hyrts in från bemanningsföretag arbetar i en verksamhet som omfattas av krav på personalliggare. Detta gäller både för byggbranschen och för övriga branscher som omfattas av regelverket för personalliggare. Utredningen anser att det i sådana fall bör framgå av personalliggaren vem den faktiska arbetsgivaren är. Uppgifterna skulle ge Skatteverket bättre förutsättningar att vid kontrollbesök enkelt identifiera vem som är de verksamma personernas arbetsgivare och bedöma arbetsförhållandena. Personalliggarens värde vid exempelvis en revision skulle också öka eftersom underlaget i högre utsträckning kan användas för avstämningar av bl.a. att korrekta arbetsgivaravgifter har redovisats.

Utredningen föreslår därför att – i de fall en verksam person har en annan arbetsgivare än den näringsidkare som ansvarar för personalliggaren – uppgifter som identifierar arbetsgivaren ska dokumenteras i personall-

liggaren. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för det aktuella arbetet. Detta är i allmänhet samma person som den som är arbetsgivare till den som tar emot ersättning. För personer som saknar arbetsgivare, dvs. praktikanter och liknande, ska inte några ytterligare uppgifter lämnas.

Förslaget bedöms medföra en högst begränsad ökad administrativ börda för de företag som berörs, dvs. som omfattas av regelverket för personalliggare.

Kontrollavgifter ska bestämmas utifrån prisbasbeloppet

Skatteverket ska ta ut en kontrollavgift bl.a. om myndigheten vid ett kontrollbesök finner att den som är skyldig att föra personalliggare inte fullgjort sin dokumentationsskyldighet eller inte håller personalliggaren tillgänglig i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen. Kontrollavgifternas syfte är att fungera som påtryckningsmedel för näringsidkare att föra personalliggare på ett korrekt sätt. För att systemet ska vara enkelt och lätthanterligt tas kontrollavgift ut med fasta belopp, dvs. det görs inte någon differentiering utifrån t.ex. företagets storlek. Utredningen bedömer att det även fortsättningsvis finns behov av en sanktion i form av kontrollavgifter och att dessa ska utgå med fasta belopp.

Dagens nivåer på kontrollavgiften började gälla från den 1 januari 2016. Sedan dess har penningvärdet minskat med cirka 30 procent. Detta gör att den sanktion som kontrollavgifterna innebär relativt sett har blivit mindre ingripande, vilket i sig motiverar en höjning av kontrollavgifterna. En höjning av kontrollavgifterna till bestämda belopp, så som bestämmelserna ser ut i dag, innebär dock att det även fortsättningsvis kommer att behöva göras regelbundna översyner av avgiftsnivåerna för att försäkra sig om att de fortfarande är väl avvägda. Utredningen anser att det i stället är en lämplig ordning att prisbasbeloppet används som utgångspunkt för beräkning av kontrollavgifter. Detta innebär att avgifterna automatiskt justeras varje år. Därigenom säkerställs att kontrollavgifternas storlek kontinuerligt är på en väl avvägd nivå utifrån det gällande ekonomiska läget och att de är proportionerliga sett till överträdelserna. Exempel på särskilda avgifter och sanktionsavgifter som beräknas utifrån prisbasbeloppet finns i utlänningslagen (2005:716) och plan- och bygglagen (2010:900).

Utredningen anser att kontrollavgifterna ska ligga på motsvarande nivå som när de infördes. Dåvarande belopp om 10 000 kronor, 2 000 kronor och 20 000 kronor motsvarade cirka 25, 50 respektive 5 procent av 2007 års prisbasbelopp. Avgifternas storlek bör därmed (sätta i relation till aktuellt års prisbasbelopp) uppgå till samma procentandelar. Utredningen föreslår därför att kontrollavgiften ska vara 25 procent av prisbasbeloppet för varje kontrolltillfälle, 50 procent av prisbasbeloppet för upprepade överträdelser inom ett år samt när byggherren inte lämnat uppgift om när byggverksamhet ska påbörjas och var den ska bedrivas, och 5 procent av prisbasbeloppet för varje person som vid kontrollen är verksam och inte är dokumenterad i en tillgänglig personalliggare. Förslaget innebär en höjning av avgifterna jämfört med nuvarande nivåer.

Slutbetänkandets lagförslag

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244)

dels att 39 kap. 11, 11 a, 11 c och 17 §§, 42 kap. 8 och 8 a §§ och 50 kap. 3 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 39 kap. 12 a §, och närmast före 39 kap. 12 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 kap.

11 §¹

Den som bedriver restaurangverksamhet, fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet, kropps- och skönhetsvårdsverksamhet eller tvätteriverksamhet ska föra en personalliggare.

Den som bedriver restaurangverksamhet, fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet, kropps- och skönhetsvårdsverksamhet eller tvätteriverksamhet ska föra en *elektronisk* personalliggare.

Skyldigheten att föra personalliggare gäller dock inte för

1. enskild näringsverksamhet där bara näringsidkaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma, eller

2. fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag där bara företagsledaren, dennes make eller barn under 16 år är verksamma.

I personalliggaren ska nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren dokumenteras. I personalliggaren ska även nödvändiga identifikationsuppgifter löpande dokumenteras för de personer som är verksamma i en sådan verksamhet eller i en annan verksamhet som näringsidkaren bedriver i samma verksamhetslokal.

Om en verksam person har en annan arbetsgivare än näringsidkaren, ska även uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet.

Om en personalliggare ska föras, ska även nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som avses i andra stycket löpande dokumenteras i personalliggaren.

Om en personalliggare ska föras, ska även nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som avses i andra stycket löpande dokumenteras i personalliggaren. Bilaga 2

Skatteverket får i enskilda fall besluta om undantag från skyldigheten att föra elektronisk personalliggare om en sådan skyldighet är oskälig. En manuell personalliggare ska då föras.

Ett beslut om undantag får förenas med villkor.

11 a §²

Den som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där byggherren har tillhandahållit utrustning enligt 11 b § ska föra en elektronisk personalliggare och i denna dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren och löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är verksamma i näringsverksamheten.

Om en verksam person har en annan arbetsgivare än näringsidkaren, ska även uppgifter som identifierar arbetsgivaren dokumenteras i personalliggaren. Med arbetsgivare avses den som har ansvar för att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på den verksamma personens ersättning för arbetet.

Personer som under kortare tid bara lastar eller lossar material, varor eller hjälpmedel ska inte dokumenteras i personalliggaren.

11 c §³

Det som sägs i detta kapitel om byggherre ska i stället gälla en näringsidkare som har fått i uppdrag att självständigt ansvara för arbetets utförande, om byggherren och näringsidkaren skriftligen har avtalat att byggherrens samtliga skyldigheter enligt 11 b och 12 §§ samt 7 kap. 2 a och 4 §§ ska fullgöras av näringsidkaren vid utförandet av uppdraget.

Det som sägs i detta kapitel om byggherre ska i stället gälla en näringsidkare som har fått i uppdrag att självständigt ansvara för arbetets utförande, om byggherren och näringsidkaren skriftligen har avtalat att byggherrens samtliga skyldigheter enligt 11 b och 12 §§ och 12 a § första stycket samt 7 kap. 2 a och 4 §§ ska fullgöras av näringsidkaren vid utförandet av uppdraget.

² Senaste lydelse 2014:1474.

³ Senaste lydelse 2014:1474.

12 a §

En elektronisk personalliggare ska vara utformad på så sätt att uppgifter i den kan överföras elektroniskt till Skatteverket.

Uppgifter i personalliggaren ska överföras elektroniskt till Skatteverket om Skatteverket vid ett kontrollbesök begär det.

Om Skatteverket begär in uppgifter i personalliggaren för kontroll av uppgiftsskyldighet ska uppgifterna lämnas elektroniskt.

17 §⁴

Skatteverket får förelägga

1. den som ska använda kassaregister att fullgöra sina skyldigheter enligt 4, 7 och 8 §§,

2. den som bedriver sådan verksamhet som avses i 11 § att fullgöra sina skyldigheter enligt 11 och 12 §§, *samt*

3. byggherren och den som bedriver byggverksamhet att fullgöra sina skyldigheter enligt 11 a, 11 b och 12 §§.

2. den som bedriver sådan verksamhet som avses i 11 § att fullgöra sina skyldigheter enligt 11 och 12 §§ *och 12 a § första stycket,*

3. byggherren och den som bedriver byggverksamhet att fullgöra sina skyldigheter enligt 11 a, 11 b och 12 §§, *samt*

4. byggherren att fullgöra sin skyldighet enligt 12 a § första stycket.

42 kap.

8 §⁵

Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras fullgör sina eventuella skyldigheter.

Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att

1. kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras fullgör sina eventuella skyldigheter, *och*

2. *utreda om det finns behov av kontroll av uppgiftsskyldighet enligt 15, 26 eller 29–32 kap. för den som beslutet om kontrollbesök*

⁴ Senaste lydelse 2018:243.

⁵ Senaste lydelse 2014:1474.

gäller eller för den som utför eller kan antas utföra arbete i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen.

Ett kontrollbesök får inte beslutas eller genomföras enbart för det ändamål som anges i första stycket 2, utom när kontroll-besöket gäller en näringsidkare som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats där en skyldig-het att tillhandahålla utrustning för att föra en elektronisk personalliggare enligt 39 kap. 11 b § inte har fullgjorts.

Kontrollbesök får bara genomföras i verksamhetslokaler eller på byggarbetsplatser. Kontrollbesök på en byggarbetsplats får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

8 a §⁶

Skatteverket får vid kontrollbesök begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet. *Verket får vid kontrollbesök på en byggarbetsplats även fråga en sådan person för vilken näringsidkares räkning han eller hon utför arbetsuppgifter. De uppgifter som lämnas får stämmas av mot personalliggaren.*

Skatteverket får vid kontrollbesök

1. begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet,

2. ställa frågor till den som beslutet om kontrollbesök gäller eller till en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten om

– uppgifter eller avsaknad av uppgifter avseende personer i personalliggaren,

– anställnings- och uppdragsförhållanden,

– övriga arbetsförhållanden, och

3. granska personalliggare. De uppgifter som kommer fram vid kontrollbesöket får stämmas av mot varandra och mot andra uppgifter som Skatteverket har tillgång till.

⁶ Senaste lydelse 2014:1474.

50 kap.**3 §⁷**

Kontrollavgift ska tas ut om Skatteverket vid kontrollbesök finner att den som är skyldig att dokumentera identifikationsuppgifter i en personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektroniskpersonalliggare kan föras

1. inte fullgör sin skyldighet,
2. inte håller personalliggaren tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen, *eller*
3. inte har lämnat uppgift enligt 7 kap. 2 a § om när byggverksamheten ska påbörjas och var den ska bedrivas.

2. inte håller personalliggaren tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen eller på byggarbetsplatsen,
3. inte har lämnat uppgift enligt 7 kap. 2 a § om när byggverksamheten ska påbörjas och var den ska bedrivas, *eller*
4. inte uppfyller kraven i 39 kap. 12 a § första och andra styckena.

4 §⁸

Kontrollavgiften enligt 3 § 1 och 2 är

1. 12 500 kronor för varje kontrolltillfälle, och
2. 2 500 kronor för varje person som vid kontrollen är verksam och inte är dokumenterad i en tillgänglig personalliggare.

Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift enligt 3 § 1 *eller* 2 och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift meddelades, ska avgiften enligt första stycket 1 i stället vara 25 000 kronor.

Kontrollavgiften enligt 3 § 3 är 25 000 kronor.

Kontrollavgiften enligt 3 § 1, 2 och 4 är

1. 25 procent av prisbasbeloppet för varje kontrolltillfälle, och
2. 5 procent av prisbasbeloppet för varje person som vid kontrollen är verksam och inte är dokumenterad i en tillgänglig personalliggare.

Om Skatteverket tidigare har tagit ut en kontrollavgift enligt 3 § 1, 2 *eller* 4 och en ny kontrollavgift ska tas ut för en överträdelse som har inträffat inom ett år från den dag då beslutet om kontrollavgift meddelades, ska avgiften enligt första stycket 1 i stället vara 50 procent av prisbasbeloppet.

Kontrollavgiften enligt 3 § 3 är 50 procent av prisbasbeloppet.

Kontrollavgiften fastställs med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för det år som överträdelsen inträffade och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

⁷ Senaste lydelse 2014:1474.

⁸ Senaste lydelse 2015:769.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026 i fråga om 39 kap. 11 c och 17 §§ och 50 kap. 3 §. I övrigt träder lagen i kraft den 1 juli 2025. Bilaga 2

2. 39 kap. 11 § första stycket ska tillämpas från och med den 1 januari 2026.

3. 39 kap. 12 a § ska tillämpas från och med den 1 januari 2026. Bestämmelserna i andra och tredje styckena ska inte tillämpas på uppgifter som avser tid innan den 1 januari 2026.

4. Bestämmelserna i 50 kap. 4 § om kontrollavgiftens storlek ska tillämpas första gången i fråga om kontrollavgifter som hänför sig till kontroller som har inletts efter den 30 juni 2025. I övrigt ska 50 kap. 4 § tillämpas från och med den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

dels att 9 och 24 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 20 a–20 d §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

En begäran om utbetalning ska innehålla *uppgifter om*

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. debiterad ersättning för hushållsarbete, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material, betalt belopp för hushållsarbete och den dag som betalningen för hushållsarbetet kommit utföraren tillhanda,

4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, utom i fråga om sådant arbete som avses i 67 kap. 13 § 12 och 13 inkomstskattelagen (1999:1229), *och*

5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

En begäran om utbetalning ska innehålla *följande uppgifter*:

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. debiterad ersättning för hushållsarbete, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material, betalt belopp för hushållsarbete och den dag som betalningen för hushållsarbetet kommit utföraren tillhanda,

4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, utom i fråga om sådant arbete som avses i 67 kap. 13 § 12 och 13 inkomstskattelagen (1999:1229),

5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket, *och*

6. *om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet.*

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

20 a §

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för

Skatteverkets kontroll av en utbetalning som har gjorts enligt denna lag. Bilaga 2

Om det finns särskilda skäl får föreläggandet avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts.

20 b §

Ett föreläggande får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Föreläggandet får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

20 c §

Ett föreläggande får förenas med vite.

Föreläggandet får dock inte förenas med vite om

1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och

2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

20 d §

Ett beslut om föreläggande som har förenats med vite gäller omedelbart.

Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

*Skatteverkets beslut som avser
föreläggande utan vite får dock inte
överklagas.*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

Förslag till lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

dels att 9 och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 19 a–19 d §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

En begäran om utbetalning ska innehålla *uppgifter om*

En begäran om utbetalning ska innehålla *följande uppgifter:*

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. småhusets eller ägarlägenhetens beteckning eller beteckningen på lägenheten som upplåtits med bostadsrätt, samt vad gäller lägenheten som upplåtits med bostadsrätt även föreningens eller bolagets organisationsnummer eller motsvarande,

4. debiterad ersättning för installation av grön teknik, debiterad ersättning för annat än installation av grön teknik, betalt belopp för installation av grön teknik och den dag som betalningen för installationen kommit utföraren tillhanda,

5. vad installationen av grön teknik avsett och antalet arbetade timmar, *och*

6. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

5. vad installationen av grön teknik avsett och antalet arbetade timmar,

6. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket, *och*

7. *om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för installationen av grön teknik.*

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete.

19 a §

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

Föreläggandet ska avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en utbetalning som har gjorts enligt denna lag.

Om det finns särskilda skäl får föreläggandet avse förhållanden som har betydelse för Skatteverkets kontroll av en begäran om utbetalning innan en utbetalning har gjorts.

19 b §

Ett föreläggande får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Föreläggandet får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

19 c §

Ett föreläggande får förenas med vite.

Föreläggandet får dock inte förenas med vite om

1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straff-belagd, och

2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

19 d §

Ett beslut om föreläggande som har förenats med vite gäller omedelbart.

25 §

Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

*Skatteverkets beslut som avser Bilaga 2
föreläggande utan vite får dock inte
överklagas.*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

Förteckning över remissinstanserna

Remissvar har lämnats av Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Byggföretagen, Delegationen mot arbetslivskriminalitet (A 2021:04), Däckspecialisternas Riksförbund, Ekobrottsmyndigheten, FAR, Företagarna, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Luleå, Förvaltningsrätten i Malmö, Handelsanställdas förbund, Hotell- och restaurangfacket, ID06 AB, Installatörsföretagen, Integritetsskyddsmyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Kammarrätten i Stockholm, Konkurrensverket, Landsorganisationen i Sverige, Migrationsverket, Näringslivets Skatte-delegation, Polismyndigheten, Regelrådet, Skatteverket, Svensk Solenergi, Svenska Byggnadsarbetareförbundet, Svenska Fordonsbranschen, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Tvätteriförbund, Tillväxtverket, Visita och Åklagarmyndigheten.

Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen har avstått från att lämna synpunkter.

Almega, Frisörföretagarna, Glasbranschföreningen, IF Metall, Kroppsterapeuternas Yrkesförbund, Livsmedelsgrossisterna, Motorbranschens Riksförbund, Näringslivets regelnämnd, Småföretagarnas Riksförbund, Svensk Handel, Svenska Elektrikerförbundet, Svenska Estetikens Yrkesförbund, Svenska Transportarbetarförbundet, Sveriges Arboristförbund, Sveriges Registrerade Tatuerare och Sveriges Hudterapeuters Riksorganisation har inte svarat på remissen.

Yttranden har dessutom kommit in från Byggherrarna, Husvagns- och husbilsbranschens Riksförbund och Srf konsulterna.

Sammanfattning av Skatteverkets promemoria

Några frågor om förfarandet vid skattereduktion

Bilaga 4

I Skatteverkets promemoria föreslås att det införs en möjlighet att ompröva ett beslut till nackdel för den som beslutet gäller efter utgången av det andra året efter det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (efterbeskattning) om det föranleds av ett beslut om återbetalning i ett ärende eller mål enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete (2009:194) eller lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik (2020:1066).

I dag finns en brist i skattesystemet. Om Skatteverket har beslutat att en utförare ska betala tillbaka felaktigt utbetald ersättning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete eller lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik, ska myndigheten samtidigt inleda ett förfarande för att köparens beskattning ska bli korrekt. Köparens preliminära skattereduktion ska därför alltid minskas när Skatteverket beslutat om återbetalning. Efter utgången av det andra året efter beskattningsåret kan emellertid den slutliga skattereduktionen minskas bara om köparen har lämnat en oriktig uppgift och skatte- eller avgiftsbeloppet inte är obetydligt. I de fall Skatteverket inte kan ompröva köparens slutliga skattereduktion uppstår ett tillgodohavande på köparens skattekonto som kan betalas ut till köparen. Förslaget om en ny följdändringsmöjlighet löser problemet, säkerställer reciprociteten i systemet och stärker tilltron till skattesystemet.

Promemorian innehåller också ett förslag om att kostnadsränta på ett belopp, som Skatteverket beslutat att utföraren ska betala tillbaka, ska beräknas till och med den dag då beloppet återbetalas. I dag påförs kostnadsränta från och med den dag då beloppet felaktigt betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning. Förslaget bygger på att kostnadsränta har två huvudsakliga syften dels att täcka statens kreditkostnad, dels att fungera som ett milt påtryckningsmedel för att betala beloppet så snart som möjligt.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 66 kap. 27 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

66 kap.

27 §¹

Ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller av ett beslut om skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 § får meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (efterbeskattning).

1. ett beslut har blivit felaktigt eller inte fattats på grund av att den uppgiftsskyldige
 - a) under förfarande har lämnat oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,
 - b) har lämnat oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning,
 - c) inte har lämnat en deklaration eller låtit bli att lämna en begärd uppgift, eller
 - d) inte har lämnat begärt varuprov,
2. en felräkning, felskrivning eller något annat uppenbart förbiseende ska rättas,
3. kontrolluppgift som ska lämnas utan föreläggande eller uppgift om en betalningsmottagare som ska lämnas i en arbetsgivardeklaration har saknats eller varit felaktig och den som uppgifter ska lämnas för inte har varit skyldig att lämna inkomstdeklaration,
4. det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål
 - a) om en annan skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, eller samma skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, men för en annan redovisningsperiod, ett annat beskattningsår eller en annan person,
 - b) om fastighetstaxering,
 - c) om utländsk skatt eller obligatoriska utländska socialförsäkringsavgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229),
 - d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund,
 - e) om huruvida en inkomst ska beskattas enligt inkomstskattelagen eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,
 - f) om Skatteverkets prissättningsbesked enligt lagen (2009:1289) om prissättningsbesked vid internationella transaktioner eller beslut om

ändring	av	sådan	ändring	av	sådan	Bilaga 5
prissättningsbesked, <i>eller</i>			prissättningsbesked,			
g) om återkallelse	av		g) om återkallelse	av		
godkännande för tonnage-			godkännande för tonnage-			
beskattning enligt 13 a kap. 10 § första stycket 2–4.			beskattning enligt 13 a kap. 10 § första stycket 2–4,			

h) om återbetalning enligt 14 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, eller

i) om återbetalning enligt 13 § lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik,

5) en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som föreskrivs i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 9 § inkomstskattelagen eller inte har följt ett annat villkor i beslutet, eller

6) det föranleds av en uppgift om skalbolag enligt 31 kap. 14 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

2. Bestämmelserna ska tillämpas första gången på beslut om omprövning som meddelas till följd av ett beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

dels att 22 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 22 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §¹

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 14 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med *dagen för Skatteverkets beslut enligt 14 §.*

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 14 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med *den dag då betalning sker.*

Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis efterge kravet på ränta.

22 a §

Om en fordran på återbetalning som beslutats enligt 14 § har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in den.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

2. Bestämmelserna ska tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

Bilaga 5

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

dels att 21 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 21 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 13 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med *dagen för Skatteverkets beslut enligt 13 §.*

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 13 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med *den dag då betalning sker.*

Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis efterge kravet på ränta.

21 a §

Om en fordran på återbetalning som beslutats enligt 13 § har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in den.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.
 2. Bestämmelserna ska tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2022.

Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har kommit in med yttranden: Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Företagarna, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Stockholm, Kammarrätten i Sundsvall, Konkurrensverket, Kronofogdemyndigheten, Näringslivets skattedelegation, Stockholms universitet (Juridiska fakulteten), Svenskt Näringsliv, Tillväxtverket och Åklagarmyndigheten.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Akademikerförbundet, Almega, Bolagsverket, Landsorganisationen i Sverige, Näringslivets regelnämnd, Regelrådet, Småföretagarnas Riksförbund, Svenska Transportarbetarförbundet, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges Byggindustrier och Tjänstemännens centralorganisation.